

## Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 PLH 300012 Rogalińska Dolina Warty w województwie wielkopolskim

### 1. Etap I – wstępny

#### 1.1. Informacje ogólne

|   |   |
|---|---|
| <b>Nazwa obszaru</b>                              | Rogalińska Dolina Warty   |
| <b>Kod obszaru</b>                                | PLH300012   |
| <b>Opis granic obszaru</b>                        | Plik z granicami obszaru Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty (plik shp, załącznik nr 1)   |
| <b>SDF</b>  | Standardowy Formularz Danych (plik PDF, załącznik nr 2)   |
| <b>Położenie</b>                                  | województwo wielkopolskie, Poznań Miasto, powiat poznański (gminy Mosina, Kórnik, Puszczykowo), powiat Śremski (gminy Brodnica, Śrem, Książ Wielkopolski), powiat Średzki (gmina Zaniemyśl)   |
| <b>Powierzchnia obszaru (w ha)</b>                | 14 753,6 ha   |
| <b>Status prawny</b>                              | Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, zatwierdzony decyzją Komisji 2008/25/WE z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. L 12 z 15.1.2008, str. 383). Akt prawny zastąpiony decyzją Komisji 2011/64/UE z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. L 33 z 8.2.2011, str. 146) |
| <b>Termin przystąpienie do sporządzenia Planu</b> | 17.08.2010 r.   |
| <b>Termin zatwierdzenia Planu</b>                 | 24 lipca 2013 r.  |
| <b>Koordynator Planu</b>                          | Zbigniew Krysztofiak, e-mail: <a href="mailto:zbigniew.krysztofiak@buligl.poznan.pl">zbigniew.krysztofiak@buligl.poznan.pl</a> , tel.: 61 662 14 99   |
| <b>Planista Regionalny</b>                        | Wojciech Rakowski, e-mail: <a href="mailto:wojciech.rakowski.poznan@rdos.gov.pl">wojciech.rakowski.poznan@rdos.gov.pl</a> , tel. 61 831 19 88   |
| <b>Sprawujący nadzór</b>                          | Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu<br>ul. 28 Czerwca 1958 r. nr 223/229, 61-485 Poznań<br>e-mail: <a href="mailto:sekretariat.poznan@rdos.gov.pl">sekretariat.poznan@rdos.gov.pl</a> , tel.: 61 837 11 77  |

#### 1.2. Weryfikacja terenu objętego Planem

| L.p. | Krajowe formy ochrony przyrody pokrywające się z Planem | Typ dokumentu planistycznego | Uzasadnienie wyłączenia części terenu z obszaru |
|------|---|------------------------------|---|
| 1.   | Rezerwat przyrody „Goździk Siny w Grzybnie”             | brak                         | nie dotyczy                                     |
| 2.   | Rezerwat przyrody „Krajkowo”                            | brak                         | nie dotyczy                                     |
| 3.   | Rogaliński Park Krajobrazowy                            | brak                         | nie dotyczy                                     |

### 1.3. Mapa obszaru Natura 2000

ZAŁĄCZNIK (plik shp)

### 1.4. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

#### 1.4.1 Przedmioty ochrony wymienione w SDF

| Przedmiot ochrony w obszarze |   | Ocena ogólna            |                         | Powierzchnia / liczebność | Aktualność, kompletność i stopień wiarygodności danych  |
|------------------------------|---|-------------------------|-------------------------|---------------------------|---|
|                              |   | SDF                     | Po weryfikacji          |                           |   |
| Typy siedlisk przyrodniczych | 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi ( <i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i> )                         | –<br>(st. reprezent. D) | –<br>(st. reprezent. D) | 1 ha                      | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: średnia.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.   |
|                              | 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i> | A                       | A                       | 160,87 ha                 | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.  |
|                              | 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.          | B                       | C                       | 0,06 ha                   | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: niska, w 2010 roku inwentaryzacja siedliska była bardzo utrudniona ze względu na długotrwałą, bardzo wysoki stan wody w Warcie, siedlisko nie zostało zlokalizowane, wg wcześniejszych danych jego zasięg odnotowano na 22 stanowiskach.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki. |
|                              | 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe ( <i>Koelerion glaucae</i> )                                     | B                       | B                       | 0,30 ha                   | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.  |
|                              | 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe ( <i>Molinion</i> )  | –<br>(st. reprezent. D) | –<br>(st. reprezent. D) | 3,0 ha                    | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.  |

| Przedmiot ochrony w obszarze               |  | Ocena ogólna       |                    | Powierzchnia / liczebność | Aktualność, kompletność i stopień wiarygodności danych   |
|--|--|--------------------|--------------------|---------------------------|--|
|  |  | SDF                | Po weryfikacji     |                           |  |
|  | 6430 Ziołorośla górskie ( <i>Adenostylion alliariae</i> ) i ziołorośla nadrzeczne ( <i>Convolvuletalia sepium</i> )  | A                  | A                  | 2,00 ha                   | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                         |
|  | 6440 Łąki selernicowe ( <i>Cnidion dubii</i> )   | A                  | B                  | 9,19 ha                   | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                         |
|  | 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ( <i>Arrhenatherion elatioris</i> )  | C                  | B                  | 242,83 ha                 | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                         |
|  | 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ( <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> )  | C                  | C                  | 51,59 ha                  | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                         |
|  | 9190 Pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy ( <i>Betulo-Quercetum</i> )   | A                  | C                  | 110,14 ha                 | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                         |
|  | 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) | C                  | B                  | 85,84 ha                  | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                         |
|  | 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe ( <i>Ficario-Ulmetum</i> )   | A                  | C                  | 310,40 ha                 | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                         |
| Gatunki roślin i zwierząt innych niż ptaki | 1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>  | –<br>(populacja D) | –<br>(populacja D) | –                         | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: brak.<br>Stopień wiarygodności danych: brak.<br>Stan populacji nieznany. |
|  | 1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>  | B                  | A                  | 8 stanowisk               | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: średnia.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                        |
|  | 1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>   | A                  | A                  | 248 stanowisk             | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.                         |

| Przedmiot ochrony w obszarze |  | Ocena ogólna |                | Powierzchnia / liczebność                     | Aktualność, kompletność i stopień wiarygodności danych                                      |
|------------------------------|--|--------------|----------------|---|---|
|                              |  | SDF          | Po weryfikacji |   |   |
|                              | 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>       | C            | C              | 82 stanowiska (szacunkowo około 80 osobników) | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.  |
|                              | 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>                  | C            | C              | 1 stanowisko                                  | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: średnia.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki. |
|                              | 1617 Starodub łukowy <i>Angelica palustris</i> | C            | C              | 5 stanowisk                                   | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka.<br>Stopień wiarygodności danych: wysoki.  |

#### 1.4.2 Siedliska i gatunki proponowane do uznania za przedmioty ochrony

Pozostałe zlokalizowane w latach 2009–2010 siedliska przyrodnicze (3130, 4030, 6210 i 91I0) oraz gatunki zwierząt (1037, 1042, 1130, 1134, 1145, 1148 i 1188) nie wymieniane w SDF (wg stanu na 02.2008) nie kwalifikują się do uznania ich za przedmioty ochrony.

#### 1.4.3 Siedliska i gatunki proponowane do wyłączenia z listy przedmiotów ochrony

| Przedmiot ochrony w obszarze                      |   | Ocena ogólna    |  | Powierzchnia / liczebność | Aktualność, kompletność i stopień wiarygodności danych  |
|---|---|-----------------|--|---------------------------|---|
|   |   | SDF             | Po weryfikacji                                 |                           |   |
| <b>Gatunki roślin i zwierząt innych niż ptaki</b> | 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> | – (populacja D) | Gatunek nie występuje (Raport ... GOLDYN 2010) | –                         | Stan na 10.2010 r.<br>Kompletność danych: wysoka<br>Gatunek błędnie wpisany do SDF, nigdy nie stwierdzono jego występowania na terenie Rogalińskiej Doliny Warty. Gatunek notowny był jedynie na terenie Ostoi Rogalińskiej, poza zasięgiem RDW. W SDF powinien znaleźć się zapis: „1016 poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i> ” (GOLDYN 2010). |

#### 1.5. Organizacja procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Po podpisaniu umowy, a przed przystąpieniem do organizacji spotkań dyskusyjnych wykonawca przedstawił zleceniodawcy do akceptacji listę podmiotów zapraszanych na pierwsze spotkanie dyskusyjne dotyczące sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH300012 „Rogalińska Dolina Warty”. Po weryfikacji i uzyskaniu akceptacji ze strony zleceniodawcy listę przyjęto. Na liście znajdowało się 46

podmiotów (m. in. instytucje, urzędy, przedstawiciele świata nauki, organizacje pozarządowe, administracja rządowa). W dniu trzeciego września 2010 roku do listy dołączyła jeszcze jedna instytucja, która zgłosiła chęć uczestnictwa w pracach nad planem. W trakcie opracowywania projektu planu zadań ochronnych odbyły się trzy spotkania konsultacyjne.

Pierwsze spotkanie dyskusyjne odbyło się w dniu 30 sierpnia 2010 roku w Leśnym Ośrodku Szkoleniowym Lasów Państwowych w Puszczykowie. O spotkaniu zostało powiadomionych 46 zainteresowanych podmiotów (osób fizycznych i instytucji). W obradach uczestniczyły 42 osoby, zgodnie z listą obecności.

Drugie spotkanie odbyło się dnia 11 października 2010 roku w w Leśnym Ośrodku Szkoleniowym Lasów Państwowych w Puszczykowie. Zaproszono 47 zainteresowanych podmiotów (osób fizycznych i instytucji). W obradach uczestniczyło 30 osób, zgodnie z listą obecności.

Trzecie spotkanie dyskusyjne odbyło się w dniu 4 listopada 2010 roku w Leśnym Ośrodku Szkoleniowym Lasów Państwowych w Puszczykowie. Zaproszono 47 podmiotów. W spotkaniu uczestniczyło 25 osób.

Na każdym ze spotkań sporządzono protokoły zawierające informacje o tematach i problemach poruszanych na spotkaniach. Protokoły i listy obecności z poszczególnych spotkań zamieszczono na końcu rozdziału 10 „Zestawienie uwag i wniosków”.

#### 1.6. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

| Instytucja/osoby   | Zakres odpowiedzialności  | Adres siedziby instytucji/osoby                             | Kontakt  |
|--|---|---|--|
| Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Poznaniu              | Agencja wykonuje obowiązki związane z mieniem Skarbu Państwa powierzonym jej po zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej   | ul. A. Fredry 12,<br>61-701 Poznań                          | 61 856-06-01<br><a href="mailto:poznan@anr.gov.pl">poznan@anr.gov.pl</a> |
| Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział Wielkopolski | Agencja zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udziela pomocy ze środków krajowych dla celów wspierania rozwojowi rolnictwa i obszarów wiejskich   | ul. Strzeszyńska 36,<br>60-479 Poznań                       | 61 845 38  |
| Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)                        | Obszar ostoi w większości pokrywa się z granicą OSO PLB300017 Ostoja Rogalińska   | Centrala OTOP, ul. Odrowąża 24,<br>05-270 Marki k. Warszawy | 22 761 82 05<br><a href="mailto:biuro@otop.org.pl">biuro@otop.org.pl</a> |
| Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Poznaniu                        | Centrum zajmuje się m. in. koordynowaniem zadań w zakresie rolnictwa ekologicznego, prowadzi szkolenia z zakresu produkcji rolnej i może wpływać na sposoby prowadzenia działalności rolnej w ostoi | ul. Winogrody 63,<br>61-659 Poznań                          | 61 823 20 81<br><a href="mailto:poznan@cdr.gov.pl">poznan@cdr.gov.pl</a> |
| Centrum Hipiki   | Właściciel gruntów na terenie ostoi   | Jaszkowo 16,  | 61 28 37 556   |

| Instytucja/osoby                                       | Zakres odpowiedzialności  | Adres siedziby instytucji/osoby                     | Kontakt   |
|--|---|---|---|
|  |   | 63-112 Brodnica                                     | <a href="mailto:info@centrumhipiki.com">info@centrumhipiki.com</a>  |
| Klub Przyrodników                                      | Organizacja ekologiczna zainteresowana stanem ochrony ostoi   | ul. 1 Maja 22,<br>66-200 Świebodzin                 | 68 382 82 36<br><a href="mailto:kp@kp.org.pl">kp@kp.org.pl</a>  |
| Majątek Rogalin Sp. z o.o.                             | Właściciel gruntów na terenie ostoi   | Rogalin ul. Nowa 3,<br>62-022 Świątniki             | 61 813 80 40<br><a href="mailto:mpu@poznan.mpu.pl">mpu@poznan.mpu.pl</a>                                    |
| Nadleśnictwo Babki                                     | Zarządca lasów Skarbu Państwa z terenu ostoi  | Babki,<br>61-160 Poznań                             | 61 878 80 43<br><a href="mailto:babki@poznan.lasy.gov.pl">babki@poznan.lasy.gov.pl</a>                      |
| Nadleśnictwo Jarocin                                   | Zarządca lasów Skarbu Państwa z terenu ostoi  | ul. Kościuszki 43,<br>63-200 Jarocin                | 62 74 72 415<br><a href="mailto:jarocin@poznan.lasy.gov.pl">jarocin@poznan.lasy.gov.pl</a>                  |
| Nadleśnictwo Konstantynowo                             | Zarządca lasów Skarbu Państwa z terenu ostoi  | Konstantynowo,<br>62-053 Pecna                      | tel. 61 813 77 91<br><a href="mailto:konstantynowo@poznan.lasy.gov.pl">konstantynowo@poznan.lasy.gov.pl</a> |
| Nadleśnictwo Piaski                                    | Zarządca lasów Skarbu Państwa z terenu ostoi  | ul. Drzeczewska 1,<br>63-820 Piaski                 | tel. 65 573 90 80<br><a href="mailto:piaski@poznan.lasy.gov.pl">piaski@poznan.lasy.gov.pl</a>               |
| Pałac w Rogalinie Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu | Zarządca częścią gruntów położonych w ostoi   | ul. Arciszewskiego 2,<br>62-022 Rogalin             | tel. 61 813 80 30   |
| Polski Klub Ekologiczny Okręg Wielkopolski             | Organizacja ekologiczna zainteresowana stanem ochrony ostoi.  | os. Rzeczypospolitej 111,<br>61-389 Poznań          | tel. 669 997 537<br><a href="mailto:ekowielkopolska@gmail.com">ekowielkopolska@gmail.com</a>                |
| Polski Związek Wędkarski Okręg w Poznaniu              | Organizacja dzierżawiąca część zbiorników wodnych i prowadząca działalność w zakresie zagospodarowania wód z terenu ostoi                             | ul. Znanińskiego 9,<br>60-682 Poznań                | tel. 61 8290 530<br><a href="mailto:biuro@pzw.poznan.pl">biuro@pzw.poznan.pl</a>                            |
| Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody (PTOP) Salamandra | Organizacja pozarządowa, której celem działania jest konserwatorska ochrona przyrody – flory, fauny, ekosystemów i krajobrazów                        | ul. Szamarzewskiego 11/6,<br>60-514 Poznań          | tel. 61 66 28 606<br><a href="mailto:biuro@salamandra.org.pl">biuro@salamandra.org.pl</a>                   |
| Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu       | Podmiot koordynujący gospodarkę leśną. RDLP dysponuje danymi na temat lokalizacji siedlisk i gatunków Natura 2000 z terenów zarządzanych przez PGL LP | ul. Gajowa 10,<br>60-959 Poznań                     | tel. 61 866 82 41<br><a href="mailto:sekretariat@poznan.lasy.gov.pl">sekretariat@poznan.lasy.gov.pl</a>     |
| Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu      | Instytucja sprawująca nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz prowadząca monitoring na obszarze  | ul. 28 Czerwca 1958 r. nr 223/229,<br>61-485 Poznań | tel.: 61 837 11 77<br><a href="mailto:sekretariat.poznan@rdos.gov.pl">sekretariat.poznan@rdos.gov.pl</a>    |



| <b>Instytucja/osoby</b>                            | <b>Zakres odpowiedzialności</b>   | <b>Adres siedziby instytucji/osoby</b>    | <b>Kontakt</b>  |
|--|---|---|---|
| Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu     | Działalność RZGW obejmuje gospodarkę wodną wód powierzchniowych stanowiących własność Państwa. Stan wód rzeki Warty ma decydujące znaczenie dla zachowania niektórych przedmiotów ochrony ostoi   | ul. Szewska 1,<br>61-760 Poznań           | tel. 61 856 77 00<br><a href="mailto:sekretariat@rzgw.poznan.pl">sekretariat@rzgw.poznan.pl</a>       |
| Starostwo Powiatowe w Poznaniu                     | Organ prowadzący zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami, gospodarki wodnej, ochrony środowiska i przyrody, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, ochrony przeciw-powodziowej, które mogą mieć znaczenie dla zachowania przedmiotów ochrony ostoi | al. Jackowskiego 18,<br>60-509 Poznań     | tel. 61 841 05 01<br><a href="mailto:starostwo@powiat.poznan.pl">starostwo@powiat.poznan.pl</a>       |
| Starostwo Powiatowe w Śremie                       | jw.   | ul. Mickiewicza 17,<br>63-100 Śrem        | tel. 61 283 70 01<br><a href="mailto:starostwo@powiat-srem.pl">starostwo@powiat-srem.pl</a>           |
| Starostwo Powiatowe w Środzie Wlkp.                | jw.   | ul. Daszyńskiego 5,<br>63-000 Środa Wlkp. | tel. 61 285 32 52<br><a href="mailto:starostwo@srodawlkp-powiat.pl">starostwo@srodawlkp-powiat.pl</a> |
| Świtalski i Synowie SA<br>Stadnina Sowiniec        | Właściciel gruntów i inwestor z terenu ostoi  | Sowiniec 1,<br>62-050 Mosina              | tel. 601 092 943<br><a href="mailto:leszek.jurga@sowiniec.pl">leszek.jurga@sowiniec.pl</a>            |
| Urząd Gminy w Brodnicy                             | Gmina realizuje zadania m. in. z zakresu gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej  | Brodnica 41,<br>63-112 Brodnica           | tel. 61 28 23 527<br><a href="mailto:ug@brodnica.net.pl">ug@brodnica.net.pl</a>                       |
| Urząd Gminy w Zaniemyślu                           | Gmina realizuje zadania m. in. z zakresu gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej  | ul. Średzka 9,<br>63-020 Zaniemyśl        | tel. 61 285 75 80<br><a href="mailto:ug@zaniemysl.pl">ug@zaniemysl.pl</a>                             |
| Urząd Marszałkowski<br>Województwa Wielkopolskiego | Urząd realizuje m. in. zadania z zakresu ochrony środowiska i modernizacji terenów wiejskich, gospodarki wodnej, zagospodarowania przestrzennego i rozwoju regionalnego   | al. Niepodległości 18,<br>61-713 Poznań   | tel. 61 854 19 08<br><a href="mailto:kancelaria@umww.pl">kancelaria@umww.pl</a>                       |
| Urząd Miejski w Puszczykowie                       | Część gruntów ostoi znajduje się w  | ul. Podleśna 4,                           | tel. 61 898 37 00   |

| <b>Instytucja/osoby</b>                                      | <b>Zakres odpowiedzialności</b>   | <b>Adres siedziby instytucji/osoby</b>        | <b>Kontakt</b>  |
|--|---|---|---|
|  | granicach miasta Puszczykowo  | 62-040 Puszczykowo                            | <a href="mailto:um@puszczykowo.pl">um@puszczykowo.pl</a>  |
| Urząd Miejski w Kórniku                                      | Część gruntów ostoi znajduje się w granicach miasta Kórnik  | plac Niepodległości 1,<br>62-035 Kórnik       | tel. 61 817 04 11<br><a href="mailto:kornik@kornik.pl">kornik@kornik.pl</a>                             |
| Urząd Miejski w Książu Wlkp.                                 | Część gruntów ostoi znajduje się w granicach miasta Książ Wlkp.   | ul. Stacha Wichury 11a,<br>63-130 Książ Wlkp. | tel. 61 282 20 01<br><a href="mailto:urząd@ksiaz-wlkp.pl">urząd@ksiaz-wlkp.pl</a>                       |
| Urząd Miejski w Mosinie                                      | Część gruntów ostoi znajduje się w granicach miasta Mosina  | pl. 20 Października 1,<br>62-050 Mosina       | tel. 61 813 22 51<br><a href="mailto:burmistrz@mosina.wokiss.pl">burmistrz@mosina.wokiss.pl</a>         |
| Urząd Miejski w Śremie                                       | Część gruntów ostoi znajduje się w granicach miasta Śrem  | pl. 20 października 1,<br>63-100 Śrem         | tel. 61 28 35 225<br><a href="mailto:umiejski@srem.pl">umiejski@srem.pl</a>                             |
| Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu                     | Urząd realizuje m. in. zadania z zakresu ochrony środowiska i modernizacji terenów wiejskich, gospodarki wodnej, zagospodarowania przestrzennego i rozwoju regionalnego               | al. Niepodległości 16/18,<br>61-713 Poznań    | tel. 61 854 19 08<br><a href="mailto:wuw@poznan.uw.gov.pl">wuw@poznan.uw.gov.pl</a>                     |
| Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi                              | Urząd realizuje m. in. zadania z zakresu ochrony środowiska i modernizacji terenów wiejskich, gospodarki wodnej, zagospodarowania przestrzennego i rozwoju regionalnego               | ul. Piotrkowska 104<br>90-926 Łódź            | tel. 42 664-10-00<br>42 664-10-01<br><a href="mailto:kontakt@lodz.uw.gov.pl">kontakt@lodz.uw.gov.pl</a> |
| Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu         | Prowadzi działalność doradczą i edukacyjną, poprzez którą może oddziaływać na stan siedlisk znajdujących się na gruntach użytkowanych rolniczo  | ul. Sieradzka 29,<br>60-163 Poznań            | tel. 61 868 52 72<br><a href="mailto:wodr@wodr.poznan.pl">wodr@wodr.poznan.pl</a>                       |
| Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu | Prowadzi zadania z zakresu małej retencji wodnej w województwie. Administruje, utrzymuje i konserwuje urządzenia melioracji wodnej w ostoi  | ul. Piekary 17,<br>61-823 Poznań              | tel. 61 64 75 401<br><a href="mailto:biuro@wzmiuw.pl">biuro@wzmiuw.pl</a>                               |
| Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu     | Biuro realizuje zadania z zakresu planowania przestrzennego w województwie. Biuro może wykonywać prace studialne, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin | al. Niepodległości 18,<br>61-713 Poznań       | tel. 61 852 28 83<br><a href="mailto:sekretariat@wbpp.poznan.pl">sekretariat@wbpp.poznan.pl</a>         |



| <b>Instytucja/osoby</b>  | <b>Zakres odpowiedzialności</b>   | <b>Adres siedziby instytucji/osoby</b>     | <b>Kontakt</b>  |
|--|---|--|---|
| Zarząd Aquanet SA  | Firma wodociągowa zarządzająca ujęciem wody dla miasta Poznania, znajdującym się na terenie ostoi                                     | ul. Dolna Wilda 126,<br>61-492 Poznań      | tel. 61 835 91 00<br><a href="mailto:danuta.kijko@aquanet.pl">danuta.kijko@aquanet.pl</a> |
| Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego                    | Instytucja zajmująca się gospodarką łowiecką. Na terenie ostoi działa kilka kół łowieckich  | ul. Libelta 37,<br>61-707 Poznań           | tel. 61 852 42 18<br><a href="mailto:zo.poznan@pzlow.pl">zo.poznan@pzlow.pl</a>           |
| Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego (ZPKWW) | Zarządza Rogalińskim Parkiem Krajobrazowym, położonym częściowo w granicach ostoi. ZPKWW dysponuje inwentaryzacją fauny z obszaru PZO | al. Niepodległości 16/18,<br>61-713 Poznań | tel. 61 854 13 98<br><a href="mailto:zpkww_poznan@hot.pl">zpkww_poznan@hot.pl</a>         |

### 1.7. Zespół Lokalnej Współpracy

| <b>Imię i nazwisko</b>     | <b>Funkcja</b>                               | <b>Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje</b> | <b>Kontakt</b>  |
|----------------------------|--|---|---|
| Wojciech Rakowski          | Planista Regionalny                          | RDOŚ w Poznaniu   | tel. 61 831 19 88<br><a href="mailto:wojciech.rakowski.poznan@rdos.gov.pl">wojciech.rakowski.poznan@rdos.gov.pl</a>   |
| Zbigniew Krysztofiak       | Koordynator Planu                            | Wykonawca BULiGL  | tel. 61 662 14 99<br><a href="mailto:zbigniew.krysztofiak@poznan.buligl.pl">zbigniew.krysztofiak@poznan.buligl.pl</a> |
| Michał Chudzicki           | Informatyk GIS                               | Wykonawca BULiGL  | <a href="mailto:michal.chudzicki@poznan.buligl.pl">michal.chudzicki@poznan.buligl.pl</a>                              |
| Stanisław Rosadziński      | ekspert ds. siedlisk przyrodniczych          | Wykonawca   | <a href="mailto:stanros@gmail.com">stanros@gmail.com</a>  |
| Mikołaj Pietraszak-Dmowski | przedstawiciel Majątku Rogalin               | Majątek Rogalin sp. z o. o.                                 | tel. 61 81 38 040   |
| Piotr Wilanowski           | przedstawiciel Muzeum Narodowego             | Muzeum Narodowe w Poznaniu oddział w Rogalinie              | tel. 61 81 38 030   |
| Karolina Włodarczak        | przedstawiciel miasta Śrem                   | Urząd Miasta w Śremie                                       | tel. 61 28 47 138   |
| Paweł Śliwa                | przedstawiciel Zespołu Parków Krajobrazowych | Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego    | tel. 61 85 48 398   |
| Paweł Pawlaczyk            | przedstawiciel organizacji ekologicznych     | Klub Przyrodników   | tel. 600 482 119  |
| Danuta Kijko               | przedstawiciel firmy wodociągowej            | Aquanet SA Poznań   | tel. 61 83 59 204<br><a href="mailto:danuta.kijko@aquanet.pl">danuta.kijko@aquanet.pl</a>                             |
| Bogusław Baraniak          | przedstawiciel miasta Mosina                 | Urząd Miejski w Mosinie                                     | tel. 61 81 32 251 w. 41   |
| Tomasz Kaniewski           | przedstawiciel ANR                           | Agencja Nieruchomości Rolnych                               | tel. 61 88 53 207   |

| Imię i nazwisko     | Funkcja                   | Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje | Kontakt  |
|---------------------|---------------------------|--|--|
|                     |                           | Oddział Terenowy w Poznaniu                          | <a href="mailto:tkaniewski@anr.gov.pl">tkaniewski@anr.gov.pl</a>   |
| Tomasz Markiewicz   | przedstawiciel PGL LP     | Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu     | tel. 61 86 68 241 w. 104<br><a href="mailto:t.markiewicz@poznan.lasy.gov.pl">t.markiewicz@poznan.lasy.gov.pl</a>               |
| Włodzimierz Wizera  | przedstawiciel PGL LP     | Nadleśnictwo Babki                                   | tel. 604 95 20 04  |
| Waldemar Szychowiak | przedstawiciel PGL LP     | Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu     | tel. 61 866 82 41 w. 102<br><a href="mailto:waldemar.szychowiak@poznan.lasy.gov.pl">waldemar.szychowiak@poznan.lasy.gov.pl</a> |
| Marlena Kowalkowska | przedstawiciel PGL LP     | Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu     | <a href="mailto:marlena.kowalkowska@poznan.lasy.gov.pl">marlena.kowalkowska@poznan.lasy.gov.pl</a>                             |
| Iwona Świechowska   | przedstawiciel CDR Poznań | Centrum Doradztwa Rolniczego                         | <a href="mailto:i.swiechowska@cdr.gov.pl">i.swiechowska@cdr.gov.pl</a>   |

## 2. Etap II – opracowanie projektu Planu

### Moduł A

#### 2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

| Typ informacji                         | Dane referencyjne  | Biblioteka  |
|--|--|---|
| Materiały publikowane i niepublikowane | <p>GDLP. 2007. Inwentaryzacja siedlisk w ramach programu realizowanego we wszystkich nadleśnictwach Lasów Państwowych.</p> <p>BULiGL. Poznań. 2007. Inwentaryzacja siedlisk i gatunków Natura 2000. Poznań.</p> <p>JACKOWIAK B. 1990. Rośliny naczyniowe rezerwatu Krajkowo nad Wartą. Bad. Fizjogr. Pol. Zach., B, 40: 29 – 56.</p> <p>JANYSZEK S., ŚLIWA P., ŁOCHYŃSKI M. &amp; KUTY M. 2008. Projekt Planu ochrony Rogalińskiego Parku Krajobrazowego – BIOTOPE. Poznań (mskr.).</p> <p>JERMACZEK A. 2007. Plan lokalnej współpracy na rzecz ochrony obszaru Natura 2000 – PLH 300012 Rogalińska Dolina Warty. Ss. 59. Ministerstwo Środowiska.</p> <p>KASPRZAK K. 1995. Perspektywy dalszej ochrony dębów rogalińskich. Chrońmy Przyr. Ojcz. 51, 4: 36–44.</p> <p>Plan ochrony rezerwatu przyrody „Krajkowo”. 2007. PTOPI Salamandra. Ss. 88. Wielkopolski Urząd Wojewódzki.</p> | <p>Baza danych Inwent.shp<br/>RDLP Poznań<br/>BULiGL Poznań</p> <p>Biblioteka Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.<br/>Zarząd Parków Krajobrazowych Woj. Wielkopolskiego w Poznaniu<br/>Biblioteka Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.</p> <p>Biblioteka Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.<br/>RDOŚ w Poznaniu</p> |

| Typ informacji                    | Dane referencyjne  | Biblioteka  |
|-----------------------------------|--|---|
|                                   | RAKOWSKI W., STACHNOWICZ W. 1999. Ocena zakresu synantropizacji flory roślin naczyniowych i walory szaty roślinnej doliny Warty w okolicy Mechlina (środkowa Wielkopolska) – proponowanego rezerwatu przyrody. Roczn. Nauk. PTP Salamandra 3: 15–57. | Biblioteka Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.  |
|                                   | RAKOWSKI W., STACHNOWICZ W. 1999. Propozycje ochrony przestrzeni w oparciu o walory geobotaniczne oraz dynamikę roślinności w projektowanym rezerwacie starorzecza Warty koło Dąbrowy. Przegl. Przyr. 10 (3–4): 25–32.                               | Biblioteka Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.  |
|                                   | RATYŃSKA H., SZWED W. 1995. Waloryzacja przyrodnicza oraz wskazania ochronne dla terasy zalewowej Warty w parkach krajobrazowych środkowej Wielkopolski. Biul. Park. Kraj. Wlkp., 4: 1–115.  | Biblioteka Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.  |
|                                   | RATYŃSKA H., SZWED W. 1999. Struktura roślinności starorzeczy jako wyraz dynamiki warunków siedliskowych. Przegl. Przyr., 3/4: 33–48.  | Biblioteka Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.  |
|                                   | SŁUŻEWSKI Z. 1972. Program zabezpieczenia i hydrologicznej aktywacji starorzeczy rzeki Warty na odcinku Rogalinek – Śrem (mskr.).  | Biblioteka Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.  |
|                                   | Zakład Usług Ekologicznych i Urzędzeniowo-Leśnych. 1992. Operat glebowo-siedliskowy Nadleśnictwa Konstantynowo.  | Nadleśnictwo Konstantynowo  |
| Plany/programy/strategie/projekty | Program ochrony środowiska Gminy Brodnica na lata 2003–2007 z perspektywą do 2011 r. Spółka EKO-EFEKT.   | <a href="http://www.brodnica.net.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&amp;sub=10&amp;menu=18&amp;strona=1">http://www.brodnica.net.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&amp;sub=10&amp;menu=18&amp;strona=1</a> |
|                                   | Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brodnica uchwalone w dniu 28 czerwca 2000 r. ze zm. (Uchwała XXV/113/2000)   | <a href="http://www.brodnica.pl">http://www.brodnica.pl</a>   |
|                                   | Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Brodnica na lata 2004–2006 i 2007–2013. Brodnica, sierpień 2004.  | <a href="http://www.brodnica.net.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&amp;sub=10&amp;menu=18&amp;strona=1">http://www.brodnica.net.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&amp;sub=10&amp;menu=18&amp;strona=1</a> |
|                                   | Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem na lata 2004–2007 z perspektywą na lata 2008 – 2011. Rada Gminy Śrem, 2004.  | <a href="http://www.srem.pl/Srodowisko/Plany-i-programy.aspx">http://www.srem.pl/Srodowisko/Plany-i-programy.aspx</a>   |
|                                   | Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Śrem 2007–2013, Załącznik do uchwały nr 99/XI/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 czerwca 2007 r.   | <a href="http://sremum.bip.e-zeto.com/public/get_file.php?id=101214">http://sremum.bip.e-zeto.com/public/get_file.php?id=101214</a>   |

| Typ informacji | Dane referencyjne  | Biblioteka  |
|----------------|--|---|
|                | Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem z zał. wg uchwały Nr 48/V/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 lutego 2007 roku z późn. zm.  | <a href="http://sremum.bip.e-zeto.com/public/?id=78342">http://sremum.bip.e-zeto.com/public/?id=78342</a>   |
|                | Program Ochrony Środowiska Gminy Kórnik, Rada Gminy Kórnik, 27 kwiecień 2005.  | <a href="http://www.kornik.pl">www.kornik.pl</a>  |
|                | Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kórnik na lata 2008–2017 Urząd Miejski w Kórniku, WOKiSS, 2007.   | <a href="http://www.kornik.pl/kornik/www/image/File/aktualnosci/Strategia%20rozwoju%20gminy.pdf">http://www.kornik.pl/kornik/www/image/File/aktualnosci/Strategia%20rozwoju%20gminy.pdf</a>   |
|                | Gmina Kórnik Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego ze zmianami na dzień 08 października 2008 r., Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego, Poznań, 1998.  | <a href="http://bip.kornik.pl/kornikm/dir/zalacznik/wiadomosc/3001/zal1%28str1-40%294.pdf">http://bip.kornik.pl/kornikm/dir/zalacznik/wiadomosc/3001/zal1%28str1-40%294.pdf</a>   |
|                | Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mosina na lata 2004–2012, Stowarzyszenie „Partnerzy dla Samorządu” Puszczykowo, 2004  | <a href="http://bip.mosina.wokiss.pl/dir/zalacznik/wiadomosc/771/posmosina_07_04_z_poprawkami_starostwa.pdf">http://bip.mosina.wokiss.pl/dir/zalacznik/wiadomosc/771/posmosina_07_04_z_poprawkami_starostwa.pdf</a>                         |
|                | Strategia Rozwoju Gminy Mosina na lata 2003–2013 ze zm., Urząd Miejski w Mosinie, Wokiss, 2002   | <a href="http://bip.mosina.wokiss.pl/dir/zalacznik/wiadomosc/242/strategia_rozwoju_gminy_mosina_na_lata_2003_-_2013.pdf">http://bip.mosina.wokiss.pl/dir/zalacznik/wiadomosc/242/strategia_rozwoju_gminy_mosina_na_lata_2003_-_2013.pdf</a> |
|                | Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mosina. Urbanika. Mosina. 2008.  | <a href="http://www.mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&amp;menu=2&amp;artykul=1768&amp;akcja=artykul">http://www.mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&amp;menu=2&amp;artykul=1768&amp;akcja=artykul</a>   |
|                | Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2009–2012 z perspektywą na lata 2013–2016, Biuro Rzecznostwa i Ekonomii Środowiska CODEX Sadowski i Wspólnicy Sp.J. Gmina Książ  | <a href="http://www.ksiaz-wlkp.pl/bip/appxs/ct485f1285067059.pdf">http://www.ksiaz-wlkp.pl/bip/appxs/ct485f1285067059.pdf</a>   |
|                | Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Książ Wielkopolski na lata 2006–2029. Książ Wielkopolski, Załącznik do Uchwały Nr VII/40/2007 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 26 marca 2007 r. Strategia określa cele, programy, projekty i zadania dla gminy Książ Wlkp. | <a href="http://www.ksiaz-wlkp.pl/doc/rozw_lokalny/strategia_rozwoju_lokalnego.pdf">http://www.ksiaz-wlkp.pl/doc/rozw_lokalny/strategia_rozwoju_lokalnego.pdf</a>   |

| Typ informacji | Dane referencyjne  | Biblioteka   |
|----------------|--|--|
|                | Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Książ Wlkp. przyjętego uchwałą Nr XXII/197/2001 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 29 czerwca 2001 r.z późn. zmianami  | <a href="http://www.ksiaz-wlkp.pl">http://www.ksiaz-wlkp.pl</a>  |
|                | Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Puszczykowo na lata 2005–2014. Urząd Miejski w Puszczykowie, Pruss W., Kustoń B. (WOKiSS Poznań), marzec 2005.   | <a href="http://www.puszczykowo.pl/index.php?option=com_content&amp;view=article&amp;id=780&amp;Itemid=222">http://www.puszczykowo.pl/index.php?option=com_content&amp;view=article&amp;id=780&amp;Itemid=222</a><br><a href="http://89.171.38.215/dir/zalacznik/wiadomosc/3729/strategia_rozwoju_miasta_puszczykowa_2010-2020.pdf">http://89.171.38.215/dir/zalacznik/wiadomosc/3729/strategia_rozwoju_miasta_puszczykowa_2010-2020.pdf</a> |
|                | Program Ochrony Środowiska miasta Puszczykowo obejmujący lata 2004–2007 z perspektywą na lata 2008–2011. Puszczykowo.  | <a href="http://www.puszczykowo.pl/index.php?option=com_content&amp;view=article&amp;id=788&amp;Itemid=223">http://www.puszczykowo.pl/index.php?option=com_content&amp;view=article&amp;id=788&amp;Itemid=223</a>  |
|                | Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Puszczykowa, STUDIO PLAN, 1998 zatwierdzone uchwałą Nr 255/98/II Rady Miasta Puszczykowa z dnia 15 czerwca 1998 roku z późn. zm.  | <a href="http://www.puszczykowo.pl">http://www.puszczykowo.pl</a>  |
|                | Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2009 – 2012. „HYDROGEO” Dąbrowska J., Zaniemyśl, lipiec 2009 r.   | <a href="http://www.biuletyn.net/nt-bin/private/zaniemysl/2184.pdf">www.biuletyn.net/nt-bin/private/zaniemysl/2184.pdf</a>   |
|                | Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zaniemyśl na lata 2004–2011 z późn. zm. Zaniemyśl 2004.   | <a href="http://www.biuletyn.net/nt-bin/start.asp?podmiot=zaniemysl/&amp;strona=submenu_podmiotowe.asp&amp;typ=podmenu&amp;menu=544&amp;id=262&amp;str=8">http://www.biuletyn.net/nt-bin/start.asp?podmiot=zaniemysl/&amp;strona=submenu_podmiotowe.asp&amp;typ=podmenu&amp;menu=544&amp;id=262&amp;str=8</a>  |
|                | Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl – uchwała Nr XXVIII/216/2009 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 28 grudnia 2009 r., w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl ze zmianami | <a href="http://www.biuletyn.net/nt-bin/start.asp?podmiot=zaniemysl/&amp;strona=szukaj.asp&amp;typ=informacje">http://www.biuletyn.net/nt-bin/start.asp?podmiot=zaniemysl/&amp;strona=szukaj.asp&amp;typ=informacje</a>  |
|                | Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Babki na lata 2009–2018. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Poznań. 2009.  | Nadleśnictwo Babki   |

| Typ informacji | Dane referencyjne   | Biblioteka  |
|----------------|---|---|
|                | Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jarocin na lata 2008–2017. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Poznań, 2008.   | Nadleśnictwo Jarocin  |
|                | Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Konstantynowo na lata 2009–2018. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Poznań, 2009.   | Nadleśnictwo Konstantynowo  |
|                | Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Piaski na lata 2008–2017. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Poznań, 2008.  | Nadleśnictwo Piaski   |
|                | Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008–2011 z perspektywą na lata 2012–2019. Arcadis Ekokonrem sp. z o.o. Poznań, czerwiec 2010. | <a href="http://www.bip.umww.pl/porta1?id=480640">http://www.bip.umww.pl/porta1?id=480640</a> |
|                | Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Sejmik Województwa Wielkopolskiego, Poznań, 19 grudzień 2005.   | <a href="http://www.wrpo.wielkopolskie.pl">www.wrpo.wielkopolskie.pl</a>                      |
| Raporty        | Występują jako załączniki „Raporty” do opracowania  |   |

## 2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

### Położenie, powierzchnia, granice

Obszar Natura 2000 PLH300012 Rogalińska Dolina Warty leży w zasięgu granic trzech powiatów i siedmiu gmin: powiat poznański (gminy Mosina, Kórnik, Puszczykowo), powiat Śremski (gminy Brodnica, Śrem, Książ Wielkopolski), powiat Średzki (gmina Zaniemyśl) oraz w zasięgu Miasta Poznania.

Położenie ostoi w odniesieniu do regionalizacji fizyczno-geograficznej wg KONDRACKIEGO (2009) przedstawia się następująco:

- 31 – Niż środkowoeuropejski,
- 314-316 – Pojezierza Południowobałtyckie,
- 315.52 – Poznański Przełom Warty,
- 315.56 – Równina Wrzesińska,
- 315.64 – Kotlina Śremska.

Według Regionalizacji Przyrodniczo-Leśnej na Podstawach Ekologiczno-Fizjograficznych (TRAMPLER i in. 1990), obszar ostoi położony jest w zasięgu:

- Krainy Wielkopolsko-Pomorskiej (III),
- Dzielnicy Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (III.7),
- Mezonejonu Pojezierza Wielkopolskiego (III.7.b).

Według geobotanicznej regionalizacji Polski (MATUSZKIEWICZ 1993), obszar znajduje się na terenie następujących jednostek geobotanicznych:

- Obszar Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych,



- Prowincja Środkowoeuropejska,
  - Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa,
    - Dział Brandenbursko-Wielkopolski (B),
      - Kraina Środkowowielkopolska (B.2),
        - Okręg Kórnicko-Miłosławski (B.2.2),
          - Podokręg Mosiński (B.2.2.a),
            - Podokręg Doliny Warty „ujście Prosny-Poznań” (B.2.2.b),
              - Podokręg Kórnicki (B.2.2.c).

Według podziału geobotanicznego Polski, opracowanego przez SZAFERA (1972), obszar ostoi znajduje się w zasięgu następujących jednostek:

- Państwo Holarktyki,
  - Obszar Euro-Syberyjski,
    - Prowincja Środkowoeuropejska Nizowo-Wyżynna,
      - A. Dział Bałtycki,
        - A2. Poddział Pas Wielkich Dolin,
          - Kraina Wielkopolsko-Kujawska,
            - Okręg Poznańsko-Gnieźnieński.

## Klimat

Obszary zajmowane przez Rogalińską Dolinę Warty położone są w XVIII – Środkowowielkopolskim regionie klimatycznym (WOŚ 1999). Klimat Niziny Wielkopolskiej to klimat umiarkowany z wczesną wiosną, długim latem, łagodną zimą oraz niskim poziomem opadów atmosferycznych. Średnio w ciągu roku występuje 50 dni słonecznych i 130 dni pochmurnych.

Występują tu wiatry wiejące przeważnie z kierunku zachodniego i północno-zachodniego, zimą dominują wiatry południowo-zachodnie. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane klimatyczne za FARATEM (2004):

- |   |             |
|---|-------------|
| • średnia roczna temperatura powietrza                    | 9,4°C       |
| • średnia roczna suma opadów w okr. wegetacyjnym (IV – X) | 343 mm      |
| • średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną             | 30          |
| • długość okresu wegetacyjnego                            | 210–220 dni |

Reasumując, ścierają się tu elementy zachodniego klimatu atlantyckiego i kontynentalizmu wschodniego. Widoczna jest przewaga wpływów oceanicznych. Wilgotne masy powietrza polarno-morskiego znad północnego Atlantyku napływają najczęściej z zachodu (75%) – notowane są częściej latem i jesienią. Od wschodu, znad kontynentu azjatyckiego napływają suche masy powietrza polarno-kontynentalnego.

## **Geologia i gleby**

Krajobraz tego odcinka doliny Warty został ukształtowany przez meandrującą rzekę tworzącą na terasie zalewowej liczne starorzecza. Budowa doliny ma ścisły związek głównie z utworami geologicznymi pochodzenia rzeczno ukształtowanymi w postaci plejstocénskich i holocénskich tarasów. Powierzchnię obszarów zalewowych zajmują najczęściej gleby gleby gruntowoglejowe, murszowe, murszowate, mady rzeczne i czarne ziemie powstałe głównie z piasków i żwirów rzecznych. W zagłębieniach terenowych rzadziej spotyka się gleby mułowe i torfowe. Na obszarze terasy nadzalewowej dominują gleby bielcowe, wytworzone z piasków rzecznych i wydmych. Fragmenty wysoczyzn morenowych, wchodzące w granice ostoi, zajęte są najczęściej przez gleby rdzawe i bielcowe wytworzone z piasków i piasków na glinach zwałowych (Operat glebowo-siedliskowy ... 1992).

## **Hydrologia**

Stosunki wodne w Rogalińskiej Dolinie Warty zdeterminowane są głównie rzeką Wartą. Na terasach zalewowych rzeki występują liczne starorzecza, oczka wodne, zastoiska i drobne ciek. Pełnią one wielorakie funkcje m. in. lokalnych zbiorników retencyjnych. Ze względu na znaczną sezonową i roczną dynamikę poziomu wód w starorzeczach (okresowe wysychanie) trudno oszacować dokładną liczbę zbiorników. Starorzecza, wraz z sąsiadującymi z rzeką innymi terenami nieleśnymi (głównie łakami) oraz drzewostanami (lasami łęgowe) są regularnie okresowo zalewane. Od chwili powstania starorzecza ulegają procesom namulania i eutrofizacji, co prowadzi do szybkiej sukcesji i lądowania. Na niemal całym obszarze zajęтым przez Rogaliński PK (większa część ostoi) spotyka się pozostałości złądowniających, rozległych starorzeczy (SŁUŻEWSKI 1972).

Według danych zawartych w projekcie planu ochrony Rogalińskiego PK (JANYSEK i in. 2008) Warta w stanach niskich ma szerokość 60–80 m i głębokość 2–3 m. Jej przepływy średnie w rejonie ujęcia wynoszą 101,5 m<sup>3</sup>/s, średnie niskie – 41,0 m<sup>3</sup>/s, zaś przy najniższych obserwowanych – 24,5 m<sup>3</sup>/s. Rzekę ta charakteryzuje się dużą zmiennością poziomu zwierciadła wody. Wysokie stany rzeki zaczynają występować już w marcu (w półroczu zimowym 2001/2002 stan rzeki osiągnął rzędną 59,2 m n.p.m., przekraczając o 60–80 cm stan 25 wody brzegowej w korycie). Niskie stany poniżej 57,0 m n.p.m. występują dopiero pod koniec października.

W przeciągu kilkuset lat dolina Warty poddana była intensywnym przekształceniom antropogenicznym. Działania te miały na celu zapobieganie podtapianiu poprzez prostowanie koryta, odcinanie starorzeczy, obwałowania i deforestację. Ważnym etapem tej działalności było wybudowanie w 1986 r. zbiornika Jeziorsko. Przegrodzenie zaporą czołową doliny Warty pomiędzy Sieradzem i Uniejowem, spowodowało zaburzenie rytmu rzeki, a w konsekwencji zamieranie niektórych przybrzeżnych lasów łęgowych i łak poniżej zapory.

## **Struktura krajobrazu/szata roślinna**

Dużą część obszaru pokrywają lasy (ponad 44% powierzchni ostoi), znaczny jest też udział gruntów ornych. Około 48% obszaru stanowi własność prywatna, a pozostała część jest własnością skarbu państwa lub własnością komunalną. W dolinie zachowały się spore płaty lasów łęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łęgów wierzbowych i topolowych) oraz obszary związane z naturalną działalnością rzeki – starorzecza, bagna. Lasy skupione są głównie w środkowej części doliny. Wśród nich spotyka się bardzo dobrze wykształcone zbiorowiska kwaśnych dąbrów, łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych i grądów środkowoeuropejskich. Największe skupiska starych okazałych dębów ostoi znajdują się w Rogalińskim Parku Krajobrazowymi w granicach obrębu ewidencyjnego Krajowo (na łakach w pobliżu miejscowości Baranowo i w rezerwacie przyrody „Krajowo”). W większym rozproszeniu (w całej ostoi) występują też mniej lub bardziej zniekształcone zbiorowiska łęgów olszowych i olszowo-jesionowych (rzadko wierzbowych i topolowych). Spośród najrzadszych chronionych gatunków roślin skupionych w niewielkim fragmencie widnych borów sosnowych występujących w

zasięgu obszaru, wymienić należy goździka siniego *Dianthus gratianopolitanus*. Zachowanie stanowisk tego gatunku jest głównym celem ochrony rezerwatu „Goździk siny w Grzybnie”. Z kolei do objętych ochroną gatunków roślin, notowanych w zalesionej części rezerwatu „Krajkowo” (drugi, znacznie większy rezerwat położony na terenie ostoi) należą m. in.: buławnik czerwony *Cephalantera rubra*, b. wielkokwiatowy *C. damasonium*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* i pierwiosnka lekarska *Primula veris*. Jednak prawdziwe bogactwo flory naczyniowej zlokalizowane jest na gruntach nieleśnych. Na licznych w OZW starorzeczach i innych naturalnych eutroficznych zbiornikach wodnych dość często spotyka się grązel żółty *Nuphar lutea* i grzybienie białe *Nymphaea alba*. Z cennych elementów flory spotykanych tu m. in. na zmiennowilgotnych łąkach trzęślicowych (*Molinion*) czy innych żyznych łąkach użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) wymienić należy gatunki takie jak: starodub łąkowy *Angelica palustris* (przedmiot ochrony w obszarze), goździk pyszny *Dianthus superbus*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*. Z rzadkich gatunków występujących na chronionych w dolinie łąkach selernicowych (*Cnidion dubii*), oprócz charakterystycznej dla związku selernicy żyłkowej *Cnidium dubium* wyróżnia się tu również fiołka mokradłowego *Viola stagnina*. Poza pozostałymi zbiorowiskami identyfikującymi siedliska przyrodnicze wymienione w SDF [2300 Wydmę śródlądowe z murawami napiaskowymi; 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.; 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)], w trakcie inwentaryzacji ALP i BULiGL (2007) i weryfikacji siedlisk w roku 2010 odnaleziono: 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylyon*) i 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*). Cały ten opis wskazuje na ogólne bogactwo szaty roślinnej i duże zróżnicowanie struktury krajobrazu Rogalińskiej Doliny Warty. Powyższe informacje opracowano na podstawie danych z SDF oraz projektu Planu Ochrony Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (JANYSZEK i in. 2008).

## Fauna

Fauna OZW cechuje się także znaczną różnorodnością biologiczną. Środowiska wodne w obszarze, obejmujące zarówno wody płynące (Warta) o zróżnicowanych parametrach przepływu jak i wody stojące, sprzyjają m. in. rozwojowi chronionych gatunków ważek, w tym trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* i zalotki większej *Leucorrhinia pectoralis* (inwentaryzacja ALP 2007). Bardzo cenne w ostoi są też inne owady zasiedlające z kolei stare, często zamierające drzewa liściaste (głównie dęby w wymienionych wcześniej lokalizacjach). Wśród nich wymienia się pachnicę dębową *Osmoderma eremita*, kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* i jelonka rogacza *Lucanus cervus*. Spośród wielu gatunków płazów zasiedlających dolinę odnotowano występowanie pojedynczych stanowisk traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* i kumaka nizinnego *Bombina bombina* (inwentaryzacja ALP 2007). SDF wskazuje także na zasiedlenie obszaru przez dwa chronione gatunki gadów: jaszczurkę zwinkę *Lacerta agilis* i żmiję zygzakowatą *Vipera berus*. Rogalińska Dolina Warty jest również istotnym siedliskiem lęgowym ptaków. Teren ten jest jednocześnie częścią ostoi ptasiej o znaczeniu międzynarodowym Ostoja Rogalińska PLB300017. Chronione prawem krajowym i unijnym gatunki reprezentowane są przez: gąsiorka *Lanius collurio*, lerkę *Lullula arborea*, dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*, zimorodka *Alcedo atthis*, derkacza *Crex crex*, zielonkę *Porzana parva*, żurawia *Grus grus*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, bociana białego *Ciconia ciconia* i czarnego *C. nigra*, kanię czarną *Milvus migrans*, k. rudą *M. milvus*, rybitwę rzeczną *Sterna hirundo*, r. czarną *Chlidonias niger*, świergotka polnego *Anthus campestris* oraz wiele innych gatunków. Spośród chronionych ssaków można spotkać tu m. in. wydrę *Lutra lutra* i bobra europejskiego *Castor fiber*. Powyższe informacje opracowano na podstawie danych z SDF oraz projektu Planu Ochrony Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (JANYSZEK i in. 2008).

## **Wartość przyrodnicza**

Rogalińska Dolina Warty jest miejscem występowania jedenastu chronionych siedlisk przyrodniczych wymienionych w SDF i dodatkowo pięciu odnalezionych w trakcie inwentaryzacji ALP i BULiGL w 2007 roku (wymienione przy opisie szaty roślinnej). Szczególnie cenne są zachowane w bardzo dobrym stanie siedliska leśne – kwaśne dąbrowy, łągi dębowo-wiązowo-jesionowe i grądy środkowoeuropejskie. Wśród siedlisk nieleśnych najlepiej prezentują się starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* oraz ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). Zachowanie tych typów siedlisk w Rogalińskiej Dolinie Warty jest ważnym zadaniem dla zachowania spójności sieci Natura 2000 w regionie. Swoje stanowiska ma tu wiele chronionych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

## **Zagrożenia**

Największym zagrożeniem dla zachowania walorów przyrodniczych obszaru jest zmiana stosunków wodnych, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód oraz wycinanie lasów łęgowych. Większość stwierdzonych siedlisk wykształciła się w warunkach wysokiego poziomu wód gruntowych. Regulacja rzeki, nadmierne odwadnianie terenów podmokłych może doprowadzić do bezpowrotnego zniszczenia stwierdzonych siedlisk. Jednak stały wysoki poziom wód również nie jest wskazany, gdyż utrudnia prowadzenie ekstensywnej gospodarki i prowadzi do zabagnienia terenu. Zagrożenia te dotyczą również chronionych roślin i zwierząt.

Wiele cennych typów ekosystemów siedlisk nieleśnych stwierdzonych w dolinie Warty powstało na skutek ekstensywnego użytkowania. Ich zachowanie wymaga dalszego użytkowania. Jakiegokolwiek zamiany – porzucanie lub intensyfikacja, spowodują utratę znacznych walorów przyrodniczych i zanik siedlisk. Objawy tego procesu są dziś widoczne w wielu miejscach obszaru. Postępująca sukcesja powoduje stopniowe zarastanie łąk, torfowisk i muraw.

Największe zgrupowania łągów dębowych i grądów doliny są zlokalizowane na terenach, które nie są one zagrożone masowym wycięciem (tzw. Łęgi Rogalińskie, rezerwat przyrody „Krajkowo”). Większym zagrożeniem może być dla nich żerowanie kozioroga dębosza (i innych ksylofagów), w wyniku którego dochodzi do stopniowego zamierania pomnikowych dębów. Łęgi podlegające normalnej gospodarce leśnej mogą być zagrożone wycięciem tylko na stosunkowo niedużej powierzchni, lecz ciągłość ich trwania będzie nadal zachowana (przynajmniej na gruntach LP).

## **Formy ochrony przyrody**

Obszar znajduje się częściowo na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (12 760,0 ha; 1997) z rezerwatami przyrody: „Krajkowo” (160,46 ha) i „Goździk Siny w Grzybnie” (3,54 ha). Rezerwat przyrody „Goździk Siny w Grzybnie” funkcjonuje na podstawie Rozporządzenia Nr 25/2002 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 28 czerwca 2002 roku zmieniającego Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 czerwca 1964 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 93, poz 2294). Rezerwat przyrody „Krajkowo” funkcjonuje na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 13 lipca 1958 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1958 r. Nr 64, poz. 343).

## **Powiązania z innymi obszarami Natura 2000**

Obszar Natury 2000 Rogalińska Dolina Warty PLH300012 powiązany jest bezpośrednio z dwoma innymi obszarami: Ostoją Rogalińską PLB00017 – stanowi jej środkową i południową część i Ostoją Wielkopolską PLH300010, z którą sąsiaduje od północy.

Z uwagi na swoje położenie, Rogalińska Dolina Warty jest elementem korytarza ekologicznego o nazwie Dolina Obry (KPnC-8A), zaprojektowanego dla ochrony korytarzy migracyjnych dużych ssaków (JĘDRZEJEWSKI i in. 2005). Taką samą funkcję spełnia w koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA (LIRO 1998). Park został tam wpisany w korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Znalazł się ponadto na liście proponowanych nowych obszarów węzłowych rangi międzynarodowej o nazwie Dolina Warty (37M), obejmujący dolinę Warty od Zduńskiej Woli do Poznania w granicach wyznaczonego korytarza ekologicznego.

W bezpośrednim sąsiedztwie północnych granic obszaru znajduje się też inny obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym – Wielkopolski Park Narodowy (oznaczony symbolem 10M).

Fakt ten ma duże znaczenie ze względu na zachowanie ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych. W związku z tym w planach inwestycyjnych nie należy oddzielać tych obszarów barierami ekologicznymi, głównie większymi trasami drogowymi pozbawionymi właściwie zaprojektowanymi przejściami dla zwierząt. Powinna być również spójna polityka sozologiczna (ochroniarska) w stosunku do tych blisko położonych ostoj. Powinna ona zabezpieczyć kluczowe przedmioty ochrony i zapewniać zachowanie różnorodności biologicznej w skali regionu.

### 2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

| Typy użytków gruntowych | Typ własności      | Powierzchnia użytków w ha | % powierzchni w obszarze |
|-------------------------|--------------------|---------------------------|--------------------------|
| las                     | Skarb Państwa      | 5514,74                   |                          |
|                         | własność prywatna  | 984,10                    |                          |
|                         | własność komunalna | 43,94                     |                          |
|                         | <b>razem:</b>      | <b>6542,78</b>            | <b>44,3</b>              |
| zadrzewienia            | Skarb Państwa      | 45,24                     |                          |
|                         | własność prywatna  | 202,44                    |                          |
|                         | własność komunalna | 0,13                      |                          |
|                         | <b>razem:</b>      | <b>247,81</b>             | <b>1,7</b>               |
| grunty orne             | Skarb Państwa      | 278,46                    |                          |
|                         | własność prywatna  | 3233,58                   |                          |
|                         | własność komunalna | 23,84                     |                          |
|                         | <b>razem:</b>      | <b>3535,88</b>            | <b>24,0</b>              |
| łąki trwałe             | Skarb Państwa      | 286,64                    |                          |
|                         | własność prywatna  | 830,65                    |                          |
|                         | własność komunalna | 16,49                     |                          |
|                         | <b>razem:</b>      | <b>1133,78</b>            | <b>7,7</b>               |

| Typy użytków gruntowych  | Typ własności      | Powierzchnia użytków w ha | % powierzchni w obszarze |
|--------------------------|--------------------|---------------------------|--------------------------|
| pastwiska trwałe         | Skarb Państwa      | 224,88                    |                          |
|                          | własność prywatna  | 1283,82                   |                          |
|                          | własność komunalna | 9,00                      |                          |
|                          | <b>razem:</b>      | <b>1517,70</b>            | <b>10,3</b>              |
| sady                     | Skarb Państwa      | 2,98                      |                          |
|                          | własność prywatna  | 9,00                      |                          |
|                          | <b>razem:</b>      | <b>11,99</b>              | <b>0,1</b>               |
| nieużytki                | Skarb Państwa      | 233,28                    |                          |
|                          | własność prywatna  | 309,91                    |                          |
|                          | własność komunalna | 5,58                      |                          |
|                          | <b>razem:</b>      | <b>548,77</b>             | <b>3,7</b>               |
| wody                     | Skarb Państwa      | 19,60                     |                          |
|                          | własność prywatna  | 33,25                     |                          |
|                          | własność komunalna | 1,86                      |                          |
|                          | <b>razem:</b>      | <b>54,71</b>              | <b>0,4</b>               |
| wody stojące             | Skarb Państwa      | 64,75                     |                          |
|                          | własność prywatna  | 56,36                     |                          |
|                          | własność komunalna | 12,33                     |                          |
|                          | <b>razem:</b>      | <b>133,44</b>             | <b>0,9</b>               |
| wody płynące             | Skarb Państwa      | 13,80                     |                          |
|                          | własność prywatna  | 45,04                     |                          |
|                          | <b>razem:</b>      | <b>58,84</b>              | <b>0,4</b>               |
| wody płynące (rz. Warta) | Skarb Państwa      | <b>351,22</b>             | <b>2,4</b>               |
| grunty zabudowane        | Skarb Państwa      | 34,57                     |                          |
|                          | własność prywatna  | 96,29                     |                          |
|                          | własność komunalna | 2,85                      |                          |
|                          | <b>razem:</b>      | <b>133,71</b>             | <b>0,9</b>               |
| inne                     | Skarb Państwa      | 43,11                     |                          |
|                          | własność prywatna  | 0,07                      |                          |



| Typy użytków gruntowych | Typ własności         | Powierzchnia użytków w ha | % powierzchni w obszarze |
|-------------------------|-----------------------|---------------------------|--------------------------|
|                         | własność komunalna    | 100,93                    |                          |
|                         | własność nieokreślona | 338,92                    |                          |
|                         | <b>razem:</b>         | <b>483,03</b>             | <b>3,2</b>               |
| <b>Suma końcowa</b>     |                       | <b>14753,60</b>           | <b>100,0</b>             |

#### 2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

| Typy użytków          | Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha | Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu | Aktualna liczba beneficjentów objętych dopłatami i dynamika udziału beneficjentów |
|-----------------------|---------------------------------------|---|---|
| Grunty orne           | 273,21                                | Program rolnośrodowiskowy                     | 147   |
| Trwałe użytki zielone | 512,38                                | Program rolnośrodowiskowy                     | 215   |
| Pastwiska trwałe      | 118,38                                | Program rolnośrodowiskowy                     | 35  |
| Sady                  | 0,10                                  | Program rolnośrodowiskowy                     | 1   |
| <b>Razem:</b>         | <b>904,07</b>                         |   | <b>398</b>  |

#### 2.5. Istniejące plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

| Tytuł opracowania   | Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu | Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony   | Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania              | Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza   |
|---|--|---|--|---|
| Program ochrony środowiska Gminy Brodnica” na lata 2003–2007 z perspektywą do 2011 r. | Gmina Brodnica   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000    | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |
| Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Brodnica na lata 2004–2006 i 2007–                       | Gmina Brodnica   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób mogą wpłynąć na przedmioty ochrony w ostoi Natura | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ograniczenie zanieczyszczania powierzchni gruntów oraz wód gruntowych, ogólnie pojęta ochrona środowiska                    |

| <b>Tytuł opracowania</b>  | <b>Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu</b> | <b>Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony</b>  | <b>Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania</b>   | <b>Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza</b>   |
|---|---|---|--|--|
| 2013.   |   | 2000.<br>Poprzez rozbudowę systemów kanalizacyjnych na obszarach wiejskich poprawa stanu sanitarnego przyległych terenów – dodatni wpływ na środowisko  |  |  |
| Projektowane Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brodnica oraz plany zagospodarowania przestrzennego (2009) | Gmina Brodnica  | W projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Esterpole (2009) na 27 hektarach mają powstać działki rezydencjonalne o powierzchni od 7 tys. m <sup>2</sup> (największa) i nieco ponad 2 tys. m <sup>2</sup> (najmniejsza). W niedalekim sąsiedztwie (do 1 km) znajdują się stanowiska siedlisk 9170, 9190, 91E0, 91F0 i 6510 | Możliwość negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony w ostoi N2000 na skutek nadmiernej penetracji ludności | Należy zamieścić zapisy zapewniające ochronę położonych w niedalekim sąsiedztwie stanowiska siedlisk 9170, 9190, 91E0, 91F0 i 6510 |
| Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kórnik z dnia 27 kwietnia 2005 r.  | Gmina Kórnik  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000  | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu   | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko        |
| Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kórnik na lata 2008–2017   | Gmina Kórnik  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób mogą wpłynąć na przedmioty ochrony w ostoi Natura 2000.<br>Poprzez rozbudowę systemów kanalizacyjnych na obszarach  | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu   | Ograniczenie zanieczyszczania powierzchni gruntów oraz wód gruntowych, ogólnie pojęta ochrona środowiska                           |

| <b>Tytuł opracowania</b>  | <b>Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu</b> | <b>Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony</b>                                       | <b>Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania</b>       | <b>Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza</b>  |
|---|---|--|--|---|
|   |   | wiejskich poprawa stanu sanitarnego przyległych terenów – dodatni wpływ na środowisko                                      |  |   |
| Gmina Kórnik<br>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego ze zmianami na dzień 08 października 2008 r.,<br>Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego, Poznań, 1998.             | Gmina Kórnik  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |
| Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2009–2012 z perspektywą na lata 2013–2016,<br>Biuro Rzeczoznawstwa i Ekonomii Środowiska CODEX Sadowski i Wspólnicy Sp.J. | Gmina Książ Wlkp.   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |

| <b>Tytuł opracowania</b>  | <b>Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu</b> | <b>Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony</b>   | <b>Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania</b>       | <b>Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza</b>  |
|---|---|--|--|---|
| Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Książ Wielkopolski na lata 2006–2029. Książ Wielkopolski, Załącznik do Uchwały Nr VII/40/2007 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 26 marca 2007 r.     | Gmina Książ Wlkp.   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób mogą wpłynąć na przedmioty ochrony w ostoi Natura 2000.<br>Poprzez rozbudowę systemów kanalizacyjnych na obszarach wiejskich poprawa stanu sanitarnego przyległych terenów – dodatni wpływ na środowisko | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ograniczenie zanieczyszczania powierzchni gruntów oraz wód gruntowych, ogólnie pojęta ochrona środowiska                    |
| Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Książ Wlkp. przyjętego uchwałą Nr XXII/197/2001 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 29 czerwca 2001 r. z późn. zm. | Gmina Książ Wlkp.   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000   | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |
| Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mosina na lata 2004–2012   | Gmina Mosina  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000   | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania                                   |

| <b>Tytuł opracowania</b>  | <b>Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu</b> | <b>Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony</b>   | <b>Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania</b>  | <b>Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza</b>   |
|---|---|--|---|--|
|   |   |  |   | oceny oddziaływania na środowisko  |
| Strategia Rozwoju Gminy Mosina na lata 2003–2013 ze zm.   | Gmina Mosina  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000   | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu  | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko  |
| Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mosina. Urbanika. Mosina. 2008. | Gmina Mosina  | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Planowany odcinek obwodnicy Mosiny ingeruje nieznacznie, odcinając nieduże fragmenty lasu od większego kompleksu leśnego chronionego obszaru Natury 2000 – negatywny wpływ na integralność i spójność całości obszaru, hałas oraz możliwość skażenia jego terenów (m. in. przez transport chloru do chlorowni przy SUW Mosina);</li> <li>2. Możliwość poszerzenia wydobywania złóż piasków kwarcowych do produkcji silikatów w Żabinku o o pow. zajęte przez lasy grupy I położone w granicach obszaru;</li> <li>3. Zwiększenie zasięgu leja depresyjnego w ujeciach wód projektowanych na wschód od Mosiny i w okolicach Krajkowa;</li> <li>4. Projektowane pole golfowe w zakolu Warty (między Baranowem a Sowińcem).</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Fragmenty kompleksów leśnych odcięte od reszty obszaru oraz przebieg obwodnicy w pobliżu stanowiska traszki grzebieńistej i wzdłuż granic siedliska 91E0;</li> <li>2. Zniszczenie cennych kompleksów leśnych obszaru i zagrożenie stanowisk zwierząt (kody: 1084, 1088) i siedliska 4030;</li> <li>3. Zachwianie stosunków wodnych obszaru. Wpływ na siedliska 3150, 6430, 6510, 91E0;</li> <li>4. Zagrożenie istnienia siedlisk 2330, 3270, 6430, 6440, 6510 i pogorszenie stanu siedliska 3150, 91E0</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. brak działań i alternatywy;</li> <li>2. rekultywacja i planowe zalesienie terenu;</li> <li>3. brak działań i alternatywy;</li> <li>4. Koncepcja zapewnienia maksymalnej ochrony zieleni łąkowej w Dolinie Warty, zachowanie istniejących starorzeczy, stworzenie odpowiednich warunków (jedenorazowo mała ilość graczy, strefa ciszy) dla bytowania drobnych zwierząt</li> </ol> |

| <b>Tytuł opracowania</b>  | <b>Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu</b> | <b>Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony</b>                                       | <b>Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania</b>       | <b>Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza</b>  |
|---|---|--|--|---|
|   |   | Dokument posiada prognozę oddziaływania na środowisko.   |  |   |
| Program Ochrony Środowiska miasta Puszczkowo obejmujący lata 2004–2007 z perspektywą na lata 2008–2011    | Miasto Puszczkowo   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |
| Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Puszczkowo na lata 2005–2014  | Miasto Puszczkowo   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |
| Strategia Rozwoju Miasta Puszczkowa na lata 2010–2020   | Miasto Puszczkowo   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |
| Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Puszczkowa zatwierdzone uchwałą Nr | Miasto Puszczkowo   | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |



| <b>Tytuł opracowania</b>   | <b>Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu</b> | <b>Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony</b>  | <b>Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania</b>       | <b>Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza</b>  |
|--|---|---|--|---|
| 255/98/II Rady Miasta Puszczykowa z dnia 15 czerwca 1998 roku z późn. zm.  |   |   |  |   |
| Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem na lata 2004–2007 z perspektywą na lata 2008–2011  | Gmina Śrem  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000  | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |
| Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Śrem 2007–2013, Załącznik do uchwały nr 99/XI/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 czerwca 2007 r. | Gmina Śrem  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób mogą wpłynąć na przedmioty ochrony w ostoi Natura 2000. Poprzez rozbudowę systemów kanalizacyjnych na obszarach wiejskich poprawa stanu sanitarnego przyległych terenów – dodatni wpływ na środowisko | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ograniczenie zanieczyszczania powierzchni gruntów oraz wód gruntowych, ogólnie pojęta ochrona środowiska                    |
| Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem z zał. wg uchwały Nr 48/V/07 Rady   | Gmina Śrem  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000  | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko |

| <b>Tytuł opracowania</b>  | <b>Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu</b>  | <b>Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony</b>                                       | <b>Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania</b>       | <b>Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza</b>   |
|---|--|--|--|--|
| Miejskiej w Śremie z dnia 8 lutego 2007 roku z późn. zm.                                    |  |  |  |  |
| Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2009–2012              | Gmina Zaniemyśl  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko. |
| Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zaniemyśl na lata 2004–2011 z późn. zm.                        | Gmina Zaniemyśl  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko. |
| Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl z późn. zm. | Gmina Zaniemyśl  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko  |
| Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020                                  | Sejmik Województwa Wielkopolskiego, brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000 | Wszystkie przedmioty ochrony w zasięgu oddziaływania Planu | Ewentualne działania przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko  |
| Program Ochrony   | Sejmik Województwa   | Dokument nie zawiera zapisów i   | Wszystkie przedmioty                                       | Ewentualne działania   |

| <b>Tytuł opracowania</b>   | <b>Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu</b> | <b>Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony</b>  | <b>Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania</b>  | <b>Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza</b>  |
|--|---|---|---|---|
| Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008–2011 z perspektywą na lata 2012–2019 | Wielkopolskiego, brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko                   | projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000   | ochrony w zasięgu oddziaływania Planu   | przewidziane dokumentem, wymagają nadzoru przyrodniczego i wykonania oceny oddziaływania na środowisko  |
| Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Babki na lata 2009–2018                                    | Nadleśnictwo Babki  | Zrównoważona gospodarka na obszarach leśnych z uwzględnieniem przyrodniczych aspektów hodowli lasu. Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000. Plan urządzenia lasu posiada prognozę oddziaływania na środowisko | Przyrodnicze siedliska nieleśne: murawy napiaskowe (6120), łąki selernicowe (6440), łąki użytkowane ekstensywnie (6510) oraz przyrodnicze siedliska leśne: grądy (9170), kwaśne dąbrowy (9190), lasy łęgowe (91E0, 91F0)                                | Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, szczególnie w zasięgu siedlisk przyrodniczych. Dążenie do wzbogacenia struktury wiekowej, gatunkowej i przestrzennej kompleksów leśnych oraz stosowanie naturalnych metod ochrony lasu |
| Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Konstantynowo na lata 2008–2017                            | Nadleśnictwo Konstantynowo  | Zrównoważona gospodarka na obszarach leśnych z uwzględnieniem przyrodniczych aspektów hodowli lasu. Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000. Plan urządzenia lasu posiada prognozę oddziaływania na środowisko | Przyrodnicze siedliska nieleśne: starorzecza (3150), zalewane muliste brzegi rzek (3270), łąki selernicowe (6440), łąki użytkowane ekstensywnie (6510) oraz przyrodnicze siedliska leśne: grądy (9170), kwaśne dąbrowy (9190), lasy łęgowe (91E0, 91F0) | Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, szczególnie w zasięgu siedlisk przyrodniczych. Dążenie do wzbogacenia struktury wiekowej, gatunkowej i przestrzennej kompleksów leśnych oraz stosowanie naturalnych metod ochrony lasu |
| Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jarocin na lata  | Nadleśnictwo Jarocin  | Zrównoważona gospodarka na obszarach leśnych z uwzględnieniem przyrodniczych aspektów hodowli lasu.   | Przyrodnicze siedliska nieleśne: łąki selernicowe (6440) i łąki użytkowane  | Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, szczególnie w zasięgu siedlisk   |

| Tytuł opracowania  | Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu / programu / wdrażanie projektu | Ustalenie planu / programu / projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony   | Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania  | Działania minimalizujące / kompensacja przyrodnicza   |
|--|--|---|--|---|
| 2009–2018  |  | Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000. Plan urządzenia lasu posiada prognozę oddziaływania na środowisko   | ekstensywnie (6510) oraz przyrodnicze siedliska leśne: kwaśne dąbrowy (9190) i lasy łęgowe (91E0)                | przyrodniczych. Dążenie do wzbogacenia struktury wiekowej, gatunkowej i przestrzennej kompleksów leśnych oraz stosowanie naturalnych metod ochrony lasu   |
| Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Piaski na lata 2008–2017 | Nadleśnictwo Piaski  | Zrównoważona gospodarka na obszarach leśnych z uwzględnieniem przyrodniczych aspektów hodowli lasu. Dokument nie zawiera zapisów i projektów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w ostoi N2000. Plan urządzenia lasu posiada prognozę oddziaływania na środowisko | Wpływem opracowania objęte są następujące siedliska: łąki użytkowane ekstensywnie (6510) i kwaśne dąbrowy (9190) | Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, szczególnie w zasięgu siedlisk przyrodniczych. Dążenie do wzbogacenia struktury wiekowej, gatunkowej i przestrzennej kompleksów leśnych oraz stosowanie naturalnych metod ochrony lasu |

## 2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

| Przedmiot ochrony   | Ocena ogólna | Powierzchnia i/lub liczba stanowisk | Rozmieszczenie w obszarze | Stopień rozpoznania | Zakres prac terenowych uzupełniających        |
|---|--------------|-------------------------------------|---------------------------|---------------------|---|
| <b>Siedliska przyrodnicze</b>   |              |                                     |                           |                     |   |
| 3150 Starorzeczka i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i> | A            | 160,87 ha                           | Zgodnie z załączoną mapą  | Bardzo dobry        | Zweryfikowano w 2010 r. (40 pkt. pomiarowych) |
| 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.         | C            | 0,06 ha                             | Zgodnie z załączoną mapą  | Niewystarczający    | Zweryfikowano w 2010 r. (5 pkt. pomiarowych)  |
| 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe ( <i>Koelerion glaucae</i> )                                     | B            | 0,30 ha                             | Zgodnie z załączoną mapą  | Dobry               | Zweryfikowano w 2010 r. (6 pkt. pomiarowych)  |
| 6430 Ziołorośla górskie ( <i>Adenostylion alliariae</i> ) i ziołorośla nadrzeczne                               | A            | 2,0 ha                              | Zgodnie z załączoną mapą  | Dobry               | Zweryfikowano w 2010 r. (31 pkt. pomiarowych) |

| Przedmiot ochrony  | Ocena ogólna | Powierzchnia i/lub liczba stanowisk | Rozmieszczenie w obszarze | Stopień rozpoznania | Zakres prac terenowych uzupełniających  |
|--|--------------|-------------------------------------|---------------------------|---------------------|---|
| ( <i>Convolvuleta sepium</i> )   |              |                                     |                           |                     |   |
| 6440 Łąki selernicowe ( <i>Cnidion dubii</i> )   | B            | 9,19 ha                             | Zgodnie z załączoną mapą  | Dobry               | Zweryfikowano w 2010 r. (4 pkt. pomiarowe)  |
| 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ( <i>Arrhenatherion elatioris</i> )  | B            | 284,7 ha                            | Zgodnie z załączoną mapą  | Dobry               | Zweryfikowano w 2010 r. (10 pkt. pomiarowych)   |
| 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ( <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> )  | C            | 51,59 ha                            | Zgodnie z załączoną mapą  | Dobry               | Zweryfikowano w 2010 r. (7 pkt. pomiarowych)  |
| 9190 Pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy ( <i>Betulo-Quercetum</i> )   | C            | 110,14 ha                           | Zgodnie z załączoną mapą  | Bardzo dobry        | Zweryfikowano w 2010 r. (11 pkt. pomiarowych)   |
| 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) | B            | 89,52 ha                            | Zgodnie z załączoną mapą  | Bardzo dobry        | Zweryfikowano w 2010 r. (70 pkt. pomiarowych; z powodu bardzo wysokiego stanu wód w Warcie część stanowisk była niedostępna)  |
| 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe ( <i>Ficario-Ulmetum</i> )   | C            | 320,72 ha                           | Zgodnie z załączoną mapą  | Dobry               | Zweryfikowano w 2010 r. (15 pkt. pomiarowych)   |
| <b>Gatunki roślin</b>  |              |                                     |                           |                     |   |
| 1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>   | C            | 5 stanowisk                         | Zgodnie z załączoną mapą  | Bardzo dobry        | Zweryfikowano w 2010 r. (5 pkt. pomiarowych)  |
| <b>Gatunki zwierząt</b>  |              |                                     |                           |                     |   |
| 1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>  | A            | 8 stanowisk                         | Zgodnie z załączoną mapą. | Bardzo dobry        | Zweryfikowano w 2010 r. (8 pkt. pomiarowych). Populacja gatunku na badanym obszarze określona jako liczna i silna. Monitoring występowania pachnicy dębowej na obszarze Rogalińskiej Doliny Warty przeprowadził w latach 2006 – 2010 zespół naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego |

| Przedmiot ochrony                                 | Ocena ogólna | Powierzchnia i/lub liczba stanowisk | Rozmieszczenie w obszarze | Stopień rozpoznania | Zakres prac terenowych uzupełniających  |
|---|--------------|-------------------------------------|---------------------------|---------------------|---|
|   |              |                                     |                           |                     | w Poznaniu. Przeanalizowano wówczas powierzchnie „Łęgów Rogalińskich” i rezerwatu „Krajkowo” oraz przyległe lasy Nadleśnictwa Konstantynowo   |
| <b>1088</b> Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> | A            | 248 stanowisk                       | Zgodnie z załączoną mapą  | Bardzo dobry        | Zweryfikowano w 2010 r. (47 pkt. pomiarowych). Populacja gatunku na badanym obszarze określona jako liczna i silna<br>Monitoring występowania kozioroga dębosza na obszarze Rogalińskiej Doliny Warty przeprowadził w latach 2006 – 2010 zespół naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Przeanalizowano wówczas powierzchnie „Łęgów Rogalińskich” i rezerwatu „Krajkowo” oraz przyległe lasy Nadleśnictwa Konstantynowo |
| 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>          | C            | 82 stanowiska                       | Zgodnie z załączoną mapą  | Bardzo dobry        | Zweryfikowano w 2010 r. (33 pkt. pomiarowe)   |
| 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>                     | C            | 1 stanowisko                        | Zgodnie z załączoną mapą  | Niewystarczający    | Zweryfikowano w 2010 r. (1 pkt. pomiarowy)  |

**2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych (scharakteryzowano wszystkie typy siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i stwierdzonych w obszarze, niezależnie od oceny ogólnej w obszarze)**



### 2330 Wydmę śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*)

#### Charakterystyka

Siedlisko obejmuje ubogie florystycznie murawy napiaskowe wykształcające się na luźnych piaskach pochodzenia eolicznego, w obszarach występowania wydm śródlądowych. Oprócz piasków eolicznych obejmuje również murawy wykształcające się na szkieletowym podłożu fluwioglacjalnej genezy w obszarach sandrowych. Zgodnie z treścią Interpretation Manual of European Union Habitats – EUR27 (zwanym dalej „Interpretation Manual”) definicji siedliska nie odpowiadają pospolite w obszarze (jak i w całym kraju) murawy szczotlichowe na ubogich gruntach porolnych lub odlesionych piaskach innego pochodzenia niż eolicznego lub wodnolodowcowego. Nie należą do niego także bogatsze florystycznie murawy napiaskowe typu *Armerio-Festucetum*. Siedlisko jest bogate w terofity (sporek wiosenny *Spergula morisonii*, chroszcz nagołodygowy *Teesdalea nudicaulis*), acydofilne gatunki traw (szczotlicha siwa *Corynephorus canescens*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris* i kostrzewa owcza *Festuca ovina*). Znamienny jest udział, zwykle licznych mszaków (płonnik złocisty *Polytrichum pilferum*, zęboróg czerwony *Ceratodon purpureus*, buławniczka zwyczajna *Cephaloziella divaricata*) oraz porostów (płucnica kolczasta *Cetraria aculeata* i różne gatunki z rodzaju chrobotek *Cladonia*). Siedlisko w obszarze zdecydowanie przeszacowane powierzchniowo.

#### Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000

Brak danych – siedlisko dotychczas nie objęte państwowym monitoringiem GIOŚ. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako zły (zasięg XX, powierzchnia U2, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U1).

#### Ranga w obszarze – nieistotna

**Powierzchnia (ha/%) pokrycia** – 14,8/0,01 (dane z SDF); maks. 1 ha/0,00 (po weryfikacji)

Weryfikacja terenowa potwierdziła występowanie kilku płatów diagnostycznego dla siedliska zespołu *Corniculario-Corynephoretum* o łącznej powierzchni kilkuset m<sup>2</sup>, na gruntach prywatnych na północ od Jaszkowa oraz w okolicach Czmońca. Pozostałe, nierzadko wielkoobszarowe płaty, wykazywane w dostępnych inwentaryzacjach, dotyczyły muraw na gruntach porolnych, gdzie podłoże stanowiły różne utwory pochodzenia aluwialnego. Choć nie można wykluczyć, że w obszarze znajdują się kolejne płaty omawianego siedliska (np. na starych terasach z przemodelowanymi eolicznie piaskami aluwialnymi), można przypuszczać, że ich łączna powierzchnia nie powinna przekroczyć 1 ha.

**Stan zachowania w obszarze** – D (dane z SDF); nie oceniano stanu zachowania ze względu na stopień reprezentatywności określony jako „D” (po weryfikacji).

#### Zagrożenia

Zidentyfikowane zagrożenia to zarastanie (sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*), wnikanie gatunków obcych (przymiotno kanadyjskie *Conyza canadensis*) oraz niszczenie siedliska poprzez rozjeżdżanie quadami.

### 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*

#### Charakterystyka

Siedlisko obejmuje mało stabilne zbiorowiska terofitów i drobnych bylin wykształcające się na okresowo zalewanych brzegach i/lub dnach mezo-, oligo- oraz oligo-dystroficznych zbiorników wodnych, zarówno naturalnych (jeziora, starorzecza) jak i sztucznych (stawy, rozlewiska po eksploatacji torfów, zbiorniki retencyjne, zbiorniki przeciwpożarowe). Są to najczęściej fitocenozy pionierskie i efemeryczne, za wyjątkiem zbiorowisk budowanych przez fakultatywne hydrofity i inne trwałe gatunki helofitów (brzeżyca jednokwiatowa *Littorella uniflora*, ponikło wielolodygowe *Eleocharis multicaulis*, trwałe formy ponikła igłowego *Eleocharis acicularis*, sit drobny *Juncus bulbosus*). Podział siedliska przyrodniczego na dwa podtypy wynika przede wszystkim z charakteru wody i podłoża (trofia, odczyn, skład mechaniczny), na którym wykształcają się fitocenozy diagnostyczne. Zróżnicowanie to zaznacza się również na poziomie syntaksonomicznym, ponieważ podtypy siedliska 3130 reprezentowane są przez dwie odrębne klasy roślinności: *Isoëto-Littorelletea* (= *Littorelletea uniflorae*) i *Isoëto durieui-Juncetea bufonii* (= *Isoëto-Nanojuncetea*). Siedlisko w obszarze występuje na okresowo odsłanianych brzegach starorzeczy oraz efemerycznych, astatycznych, płytkich zbiornikach wodnych (w tym przypadku w kompleksie użytków zielonych i odłogów). Reprezentowane jest przez dobrze wykształcony, lokalnie bardzo rzadki zespół cibory brunatnej i namulnika brzegowego *Cypero fusci-Limoselletum aquaticae* oraz przez agregacje jednorocznej formy ponikła igłowego *Eleocharis acicularis* fo. *annua*. Podczas weryfikacji terenowej w 2010 roku stwierdzono występowanie niepodawanego we wcześniejszych doniesieniach zespołu sitniczki szczeciniastej *Scirpo setacei-Stellarietum uliginosae*. W płatach tej asocjacji odnotowano oprócz gatunku charakterystycznego, dwa rzadkie w regionie taksony: skrzyp pstry *Equisetum variegatum* i sit żabi *Juncus ranarius*. Oprócz roślin zielnych zanotowano diagnostyczne dla siedliska gatunki wątrobowców i mchów (m. in. wgłębka jamkowata *Riccia cavernosa*, w. wąskopłatowa *R. sorocarpa* i zgłiszczyn gruszkowaty *Leptobryum pyriforme*).

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Brak danych – siedlisko dotychczas nie objęte państwowym monitoringiem GIOŚ. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, powierzchnia FV, specyficzna struktura i funkcje FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia (ha/%) pokrycia** – 0,06/0,00(siedlisko nie wymieniane w SDF)

**Stan zachowania w obszarze** – nie oceniano stanu zachowania ze względu na stopień reprezentatywności określony jako „D” (po weryfikacji w roku 2010; wcześniej siedlisko nie było wymieniane w SDF).

#### **Zagrożenia**

Gatunki inwazyjne – uczepek amerykański *Bidens frondosa*. Gatunek lokalnie wypierający istniejące zbiorowiska wskaźnikowe oraz tworzący własne, ksenospontaniczne zbiorowisko realizujące się na potencjalnych miejscach występowania omawianego siedliska przyrodniczego.

### **3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion***

#### **Charakterystyka**

Siedlisko obejmuje różnej wielkości eutroficzne zbiorniki wodne naturalnego pochodzenia. Diagnostyczną rolę pełnią zbiorowiska ze związków *Nymphaeion* i *Potamion*; stały, aczkolwiek bardzo zmienny udział wykazuje także roślinność epipleustonowa z klasy *Lemnetea*. Siedlisko w obszarze

zajmuje 160,87 ha i obejmuje aż 291 eutroficznych starorzeczy (w obszarze brak naturalnych jezior). Z identyfikatorów fitosocjologicznych odnotowano: *Nymphaeo albo-Nupharetum luteae*, *Potametum pectinati*, *Potametum perfoliati*, *Ceratophylletum demersi*, *Elodeetum canadensis*, *Lemno-Hydrocharitetum*, *Lemno-Utricularietum vulgaris*, *Lemno-Spirodeletum polyrhizae*, *Lemnetum minoris*, *Lemnetum trisulcae*, *Startiotetum aloidis*, *Potametum natantis*, *Myriophylletum verticillati*, *Hottonietum palustris* oraz *Wolffietum arrhizae*. Jest to jedno z siedlisk charakterystycznych dla Rogalińskiej Doliny Warty. Do najlepiej zachowanych należą starorzecza w rezerwacie przyrody „Krajkowo” (m. in. obecność wolfii bezkorzeniowej *Wolffia arrhiza*). Mimo postępującego procesu starzenia się starorzeczy i silnego wypłycenia wielu z nich, aktualna ogólna ocena znaczenia obszaru dla zachowania siedliska jest wybitna.

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Na podstawie wyników monitoringu GIOŚ, przeprowadzonego na terenie 7 obszarów Natura 2000, stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000 w większości przypadków uznano za niezadowalający (U1), a tylko w jednym za właściwy (FV). Dziewięć powierzchni monitoringowych zlokalizowanych zostało obszarze PLH300012 Rogalińska Dolina Warty. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg FV, powierzchnia FV, specyficzna struktura i funkcje FV, perspektywy ochrony U1).

Poniżej przedstawiono szczegółowe wyniki monitoringu GIOŚ z obszaru PLH300012 Rogalińska Dolina Warty

| Parametr                               | Starorzecze Warty, st. 1 | Starorzecze Warty, st. 2 | Starorzecze Warty, st. 3 | Starorzecze Warty, st. 4 | Starorzecze Warty, st. 5 | Starorzecze Warty, st. 6 | Starorzecze Warty, st. 7 | Starorzecze Warty, st. 8 | Starorzecze Warty, st. 9 |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| <b>Powierzchnia siedliska</b>          | XX                       | XX                       | XX                       | XX                       | XX                       | XX                       | XX                       | XX                       | XX                       |
| <b>Specyficzna struktura i funkcje</b> | U1                       | U1                       | U1                       | FV                       | U2                       | U1                       | U1                       | U2                       | U1                       |
| <b>Perspektywy ochrony</b>             | U1                       | FV                       | FV                       | FV                       | FV                       | U1                       | FV                       | FV                       | U1                       |
| <b>Ocena ogólna</b>                    | <b>U1</b>                | <b>U1</b>                | <b>U1</b>                | <b>FV</b>                | <b>U2</b>                | <b>U1</b>                | <b>FV</b>                | <b>U2</b>                | <b>U1</b>                |

Dziewięć stanowisk monitoringowych zlokalizowano na terenie Rogalińskiej Doliny Warty. Właściwy stan ochrony (FV) oceniono tylko na 2 z nich, niewłaściwy (U1) na 5, a zły (U2) na 2. Parametrem przesądzającym o ocenie końcowej była w zdecydowanej większości przypadków struktura i funkcje.

**Ranga w obszarze – bardzo istotna**

**Powierzchnia (ha/%) pokrycia** – 147,5/1 (dane z SDF); 160,87/1,09 (po weryfikacji)

**Stan zachowania w obszarze** – A (dane z SDF); A (po weryfikacji)

#### **Zagrożenia**

Do zagrożeń należą: naturalny proces eutrofizacji, wędkarstwo oraz niszczenie roślinności strefy brzegowej (stanowiska wędkarskie). Jako główne zagrożenie uznano także funkcjonowanie zbiornika Jeziorsko i jego bezpośredni wpływ na reżim hydrologiczny Warty.

### **3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidenton* p.p.**

#### **Charakterystyka**

Siedlisko obejmuje krótkotrwałe zbiorowiska nitrofilnych terofitów, wykształcające się na odsłanianych corocznie brzegach rzek, podczas niskich stanów wody. Do najczęściej spotykanych gatunków należą: komosa czerwona *Chenopodium rubrum*, babka wielonasienna *Plantago intermedia*, rdest ostrogorzki *Polygonum hydropiper*, r. szczawiolistny *Brittingera P. lapathifolium* subsp. *brittingeri*, szczaw nadmorski *Rumex maritimus*, uczepek amerykański *Bidens frondosa* oraz łoboda oszczepowata szerokolistna *Atriplex prostrata* subsp. *latifolia*. W roku 2010, ze względu na niespotykany normalnie, bardzo wysoki stan wód, będący wynikiem wiosennych powodzi, siedlisko to nie zostało odnotowane.

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Brak danych – siedlisko dotychczas nie objęte państwowym monitoringiem GIOŚ. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, powierzchnia FV, specyficzna struktura i funkcje FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia (ha/%) pokrycia** – 14,8/0,1 (dane z SDF); 0,06/0,00 (po weryfikacji)

Z analizy wyników dostępnych inwentaryzacji wynika, że występuje ono na ponad 30 stanowiskach o charakterze punktowym.

**Stan zachowania w obszarze** – B (dane z SDF); B (po weryfikacji)

#### **Zagrożenia**

Gatunki inwazyjne – uczepek amerykański *Bidens frondosa*. Wpływ tego taksonu na stan ochrony siedliska jest zagadnieniem złożonym. W wielu przypadkach nie tyle pogarsza strukturę i funkcję istniejącej roślinności, co pełni rolę fitocenotwórczą, tworząc nowe, ksenospontaniczne zbiorowiska namulisk. Jego obecność w siedlisku na terenie UE jest już na tyle powszechna, że według Interpretation Manual, stał się jednym z gatunków diagnostycznych. Występowanie tego gatunku w płatach siedliska należy zawsze uznawać za zagrożenie oraz jedną z oznak niezadowolającego lub złego stanu ochrony.

### **4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylon*)**

#### **Charakterystyka**

Siedlisko obejmuje suche zbiorowiska wrzosowisk, z dominacją krzewinek z rodziny wrzosowatych *Ericaceae*: wrzосу pospolitego *Calluna vulgaris*, janowców *Genista div. sp.* oraz mącznicy lekarskiej *Arctostaphylos uva-ursi* (poza Polską także wrzośców *Erica div. sp.*, a ponadto kolcolistów *Ulex div. sp.*). Weryfikacja terenowa potwierdziła występowanie 5 drobnopowierzchniowych płatów siedliska o łącznej powierzchni 300 m<sup>2</sup>. Na wszystkich stanowiskach notowano fitocenozy zespołu *Pohlio-Callunetum*. Oprócz wrzосу występowały: izgrzyca przyziemna *Danthonia decumbens*, jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris* oraz rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi* i widłoząb miotlasty *Dicranum scoparium*.

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Brak danych – siedlisko dotychczas nie objęte państwowym monitoringiem GIOŚ. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako zły (zasięg FV, powierzchnia U2, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U1).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia pokrycia** – ok. 200 m<sup>2</sup>

**Stan zachowania w obszarze** – nie oceniano stanu zachowania ze względu na stopień reprezentatywności określony jako „D” (po weryfikacji w roku 2010; wcześniej siedlisko nie było wymieniane w SDF).

#### **Zagrożenia**

Naturalna sukcesja – zarastanie przez krzewy.

### **6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)**

#### **Charakterystyka**

Siedlisko **priorytetowe**, obejmujące bardzo silnie zróżnicowane florystycznie śródlądowe murawy o wyraźnie kontynentalnym charakterze. Na zachodzie kraju duża część diagnostycznych zespołów roślinnych jest zubożała gatunkowo i figuruje na regionalnej czerwonej liście zbiorowisk roślinnych. Liczba gatunków diagnostycznych oraz identyfikatorów fitytosocjologicznych jest bardzo długa. Do częściej spotykanych taksonów w Polsce zachodniej należą: lepnica tatarska *Silene tatarica*, chondrilla sztywna *Chondrilla juncea*, strzęplica sina *Koeleria glauca*, babka piaskowa *Plantago arenaria* i rozchodnik ościsty *Sedum reflexum*. Należy krytycznie potraktować sposób ujęcia tego siedliska w polskim poradniku ochrony siedlisk, gdzie oprócz szeregu zespołów roślinnych należących do związku *Koelerion glaucae*, zaliczono do niego, reprezentującą klasę *Festuco-Brometea* (siedlisko 6210), asocjację *Sileno-Festucetum*. Stan rozpoznania rozmieszczenia siedliska w obszarze należy uznać za dobry. Na wszystkich potwierdzonych stanowiskach siedliska notowano płaty zespołu *Corynephorosilenetum tataricae*, który spośród zbiorowisk diagnostycznych siedliska uchodzi za najczęstszy w Wielkopolsce.

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Stan zachowania siedliska w Polsce, oceniony na podstawie 51 stanowisk monitoringowych zlokalizowanych w 8 obszarach Natura 2000 (monitoring GIOŚ 2007 – 2008) oceniono jako niezadowalający (U1). Sześć stanowisk zlokalizowano w obszarze Rogalińska Dolina Warty, z których na pięciu stan ochrony oceniono jako niezadowalający, a na jednym jako zły. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez

GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako zły (zasięg FV, powierzchnia U2, specyficzna struktura i funkcje U2, perspektywy ochrony U2).

Poniżej przedstawiono szczegółowe wyniki monitoringu GIOŚ z obszaru PLH300012 Rogalińska Dolina Warty

| Parametr                               | Wskaźnik                              | Mosina    | Puszczykowo –<br>Niwka | Rogalinek | Rogalinek<br>dom opieki<br>społecznej | Trzykolne<br>Młyny | Wiórek    |
|--|---------------------------------------|-----------|------------------------|-----------|---------------------------------------|--------------------|-----------|
| <b>Powierzchnia siedliska</b>          |                                       | U2        | U1                     | U1        | U2                                    | U1                 | U1        |
| <b>Specyficzna struktura i funkcje</b> |                                       | U1        | U1                     | U1        | U2                                    | U1                 | U1        |
|  | Charakterystyczna kombinacja gatunków | FV        | U1                     | U1        | U1                                    | FV                 | U1        |
|  | Gatunki inwazyjne                     | FV        | U1                     | U1        | U1                                    | FV                 | U1        |
|  | Gatunki ekspansywne roślin zielnych   | U2        | U1                     | FV        | U2                                    | U1                 | FV        |
|  | Ekspansja drzew i krzewów             | FV        | U1                     | U2        | U1                                    | FV                 | U1        |
|  | Struktura przestrzenna płatów muraw   | U1        | FV                     | FV        | U2                                    | FV                 | U1        |
|  | Zachowanie strefy ekotonowej          | U1        | FV                     | U1        | U1                                    | FV                 | U1        |
| <b>Perspektywy ochrony</b>             |                                       | -         | -                      | -         | -                                     | -                  | -         |
| <b>Ocena ogólna</b>                    |                                       | <b>U1</b> | <b>U1</b>              | <b>U1</b> | <b>U2</b>                             | <b>U1</b>          | <b>U1</b> |

Analiza danych zawartych w bazie GIOŚ pozwala na stwierdzenie, że jedynie powierzchnie „Mosina”, „Rogalinek – dom opieki społecznej”, „Trzykolne Młyny” oraz „Wiórek” należą do omawianego siedliska. Pozostałe dwie: „Puszczykowo – Niwka” oraz „Rogalinek” założono w płatach zespołu *Sileno-Festucetum* (lub zbiorowiskach kadłubowych, nawiązujących do tego zespołu), reprezentującym siedlisko 6210 (por. Interpretation Manual). Z tego powodu szacunki zawarte w raporcie GIOŚ, dotyczące powierzchni zajmowanej przez siedlisko 6120 w Rogalińskiej Dolinie Warty (ok. 100 ha), należy traktować krytycznie.

**Ranga w obszarze** – istotna

**Powierzchnia (ha/%) pokrycia** – 20,7/0,14 (dane z SDF); 0,3/0,00 (po weryfikacji)

Znanych jest 6 punktowych stanowisk siedliska. Biorąc pod uwagę dość dużą powierzchnię obszaru, nie można wykluczyć kolejnych, pojedynczych stwierdzeń siedliska; ich łączna powierzchnia nie przekroczy najprawdopodobniej 1 ha.

**Stan zachowania w obszarze** – B (dane z SDF); B (po weryfikacji)

**Zagrożenia**

Zagrożenia: wkraczanie trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, wnikanie gatunków obcych – przymiotno kanadyjskie *Conyza canadensis*, krzywoszczęć przywłoka *Campylopus introflexus*; niszczenie siedliska przez quady.

## 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenio septentrionalis*-*Festucion pallentis*)

### Charakterystyka

Siedlisko obejmuje bogate florystycznie, kwietne ciepłolubne zbiorowiska trawiaste o charakterze stepowym, a także wyżynne murawy na skałach wapiennych. Diagnostyczne zbiorowiska są bardzo silnie zróżnicowane gatunkowo, od uwarunkowanych geomorfologicznie, bogatych muraw ostnicowych, poprzez zajmujące siedliska antropogeniczne, uboższe murawy z lepnicą wąskopłatkową i tymotką Boehmera aż do niskich, ubogich, zdominowanych przez terofity „murawek” ze skalnicą trójpalczą. Podobnie jak w przypadku siedliska 6120, także i w tym liczba diagnostycznych zespołów roślinnych oraz gatunków roślin jest bardzo długa. W Rogalińskiej Dolinie Warty reprezentowane przez fitocenozy asocjacji *Sileno-Festucetum* z udziałem m. in. tymotki Boehmera *Phleum phleoides*, lepnicy wąskopłatkowej *Silene otites*, krwawnika pannońskiego *Achillea pannonica*, kostrzewa murawowa *Festuca trachyphylla*, chabra driakiewnika *Centaurea scabiosa*.

### Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000

Według danych GIOŚ w Polsce, w obszarach Natura 2000 stan ochrony siedliska jest zły (U2) – monitoring ponad 180 stanowisk w 46 obszarach. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako zły (zasięg FV, powierzchnia U2, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U2).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia pokrycia** – kilkadziesiąt m<sup>2</sup>

Kilka płatów na gruntach prywanych na północ od Jaszkowa.

**Stan zachowania w obszarze** – nie oceniano stanu zachowania ze względu na stopień reprezentatywności określony jako „D” (po weryfikacji w roku 2010; wcześniej siedlisko nie było wymieniane w SDF).

### Zagrożenia

Sukcesja naturalna – zarastanie przez drzewa i krzewy; wnikanie gatunków obcych – przymiotna kanadyjskiego *Conyza canadensis*.

## 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

### Charakterystyka

Siedlisko obejmuje bogate florystycznie, kwietne łąki, zwykle z udziałem trzęślicy modrej *Molinia caerulea*. Do gatunków diagnostycznych należą: goździk pyszny *Dianthus superbus*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, selernica żyłkowana *Cnidium dubium*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*, bukwica zwyczajna *Betonica officinalis* i przytulia północna *Galium boreale*. Szereg gatunków figuruje na krajowej (ZARZYCKI, SZELĄG 2006) i regionalnej (JACKOWIAK i in. 2007) czerwonej liście roślin. Na obszarze siedlisko jest reprezentowane przez szeroko ujmowany zespół *Molinietum caeruleae*.

### Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000



Brak danych – siedlisko dotychczas nie objęte państwowym monitoringiem GIOŚ. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako zły (zasięg FV, powierzchnia XX, specyficzna struktura i funkcje U2, perspektywy ochrony U2).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia pokrycia (ha/%)** – 1,47/0,01 (dane z SDF); 3/0,02 (po weryfikacji)

Na podstawie inwentaryzacji terenowej z roku 2010 oraz dostępnych danych siedlisko stwierdzono zaledwie na 4 stanowiskach (3 punktowe i jedno obszarowe).

**Stan zachowania w obszarze** – nie oceniano stanu zachowania ze względu na stopień reprezentatywności określony jako „D” (zarówno w SDF, jak i po weryfikacji).

**Zagrożenia**

Brak użytkowania kośnego i będący jego następstwem nadmierny rozwój kęp trzęślicy modrej kosztem gatunków charakterystycznych; miejscami zarastanie przez trzcinnika piaskowego. Zagrożeniem jest także silna fragmentacja płątów i ich niewielka powierzchnia. Siedlisko bardzo silnie zagrożone wyginięciem na obszarze.

#### **6430 Ziółorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)**

##### **Charakterystyka**

Siedlisko silnie zróżnicowane florystycznie i fizjonomicznie. Występujący na obszarze podtyp 6430-3 (niżowe, nadrzeczne ziorowiska okrajkowe) obejmuje zarówno zbiorowiska pnączy (tzw. welonowe), porastające skraje lasów łęgowych, jak również zbiorowiska bylin w typie ziółorośli, występujące głównie wzdłuż cieków wodnych. Do najczęstszych gatunków diagnostycznych należą: chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*, kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, przytulia czepna *Galium aparine*, bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*, jeżyna popielica *Rubus caesius* oraz oset kędzierzawy *Carduus crispus*. Spośród identyfikatorów fitosocjologicznych na obszarze notowano: *Eupatorium cannabini*, *Convolvulo sepium-Cuscucetum europaeae*, *Fallopia-Humuletum*, *Carduo-Rubetum caesii*, *Urtico-Calystegietum* oraz *Fallopia-Cucubaletum bacciferi*. Obserwowano ponadto fitocenozy dwóch zespołów ksenospontanicznych (budowane przez dominujące gatunki obce): *Calystegio-Asteretum lanceolati*, *Sicyo-Echinocystietum*. Zgodnie z treścią Interpretation Manual, tego typu zbiorowiska, zdominowane przez neofity, nie należą do siedliska 6430. Siedlisko z natury występuje drobnopowierzchniowo i punktowo oraz liniowo. Na obszarze notowano je na 282 stanowiskach, skoncentrowanych głównie nad Wartą. Po starorzeczach i łąkach świeżych jest to najliczniej reprezentowany przedmiot ochrony.

##### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Brak danych – siedlisko dotychczas nie objęte państwowym monitoringiem GIOŚ. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg FV, powierzchnia FV, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – istotna

**Powierzchnia pokrycia (ha/%)** – 20,7/0,14 (dane z SDF); 2/0,01 (po weryfikacji)

Wartość podaną w SDF (0,14% powierzchni obszaru, tj. ponad 20 ha) należy uznać za zdecydowanie za wysoką. Siedlisko ma charakter drobnopowierzchniowo-punktowy i liniowy.

**Stan zachowania w obszarze** – A (dane z SDF); A (po weryfikacji)

### **Zagrożenia**

Wnikanie gatunków obcych, z których część (astrzy, kolczurka klapowana) posiada silne zdolności fitocenotwórcze. Siedlisko jest też zagrożone nadmierną presją wędkarską – lokalizowaniem „stanowisk” wędkarskich wśród fitocenoz ziołorośli.

## **6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*)**

### **Charakterystyka**

Siedlisko obejmuje ekstensywnie użytkowane łąki w dolinach dużych rzek, podlegające corocznym zalewom. Podobnie jak łąki trzęślicowe, siedlisko skupia szereg rzadkich i zagrożonych gatunków. Na obszarze należą do nich: konitrut błotny *Gratiola officinalis*, fiołek mokradłowy *Viola stagnina*, tarczycza oszczepowata *Scutellaria hastifolia*, selernica żyłkowana *Cnidium dubium* (przechodząca do fitocenoz łąk trzęślicowych, wyczyńcowych i szuwarów, z którymi siedlisko pozostaje we wzajemnych relacjach dynamiczno-przestrzennych) oraz lokalnie częsty wilczomlecz błyszczący *Euphorbia lucida*. Siedlisko reprezentowane jest przez ginący w regionie zespół *Viola stagninae-Molinietum caeruleae*. Najlepiej zachowane płaty znajdują się w rezerwacie przyrody „Krajkowo”. Uderzające przeszacowanie powierzchni siedliska w obszarze (por. JERMACEK 2007 oraz dane w SDF) tłumaczyć można głównie nieznamościami diagnozy zespołu *Viola-Molinietum* (= *Viola-Cnidietum*) oraz charakterystycznej kombinacji gatunków definiującej omawiany syntakson. Błędna interpretacja siedliska wynika również z szerokiej skali fitocenotycznej selernicy żyłkowej *Cnidium dubium* – jednego z dwóch (wg monitoringu GDOŚ) gatunków charakterystycznych zespołu (obok czosnku kątownego *Allium angulosum* – gatunku dotychczas nie podawanego z Rogalińskiej Doliny Warty). Tymczasem selernica żyłkowana charakteryzuje się dość szeroką amplitudą ekologiczną, o czym świadczy fakt występowania tego taksonu również w innych zbiorowiskach, pochodzących często z odmiennych formacji roślinnych: murawy kserotermiczne (zwłaszcza ze związku *Bromion erecti*), świetliste dąbrowy *Potentillo-Quercetum*, łąki zalewowe *Ranunculo-Alopecuretum pratensis* oraz murawy zalewowe ze związku *Agropyro-Rumicion Crispi* (por. np. ZAŁUSKI, KĄCKI 2004). Nie do końca słuszna w świetle danych naukowych (BRZEG, WOJTERSKA 2001) oraz definicji w Interpretation Manual wydaje się być również koncepcja monitoringu siedliska 6440 GDOŚ, gdzie za gatunki diagnostyczne uznaje się wyłącznie czosnek kątowny i selernicę żyłkową, natomiast jeden z głównych gatunków charakterystycznych fiołek mokradłowy – uznany jest jedynie za gatunek wyróżniający zespół *Viola-Molinietum*. Całkowicie pominięte są inne gatunki fiołków (*Viola elatior* – fiołek wyniosły, *V. pumila* – fiołek drobny) charakterystycznych dla opisywanej asocjacji. Wśród gatunków wskaźnikowych pominięto ponadto tarczycę oszczepowatą *Scutellaria hastifolia*, która dobrze wyróżnia *Viola-Molinietum* od zespołów łąk trzęślicowych 6410. Natomiast w kontekście błędnego zaliczania do siedliska 6440 łąk wyczyńcowych oraz zalewowych muraw, co miało miejsce również na Rogalińskiej Dolinie Warty, za gatunki wyróżniające omawiany syntakson (zwłaszcza w przypadku braku w płatach „wątpliwych” innych gatunków wskaźnikowych oprócz *Cnidium dubium*) powinno się przyjmować gatunki charakterystyczne związku *Molinion*, zgodnie z hierarchią syntaksonomiczną na zasadach szkoły Braun-Blanqueta.

**Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

W roku 2009 w ramach monitoringu GIOŚ przeprowadzona została ocena stanu ochrony siedliska na 12 powierzchniach zlokalizowanych w 6 obszarach Natura 2000. Cztery z nich umiejscowiono w Rogalińskiej Dolinie Warty. Zdecydowana większość badanych powierzchni była w niezadowalającym stanie ochrony (U1). Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg FV, powierzchnia U1, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U1).

Poniżej przedstawiono szczegółowe wyniki monitoringu GIOŚ z obszaru PLH300012 Rogalińska Dolina Warty

| Parametr                        | Baranowo | Czmoniec | Rogalinek | Sowiniec |
|---------------------------------|----------|----------|-----------|----------|
| Powierzchnia siedliska          | U1       | FV       | U1        | U1       |
| Specyficzna struktura i funkcje | U1       | FV       | U1        | U1       |
| Perspektywy ochrony             | U1       | FV       | U1        | U1       |
| Ocena ogólna                    | U1       | FV       | U1        | U1       |

Na obszarze jedną powierzchnię oceniono jako we właściwym stanie ochrony (FV), a trzy pozostałe – niezadowalającym (U1). Zastrzeżenia budziły wszystkie trzy analizowane parametry: powierzchnia, struktura i funkcje oraz perspektywy ochrony.

**Ranga w obszarze** – istotna

**Powierzchnia pokrycia (ha/%)** – 147,5/1,00 (dane z SDF); 9,19/0,06 (po weryfikacji)

W SDF powierzchnię łąk selernicowych oceniono na ok. 147 ha. Wielkość ta nie znalazła potwierdzenia w terenie – odnaleziono 15 stanowisk siedliska o łącznym pokryciu ok. 9,2 ha.

**Stan zachowania w obszarze** – B (dane z SDF); A (po weryfikacji)

**Zagrożenia**

Nieprawidłowe użytkowanie (zbyt wczesne lub zbyt późne koszenie) oraz brak corocznych zalewów stan.

### 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

#### Charakterystyka

Siedlisko obejmuje antropogeniczne, półnaturalne wielokośne zbiorowiska tzw. użytków zielonych. Na niżu reprezentowane głównie przez łąki rajgrasowe (zespół *Arrhenatheretum elatioris*) oraz zbiorowisko z wiechliną łąkową i kostrzewą czerwoną (zb. *Poa pratensis-Festuca rubra*). Definicji siedliska nie odpowiadają zubożałe florystycznie i podsiewane (np. życią wielokwiatową *Lolium multiflorum*, konietlicą łąkową *Trisetum flavescens*)

intensywne użytki zielone. Co do zasady, nie należą tu także wilgotne łąki ze związku *Calthion*, uwzględniane przez niektórych ekspertów przyrodników podczas inwentaryzacji. Jednak – zgodnie z Interpretation Manual, jako siedlisko należy traktować także łąki w typie *Alopecurus pratensis-Sanguisorba officinalis*, wykształcające się w dolinach rzecznych. Do najpospolitszych lokalnie gatunków diagnostycznych należą: rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, jaskier rozłogowy *Ranunculus repens*, stokłosa miękka *Bromus hordaceus* i przetacznik ożankowy *Veronica chamaedrys*.

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Wyniki monitoringu GIOŚ (2009) z ponad 130 stanowisk położonych w 30 obszarach Natura 2000 pozwoliły na ocenę stanu ochrony siedliska w Polsce jako niezadowalający (U2). Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg FV, powierzchnia U1, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U1).

**Ranga w obszarze** – istotna

**Powierzchnia pokrycia (ha/%)** – 51,6/0,35 (dane z SDF); 284,7/1,93 (po weryfikacji)

Siedlisko występuje w obszarze na 174 stanowiskach i zajmuje łącznie ok. 284,7 ha, czyli ponad 5 razy więcej niż wykazano w SDF.

**Stan zachowania w obszarze** – B (dane z SDF); B (po weryfikacji)

#### **Zagrożenia**

Zagrożenia: brak użytkowania lub użytkowanie niewłaściwe (podsiewanie, zbyt niskie koszenie sprzyjające wnikaniu gatunków obcych ekologicznie oraz ekspansji kłosówki wełnistej *Holcus lanatus*).

### **9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)**

#### **Charakterystyka**

Siedlisko obejmuje wielogatunkowe lasy liściaste ze stałym udziałem graba *Carpinus betulus* i dębu szypułkowego *Quercus robur*. Wykazuje silne zróżnicowanie lokalnosiedliskowe. Na obszarze Rogalińska Dolina Warty reprezentowane jest przez grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum*. W drzewostanie oprócz wymienionych gatunków spotykamy klony: zwyczajny *Acer platanoides*, polny *A. campestre* i jawor *A. pseudoplatanus*; wśród krzewów najczęstsza jest leszczyna pospolita *Corylus avellana*. Najpospolitszymi elementami runa są: gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, przytulia leśna *Galium sylvaticum*, kupkówka Aschersona *Dactylis polygama*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis* i zawilec gajowy *Anemone nemorosa*.

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg FV, powierzchnia FV, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U1).

**Ranga w obszarze** – istotna

**Powierzchnia pokrycia (ha/%)** – 405,7/2,75 (dane z SDF); 51,59/0,35 (po weryfikacji)

**Stan zachowania w obszarze** – C (dane SDF); C (po weryfikacji)

Stwierdzono obecność siedliska na 34 stanowiskach.

**Zagrożenia**

Zagrożenia: pinetyzacja (sosna zwyczajna), neofityzacja (niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*, czeremcha amerykańska *Padus serotina*).

**9190 Pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy (*Betulo-Quercetum*)**

**Charakterystyka**

Siedlisko obejmuje wielopostaciowe acydofilne lasy liściaste, zwykle z przewagą dębu bezszupułkowego *Quercus petraea*, wykształcające się na bardzo ubogich, często piaszczystych glebach bielicoziemnych (najczęściej rdzawych) lub zabagnianych (gruntowo- i opadowo-glejowych). Warstwa krzewów jest bardzo słabo rozwinięta (jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*), zielna – wielopostaciowa (np. trawiasta, krzewinkowa), z udziałem śmiałka pogiętego *Deschampsia flexuosa*, kostrzewy owczej *Festuca ovina*, turzycy pigułkowej *Carex pilulifera*, pszenca zwyczajnego *Melampyrum pratense*, trzcinnika leśnego *Calamagrostis arundinacea*, ale przede wszystkim różnych gatunków jastrzębców *Hieracium div. sp.* Częste są postaci ciepłolubne z konwalią majową *Convallaria majalis*. Polska nazwa siedliska jest przyczyną licznych wątpliwości interpretacyjnych. W wąskim, literalnym ujęciu, siedlisko obejmuje jedynie zespół *Betulo-Quercetum*, ograniczony swym zasięgiem w Polsce prawie wyłącznie do Pomorza. Lektura Interpretation Manual prowadzi jednak do wniosku, że w definicji siedliska mieszczą się także kwaśne dąbrowy, obejmujące na niżu przynajmniej dwa, dobrze udokumentowane i zdefiniowane zespoły roślinne: kwaśną dąbrowę trzcinnikową *Calamagrostio-Quercetum* oraz kwaśną dąbrowę trzęślicową *Molinio-Quercetum*.

**Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Ogólnokrajowa (kontynentalny region biogeograficzny) ocena stanu ochrony, przeprowadzona w 2009 roku, na podstawie badań monitoringowych GIOŚ na ponad 40 powierzchniach w 6 obszarach Natura 2000 – zły (U2) stan ochrony. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako zły (zasięg U1, powierzchnia U2, specyficzna struktura i funkcje U2, perspektywy ochrony U1).

**Ranga w obszarze** – istotna

**Powierzchnia pokrycia** – 309,8/2,10 (dane z SDF); 110,14/0,75 (po weryfikacji)

Siedlisko w obszarze posiada 50 potwierdzonych stanowisk.

**Stan zachowania w obszarze** – B (dane z SDF); B (po weryfikacji)

**Zagrożenia**

Zagrożenia: silna degeneracja większości płatów (borowienie – efekt pinetyzacji, cespityzacja, neofityzacja – czeremcha amerykańska *Padus serotina*, niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*).

## 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

### Charakterystyka

Siedlisko **priorytetowe**, obejmuje nadrzeczne lasy wykształcające się najczęściej pod wyraźnym wpływem okresowych zalewów. Należą tu trzy, wyraźnie odmienne podtypy, różniące się przede wszystkim drzewostanem. Do gatunków diagnostycznych należą przede wszystkim drzewa: topole – biała *Populus alba* i czarna *P. nigra*, wierzby – krucha *Salix fragilis* i biała *S. alba*, olcha czarna *Alnus glutinosa* oraz jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Runo wykazuje bardzo silne zróżnicowanie w zależności od podtypu siedliska, ale także warunków lokalnosiedliskowych konkretnej fitocenozy. Do najpospolitszych gatunków należą: zawilec żółty *Anemone ranunculoides*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, przytulia czepna *Galium aparine*, kuklik zwisty *Geum rivale*, chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*, kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, karbienieć pospolity *Lycopus europaeus*, mozga trzcinowata *Phalaris arundinacea*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, jeżyna popielica *Rubus caesius*, przetacznik długolistny *Veronica longifolia*, wiechlina błotna *Poa palustris*, w. zwyczajna *P. trivialis*, gwaizdnica gajowa *Stellaria nemorum* i pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*. Na obszarze siedlisko reprezentują trzy identyfikatory fitosocjologiczne: *Salicetum albae*, *Populetum albae* oraz *Fraxino-Alnetum*. Zgodnie z treścią Interpretation Manual, definicji siedliska nie odpowiadają wikliny nadrzeczne (*Salicetum triandro-viminalis*), często traktowane jako siedlisko 91E0 podczas różnych inwentaryzacji. W obszarze jednym z powodów złego stanu zachowania jest bardzo silna fragmentacja siedliska – ze stwierdzonych 138 aż 110 stanowisk miało charakter punktowy, a jedynie 28 obszarowy. Zbyt mała powierzchnia i izolacja poszczególnych płatów siedliska skutkuje także nadmiernym prześwietleniem bocznym, zwiększoną podatnością na wnikanie gatunków obcych oraz poważnymi zaburzeniami fluktuacji siedliska (utrudniona lub wręcz niemożliwa prawidłowa wymiana pokoleń).

### Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000

Według danych monitoringu GIOŚ z lat 2006 – 2008 (188 stanowisk w 29 obszarach Natura 2000) stan ochrony siedliska jest zły (U2). Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako zły (zasięg FV, powierzchnia U1, specyficzna struktura i funkcje U2, perspektywy ochrony U2).

### Ranga w obszarze

**Powierzchnia pokrycia (ha/%)** – 253,8/1,72 (dane z SDF); 89,52/0,61 (po weryfikacji)

Siedlisko w obszarze występuje na 138 stanowiskach.

**Stan zachowania w obszarze** – B (dane z SDF); B (po weryfikacji)

### Zagrożenia

Nadmierna liczebność bobra europejskiego *Castor fiber*, uniemożliwiającego odnawianie się łęgów, nieodpowiedni reżim hydrologiczny Warty (m. in. brak zalewów), wnikanie gatunków obcych, nadmierna antropopresja (wędkarstwo, rekreacja). Duża część płatów siedliska nosi ślady różnych form degeneracji (cespityzacji, juwenalizacji, neofityzacji i fruticetyzacji).

## 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

### Charakterystyka

Siedlisko obejmuje wilgotne wielogatunkowe lasy liściaste związane z epizodycznymi zalewami lub (przajmniej okresowo) wysokim poziomem wód gruntowych. Drzewostan buduje dąb szypułkowy *Quercus robur*, wiąz *Ulmus div. sp.* oraz jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*; warstwę krzewów – czerecha zwyczajna *Padus avium* i dereń świdwa *Cornus sanguinea*. W runie często występują ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, złoć żółta *Gagea lutea*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*, jeżyna popielica *Rubus caesius*, szczaw gajowy *Rumex sanguineus*, porzeczka czerwona *Ribes spicatum* oraz czyściec leśny *Stachys sylvatica*. Na podstawie przeprowadzonych badań terenowych oraz wyników dotychczasowych inwentaryzacji, Ocena ogólna siedliska jest znakomita – obok starorzeczy jest to jeden z ważniejszych przedmiotów ochrony z punktu widzenia roli obszaru w krajowej sieci Natura 2000.

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako zły (zasięg FV, powierzchnia U2, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U2).

#### **Ranga w obszarze**

**Powierzchnia pokrycia (ha/%)** – 405,7/2,75 (dane z SDF); 320,72/2,17 (po weryfikacji)

potwierdzono występowanie siedliska na 103 stanowiskach.

**Stan zachowania w obszarze** – B (dane z SDF); B (po weryfikacji)

#### **Zagrożenia**

Zagrożenia: nasilona antropopresja (wędkarstwo, rekreacja), neofityzacja (niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*), brak odnowienia dębu.

### **91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)**

#### **Charakterystyka**

Siedlisko **prioritytowe**, obejmujące ciepłolubne lasy liściaste dębowe o stosunkowo luźnym drzewostanie i bardzo bogatym florystycznie i silnie zróżnicowanym ekologicznie runie. Na obszarze reprezentowane przez zespół świetlistej dąbrowy *Potentilla albae-Quercetum*. Na obszarze spośród taksonów diagnostycznych odnotowano: pięciornik biały *Potentilla alba*, bukwicę zwyczajną *Betonica officinalis*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, klinopodium pospolite *Clinopodium vulgare*, wykę kaszubską *Vicia cassubica* oraz wiązówkę bulwkową *Filipendula vulgaris*.

#### **Ogólny stan zachowania siedliska w krajowej sieci Natura 2000**

Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania siedliska przyrodniczego w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg FV, powierzchnia U1, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U1).

Monitoring GIOŚ z lat 2006 – 2008; (109 stanowisk w 24 obszarach Natura 2000) – stan niezadowalający (U1).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia pokrycia** – kilkaset m<sup>2</sup>

Siedlisko notowano na jednym z dwóch stanowisk o charakterze punktowym: na skraju rezerwatu „Krajkowo”.

**Stan zachowania w obszarze** – nie oceniano stanu zachowania ze względu na stopień reprezentatywności określony jako „D” (po weryfikacji w roku 2010; wcześniej siedlisko nie było wymieniane w SDF).



## **Zagrożenia**

Skrajnie mała powierzchnia siedliska w obszarze. Zniekształcenia drzewosatnu (pinetyzacja – sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*).

### **2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru (scharakteryzowano wszystkie gatunki roślin wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i stwierdzonych w obszarze, niezależnie od oceny ogólnej w obszarze)**

#### **1617 Starodub łąkowy *Angelica palustris***

## **Charakterystyka**

Bylina z rodziny baldaszkowatych (*Apiaceae*) z krótkim kłaczem. Łodyga dęta, (40)50–100(125) cm wysokości, silnie kanciasto bruzdowana. Liście dolne w zarysie trójkątne, długoogonkowe (ogonek z wyraźnym kilem na spodniej stronie), 2–3-krotnie pierzaste. Odcinki liściowe w nasadzie najczęściej sercowate, nierówno karbowano-piłkowane, o spodzie pokrytym szczecinkami. Liście górne znacznie mniejsze, z silnie rozdętymi pochwami. Kwiatostan – baldach złożony z 8–30 baldaszków o prawie nagich szypułach. Pokryw brak, pokrywki wielolistkowe, lancetowate. Kwiaty o wyraźnych, białawych, szeroko-jajowatych ząbkach kielicha. Owoce typu rozupni 4–6 mm długie i 2,5–4 mm szerokie, elipsoidlane lub jajowate, o oskrzydłonych żebrach. Hemikryptofit. Kwitnie w okresie czerwiec – wrzesień. Gatunek umieszczony na polskiej czerwonej liście roślin (ZARZYCKI, SZELĄG 2006) jako narażony (kategoria V), Polskiej Czerwonej Księdze Roślin (CZARNA, ZAŁUSKI 2001), obecny również na regionalnej czerwonej liście roślin (JACKOWIAK i in. 2007; por. także ŻUKOWSKI i in. 2001) z kategorią VU. W Polsce objęty ścisłą ochroną gatunkową, wymagający ochrony czynnej (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną – Dz. U. z 2004 r. Nr 168, poz. 1764). Roślina zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, charakterystyczna dla związku *Molinion* (RATYŃSKA i in. 2010).

## **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

W ramach państwowego monitoringu środowiska GIOŚ w 2009 r. objęto badaniami 4 stanowiska, w tym jedno znajdujące się na obszarze siedliskowym Natura 2000. Na tym jednym stanowisku stan ochrony oceniono jako właściwy (FV). Wyniki monitoringu GIOŚ mają charakter pilotażowy i nie są reprezentatywne dla kontynentalnego regionu biogeograficznego Polski. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowolający (zasięg FV, powierzchnia U1, specyficzna struktura i funkcje U1, perspektywy ochrony U1).

**Ranga w obszarze** – istotna

**Liczba stanowisk** – 5

**Stan zachowania w obszarze** – B (dane z SDF); C (po weryfikacji)

## **Zagrożenia**

Na najliczniejszym stanowisku (łąka pomiędzy oddz. 58i i 58j w Nadleśnictwie Konstantynowo, leśnictwo Grzybno, przy drodze Pecna – Grzybno) zagrożeniem jest zacienienie (bezpośrednie sąsiedztwo lasu). Potencjalnie wszystkie stanowiska w obszarze są zagrożone zaniechaniem koszenia łąk.

### **2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru (scharakteryzowano wszystkie gatunki zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i stwierdzonych w obszarze, niezależnie od oceny ogólnej w obszarze)**

#### **1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior***

##### **Charakterystyka**

Muszlą poczwarówki zwężonej jest lewoskrętna, buduje ją ok. 5 skrętów. Może osiągać 1,9 mm wysokości oraz 1 mm szerokości. Należy do najmniejszych ślimaków lądowych Europy i dość trudno ją zauważyć w terenie. Ma kształt wrzecionowaty, z zaokrąglonym szczytem, a ostatnim skrętem zwężonym u podstawy. Otwór muszli ma kształt serca i zawiera 4 zęby. Rzeźba powierzchni muszli ma postać wyraźnych, regularnych prążków. Powierzchnia muszli posiada jedwabisty, delikatny połysk i przybiera barwy od rogowożółtej do brązowej. Ząbki i zgrubienia w otworze muszli mają jaśniejszy odcień. Poczwarówka zwężona to gatunek wapniolubny, który w Polsce preferuje siedliska permanentnie wilgotne (głównie torfowiska węglanowe, bagna, brzegi jezior i inne mikrosiedliska na pograniczu siedlisk takich, jak np. trzcinowiska czy też turzycowiska i podmokłe łąki, a rzadziej bagna porośnięte olchą). Jeżeli występuje na wilgotnej łące, to tylko takiej, która jest umiarkowanie użytkowana (wypas w ograniczonym zakresie). Przebywa wśród roślinności trawiastej, w ściółce, wśród mchów, w kępach turzycy, latem także u nasady źdźbeł traw i turzyc. W Polsce poczwarówka zwężona jest objęta ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Liczba stanowisk *V. angustior* wykazuje tendencję spadkową w całym europejskim zasięgu i dlatego gatunek ten znajduje się w załączniku II do Dyrektywy Siedliskowej UE, figuruje też na światowej Czerwonej liście IUCN (kat. LR). W Polsce został umieszczony na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych z kategorią EN (gatunek silnie zagrożony; GŁOWACIŃSKI 2002)

##### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Monitoring GIOŚ z 2009 r. Ocena stanu ochrony gatunku została przeprowadzona dla 12 obszarów Natura 2000. Ponad połowa (7) obszarów Natura 2000, w granicach których monitorowano poczwarówkę zwężoną, w roku 2009 otrzymała ocenę ogólną – stan właściwy (FV). Na pozostałych 4 obszarach (Ostoja Stawiany, Dolina Debrzynki, Dolina Ilanki, Dolina Kamiennej) ogólny stan zachowania oceniono jako niezadowolający (U1). W obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieska, za zły (U2) ogólny stan zachowania gatunku odpowiedzialny był stan populacji (U2), przede wszystkim niskie liczebności, ale stan siedlisk również był niezadowolający (U1). Stanowiska z obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska zostały wybrane do monitoringu w oparciu o wcześniejsze dane o występowaniu poczwarówki zwężonej w tych miejscach. Nie udało się potwierdzić występowania badanego gatunku na tych stanowiskach.

**Ranga w obszarze** – gatunek nie występuje

**Powierzchnia siedliska gatunku** – gatunek nie występuje

**Stan zachowania w obszarze** – (populacja „D” – dane z SDF); gatunek nie występuje (po weryfikacji)

##### **Zagrożenia**

Gatunek nie występuje na obszarze ostoi. W krajowej sieci Natura 2000 głównym zagrożeniem dla poczwarówki zwężonej jest degradacja

zajmowanych przez nią siedlisk. Powodują ją przede wszystkim zmiany warunków hydrologicznych siedliska, a zwłaszcza osuszanie. Zagrożeniem dla zajmowanych przez poczwarówkę zwężoną siedlisk jest również eutrofizacja terenów podmokłych (zanieczyszczenia związkami azotowymi) oraz zmiany sposobu użytkowania gruntów, na których są zlokalizowane stanowiska ślimaka. Najwłaściwszym sposobem ochrony tego gatunku wydaje się być przede wszystkim ochrona jego biotopów.

### 1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*

Muszla poczwarówki jajowatej jest prawoskrętna, buduje ją od 4,5 do 5,2 skrętów. Może osiągać 2,7 mm wysokości oraz 1,6 mm szerokości. Należy do najmniejszych ślimaków lądowych Europy i dość trudno ją zauważyć w terenie. Muszla ma kształt jajowaty, jej otwór muszli ma kształt trójkątny i zawiera 4–8 zębów. Dołek osiowy płytki i zamknięty. Na powierzchni muszli ledwie widoczne, delikatne, nieregularne prążki. Kolor muszli od rogowożółtego do brązowego. Ząbki i zgrubienia w otworze muszli mają jaśniejszy odcień.

Poczwarówka jajowata to gatunek związany z rzadkimi siedliskami: podmokłymi łąkami, turzycowiskami, bagnami bogatymi w wapń i torfowiskami wapiennymi. Nie znosi koszenia czy wypasania łąk. Występuje w zabagnieniach i turzycowiskach zwykle graniczących z rzekami i jeziorami. Bytuje zarówno na żywych, jak i martwych częściach roślin. Wykazuje preferencję w stosunku do roślin dość wysokich, po których wspina się i w okresie wegetacyjnym rzadko bywa znajdowany w ściółce. Makrofity porastające słabo ocienione tereny podmokłe to podstawowe siedlisko poczwarówki jajowatej. Na stanowiskach takich poziom wody znajduje się blisko powierzchni gruntu, przez co przez większą część lata ziemia jest mokra lub wilgotna, a nawet okresowo zalewana. Gatunek ten praktycznie nie występuje na stanowiskach, które są koszone i wypasane.

W Polsce poczwarówka jajowata jest objęta ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Liczba stanowisk *V. moulinsiana* wykazuje tendencję spadkową w całym europejskim zasięgu i dlatego gatunek ten znajduje się w załączniku II do Dyrektywy Siedliskowej UE, figuruje też na światowej Czerwonej liście IUCN (kat. LR). W Polsce został umieszczony na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych z kategorią CR (gatunek krytycznie zagrożony; GŁOWACIŃSKI 2002)

W Rogalińskiej Dolinie Warty zlokalizowano jedno stanowisko na terenie niewielkiego płatu dobrze zachowanego szuwaru wysokoturzycowego (*Carex acutiformis*, *C. riparia*) porastającego zachodni brzeg jeziora w Baranówku (Współrzędne stanowiska: 52°12'14.4" N; 16°53'42.4" E; Powierzchnia stanowiska: 940 m<sup>2</sup>). Stanowisko od SW graniczy z koszoną łąką a od NE z szuwarem trzcinowym, przez co miejscowo jest podkaszane oraz okresowo zalewane. Częściowo zacienione przez olsze czarne *Alnus glutinosa*.

Biorąc pod uwagę dane z obserwacji GOŁDYŃA I KSIĄŻKIEWICZ z lat poprzednich (2008–2009), można stwierdzić, że populacja poczwarówki jajowatej jest tu nieliczna. Podczas badań prowadzonych w maju 2008 roku odnotowano tu tylko pięć osobników, wiosną 2009 roku odnaleziono jedynie pojedyncze świeże puste muszle. Inspekcja przeprowadzona w październiku 2010 roku wykazała, że stan siedliska nie uległ znaczącym zmianom, co pozwala przyjąć, że tutejsza populacja w dalszym ciągu się utrzymuje.

Poczwarówka jajowata odznacza się bardzo specyficznymi wymaganiami środowiskowymi, wyraźnie preferuje niekoszone i silnie podmokłe turzycowiska, obfitujące w butwiejącą ściółkę. Na terenie ostoi Rogalińska Dolina Warty takich siedlisk jest bardzo niewiele – wynika to z intensywnego użytkowania znajdujących się tutaj łąk. Rolnicy, chcąc uzyskać jak największe dopłaty z UE, wykaszają wszelkie dostępne płaty roślinności, również te

porastające dna okresowych zbiorników wodnych. Sprzyjające siedliska dla poczwarówki jajowatej zachowują się wyłącznie w miejscach zbyt podmokłych by wjechać na nie traktorem. Poza opisywanym stanowiskiem warunki takie występują na odległym o około 500 metrów na NNW (52°12'29,7'' N; 16°53'32,4'' E) rozległym turzycowisku (powierzchnia około 2 ha) przylegającym do północnego skraju jeziora. Podczas badań prowadzonych w 2008 i 2009 roku nie udało się jednak wykazać tam obecności *Vertigo moulinsiana*. Z racji odpowiednich warunków siedliskowych oraz niewielkiej odległości od znanego stanowiska, występowanie poczwarówki jajowatej jest tu bardzo prawdopodobne.

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek objęty Państwowym Monitoringiem Środowiska. Uwzględniając wyniki prac terenowych z 2010 roku jego stan ochrony w obszarze uznano za niezadowalający. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg U1, populacja U1, siedlisko U1, perspektywy ochrony U1).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Liczba stanowisk** – 1

**Stan zachowania w obszarze** – gatunek nie wymieniany w SDF; po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

#### **Zagrożenia**

Głównym zagrożeniem dla poczwarówki jajowatej na opisywanym stanowisku jest degradacja siedliska związana z incydentalnym podkaszaniem tego graniczącego z kośną łąką turzycowiska lub nawożeniem związkami azotowymi (eutrofizacja). Innym niebezpieczeństwem jest przesuszenie stanowiska związane z obniżeniem wód gruntowych. Z racji bezpośredniego sąsiedztwa jeziora zagrożenie to jest jednak zdecydowanie mniejsze.

### **1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis***

#### **Charakterystyka**

Owad z rzędu ważek (*Odonata*) z rodziny ważkowatych (*Libellulidae*). Długość ciała 36–43 mm, rozpiętość skrzydeł 58–66 mm. Osobniki dorosłe żywią się owadami, a larwy drobnymi bezkręgowcami wodnymi.

Ciemno ubarwione ważki, o czarniawych, niewielkich plamach u nasady tylnych skrzydeł i czarnej pterostigmie. U samca plamy na segmentach 1 – 6, czerwono-brązowe do brązowo-brązowych, słabo widoczne na czarnym tle. Zwężona ku tyłowi, duża plama na segmencie 7 jest natomiast intensywnie żółta, silnie kontrastując z tłem. Doskonale widoczna, nawet w locie, jest podstawową cechą odróżniającą od samców innych gatunków zalotek.

U samicy wszystkie plamy na odwłoku są żółte. Przysadki na końcu odwłoka czarne.

Cykl życiowy trwa dwa lata, z czego większość to stadium larwalne. Larwy występują wśród podwodnej roślinności, prawdopodobnie także na dnie. Po zakończonym rozwoju i metamorfozie zachodzi wylot imagines na przybrzeżnej roślinności, w Polsce głównie w maju do początku czerwca.

Zalotka większa zasiedla w Polsce różne wody stojące, od umiarkowanie kwaśnych po słabo zasadowe, często o średniej lub niskiej żyzności – mezo- i dystroficzne. Najczęściej są to śródlądowe bagienka. Stan krajowej populacji zalotki większej ocenia się jako dobry do bardzo dobrego.

Na terenie Polski objęta ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Objęty międzynarodowymi aktami prawnymi: Konwencją Berneńską i Dyrektywą Rady 92/43/EWG (zał. II i IV).

Na terenie Rogalińskiej Doliny Warty zlokalizowano jedno stanowisko na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Babki na terenie starorzecza na południowy zachód od miejscowości Wiórek.

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek nie objęty monitoringiem GIOŚ. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, populacja FV, siedlisko FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Liczba stanowisk** – 1

**Stan zachowania w obszarze** – gatunek nie wymieniany w SDF; po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

#### **Zagrożenia**

Nie zaobserwowano bezpośrednich zagrożeń dla gatunku i jego siedliska.

### **1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus***

#### **Charakterystyka**

Chrząszcz należący do rodziny jelonkowatych (*Lucanidae*). Ciało samca długości 25–83 mm, samicy 27–45 mm; lekko błyszczące, delikatnie owłosione, wypukłe. Ubarwienie ciała brunatne lub ciemnobrunatne, głowa i przedplecze zwykle ciemniejsze, czarnobrunatne. Głowa duża, u samca prostokątna, szersza od przedplecza, u samicy zwężająca się ku przodowi, węższa od przedplecza. Oczy małe, czułki 10-członowe, kolankowato załamane. Ostatnie człony tworzą grzebykowatą, czteroczłonową buławkę. Charakterystyczna dla tego gatunku jest budowa żuwaczek, które u samców mogą być silnie rozwinięte, dłuższe od głowy i przedplecza razem wziętych, opatrzone na wewnętrznej stronie i na wierzchołku zębami. Ta forma samca (telodont) dominuje w naszej strefie klimatycznej. Od przypominających poroże jelenia żuwaczek telodontycznych samców pochodzi polska (i łacińska) nazwa gatunku. Samice są mniejsze od samców, mają krótkie, łukowato zakrzywione żuwaczki, nie dłuższe od głowy, opatrzone od wewnętrznej strony kilkoma ostrymi ząbkami. Przedplecze prostokątne w zarysie, tarczka duża, trójkątna, wyraźnie punktowana. Pokrywy lekko zwężające się ku tyłowi, wypukłe, słabo błyszczące, pokryte drobnym i gęstym punktowaniem. Chrząszcz latający, ukryte pod pokrywami skrzydła błoniaste dobrze wykształcone.

Cykl rozwojowy u tego gatunku trwa od 4 do 6 lat. Rójka owadów dorosłych ma miejsce od maja do czerwca, larwy żerują w tych częściach próchniejącego drewna, które znajdują się częściowo pod ziemią lub mają bezpośredni kontakt z glebą. Osobniki dorosłe mają przede wszystkim aktywność zmierzchową, odbywając loty w ciepłe popołudnia i wieczory. Jelonek rogacz w stadium larwalnym jest typowym próchnojadem. Najczęstszą rośliną żywicielską jest dąb, ale może żerować także na innych drzewach liściastych. Najnowsze dane pochodzą z lat 90. XX wieku (BUNALSKI 1999).

Polsce objęty ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Umieszczony w Polskiej czerwonej księdze zwierząt (GŁOWAĆŃSKI, NOWACKI 2004) jako narażony na wyginięcie (kategoria EN), na czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (GŁOWAĆŃSKI 2002) jako umiarkowanie zagrożony oraz w międzynarodowych aktach prawnych: Dyrektywie rady 92/43/EWG (Załącznik II i IV) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik II). Większość znanych stanowisk skupionych jest w południowej i środkowej części Polski, głównie wzdłuż większych dolin rzecznych. W obszarze PLH300012 Rogalińska

Dolina Warty – populacja jelonka jest nieznana. Stan siedliska oceniono jako bardzo dobry. Składa się na to duża liczba starych dębów rozmieszczonych w różnych układach przestrzennych w dolinie rzeki Warty.

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek nie objęty monitoringiem GIOŚ w latach 2006 – 2009. Ogólny stan zachowania gatunku w Polsce, w tym w sieci Natura 2000 należy uznać za nieznany (zasięg XX, populacja XX, siedlisko XX, perspektywy ochrony XX). Na początku lat 90. ubiegłego wieku podawano wprawdzie, że wielkość populacji w Polsce może wynosić od jednego do kilku tysięcy osobników (KAZMIERCZAK 1992), ale szacunki te nie były, jak się wydaje, oparte na żadnych szczegółowych badaniach.

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia siedliska gatunku** – nieznana

**Stan zachowania w obszarze** – populacja D (dane z SDF); po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

#### **Zagrożenia**

Zanikanie bazy żerowej (braki martwego drewna).

### **1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita***

#### **Charakterystyka**

Chrząszcz z rodziny poświętnikowatych (*Scarabaeidae*), z podrodziny kruszczyc (*Cetoniinae*). Ciało masywne, długości 22–32 mm, ubarwione czarno lub brunatno-czarno. Czułki 10. członowe, kolankowato załamane, zakończone 3. członową buławką złożoną z równoległych blaszek. Skrzydła błoniaste dobrze wykształcone, w stanie spoczynku całkowicie przykryte pokrywami. Nogi masywne, uda i golenie wyraźnie spłaszczone, odnóża przednie typu grzebnego. Dymorfizm płciowy przejawia się w odmiennym urzębieniu głowy i przedplecza, oraz kształcie pygidium i goleni. Larwa oligopodialna w typie pędraka. Saproksylobiont (próchnojad) – w stadium larwalnym odżywia się rozłożonym przez grzyby drewnem. Jako rośliny żywicielskie wymienia się różne drzewa liściaste z rodzajów: dąb, wierzba, lipa, buk i jesion. Larwy żerują w próchniejących wewnętrznych ściankach dziupli lub w warstwie murszu na jej dnie, często zmieniając miejsce pobytu wewnątrz próchnowiska. Owady doskonale odżywiają się sokiem wyciekającym z miejsc mechanicznego uszkodzenia drzew i ich owoców, spotykane są też niekiedy na kwiatach. Gatunek ten, zaliczany do reliktywów lasów pierwotnych, występuje w terenach nizinnych i na pogórzach, zasiedlając ciepłe, świetliste lasy liściaste i mieszane, parki, a także zadrzewienia, aleje i pojedyncze drzewa przydroże lub rosnące na obrzeżach rzek i innych zbiorników wodnych. Warunkiem koniecznym do jego rozwoju jest jednak obecność starych, dziuplastych drzew, co z reguły wyklucza występowanie w lasach użytkowanych gospodarczo czy regularnie czyszczonych i pielęgnowanych parkach.

W Polsce pachnica dębowa jest objęta ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Umieszczona na czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (GŁOWAŃSKI 2002) oraz w Polskiej czerwonej księdze zwierząt (GŁOWAŃSKI, NOWACKI 2004) ze statusem VU (gatunek narażony). Objęta jest ponadto międzynarodowymi aktami prawnymi: Konwencją Berneńską i Dyrektywą Rady 92/43/EWG jako gatunek „ściśle chroniony i szczególnie ważny” oraz „wymagający tworzenia obszarów ochronnych”. W obszarze PLH300012 Rogalińska Dolina Warty – populacja pachnicy dębowej utrzymuje się na dosyć wysokim poziomie liczebności. Jak wykazały prace monitoringowe (prowadzone w latach 2006–2010) liczebność ta jest

niedoszacowana z powodu zasiedlania przez nią coraz wyżej położonych próchnowisk, które są praktycznie niedostępne dla obserwatora. Stan siedliska oceniono jako bardzo dobry. Składa się na to duża liczba starych, dziuplastych dębów tworzących mniejsze i większe grupy, oraz szpalery i pojedyncze drzewa rozmieszczone w dolinie Warty.

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Monitoring GIOŚ z lat 2006–2008; 10 stanowisk w 10 obszarach Natura 2000 – stan niezadowalający (U1). Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niewłaściwy (zasięg XX, populacja XX, siedlisko U1, perspektywy ochrony U1).

Większość znanych stanowisk skupionych jest na północy i południu Polski, oraz wzdłuż większych dolin rzecznych w Polsce Zachodniej i Środkowej.

**Ranga w obszarze** – istotna

**Liczba stanowisk** – 8

**Stan zachowania w obszarze** – A (dane z SDF); A (po weryfikacji)

#### **Zagrożenia**

Problemy związane ze stopniowym obniżaniem się poziomu wód gruntowych i związanym z tym zasychaniem dębów, oraz ewolucja biocenotyczna prowadząca do gładowienia środowisk lęgowych.

### **1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo***

#### **Charakterystyka**

Chrząszcz należący do rodziny kózkowatych (*Cerambycidae*), podrodziny kózek (*Cerambycinae*). Ciało wydłużone, ciemnobrunatne, dł. 23–65 mm i szerokości przy nasadzie pokryw do 15 mm. Struktura powierzchni pokryw drobnoziarnista, bardzo delikatna u wierzchołka i mocno chropowata w nasadowej części; pokrywy ku wierzchołkowi coraz jaśniejsze, aż do jasnobrunatnych, czerwono przeświecających. Dymorfizm płciowy przejawia się w wielkości i proporcjach ciała oraz długości czułków. Czułki samca 1,5 raza dłuższe od ciała, a u samicy równe długości ciała. Ksylobiont – larwy żerują w drewnie różnych gatunków dębu, najczęściej na dębie szypułkowym, rzadziej na bezszypułkowym. Imagines odżywiają się niekiedy sokiem wyciekającym z pni dębów; chrząszcze zjadają również słodkie, fermentujące owoce. Gatunek ten występuje w drzewostanach o luźnym zwarcu, rosnących na różnych siedliskach, pozbawionych podrostu i podszytu, na odsłoniętych obrzeżach drzewostanów, w parkach, w zadrzewieniach wzdłuż dróg i alei oraz na drzewach samotnie stojących. Z reguły zasiedla stare i grube, ale zawsze żywe stojące drzewa, przy czym preferowane są drzewa osłabione.

W Polsce objęty ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Umieszczony w Polskiej czerwonej księdze zwierząt (GŁOWAŃSKI, NOWACKI 2004) jako narażony na wyginięcie (kategoria V), na czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (GŁOWAŃSKI 2002) jako umiarkowanie zagrożony oraz na Europejskiej Czerwonej Liście Zwierząt i Roślin Zagrożonych w Skali Światowej (kategoria VU). Ponadto umieszczono go w międzynarodowych aktach prawnych: Światowej Czerwonej Liście IUCN (kategoria VU), Dyrektywie rady 92/43/EWG (Załącznik II i IV) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik II). Większość znanych stanowisk skupionych jest w środkowej części Polski, głównie wzdłuż większych dolin rzecznych. W obszarze PLH300012 Rogalińska Dolina Warty – populacja kozioroga dębosza utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie liczebności. Jak wykazały



prace monitoringowe (prowadzone w latach 2006 – 2010) populacja ta cechuje się dużym potencjałem migracyjnym przejawiającym się próbą opanowywania przez chrząszcze nowych obszarów o dogodnych warunkach do ich rozwoju. Stan siedliska oceniono jako bardzo dobry. Składa się na to duża liczba starych dębów rozmieszczonych w różnych układach przestrzennych w dolinie rzeki Warty.

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek nie objęty monitoringiem GIOŚ w latach 2006 – 2009. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowolający (zasięg U1, populacja U1, siedlisko U1, perspektywy ochrony U1).

**Ranga w obszarze** – istotna

**Liczba stanowisk** – 248

Większość znanych stanowisk występowania kozioroga jest zlokalizowana na obszarze Łęgów Rogalińskich, na odcinku Rogalinek – Rogalin – Świątniki, oraz na terenie rezerwatu przyrody „Krajkowo”. Silna populacja utrzymuje się również w pobliżu miejscowości Góra.

**Stan zachowania w obszarze** – A (dane z SDF); A (po weryfikacji)

#### **Zagrożenia**

Stopniowe obniżaniem się poziomu wód gruntowych i związane z tym zasychanie dębów oraz ewolucja biocenotyczna prowadząca do grądowienia środowisk łęgowych. Innym zagrożeniem jest usuwanie w lasach gospodarczych starych, osłabionych dębów, co zmniejsza możliwość rozprzestrzeniania się tego gatunku.

### **1130 Boleń *Aspius aspius***

#### **Charakterystyka**

Słodkowodna ryba z rodziny karpiowatych jedyny krajowy przedstawiciel drapieżnych ryb karpiowatych zasiedlający głównie wody płynące.

W czasie dnia przebywa na powierzchni, nocą na dnie. Jego ciało jest wydłużone, niskie oraz bocznie spłaszczone. Na wysokości nasady płetw brzusznych znajduje się krótka płetwa grzbietowa. Wszystkie płetwy mają zaokrąglone końce. Duże oczy połączone w górnej części głowy. Otwór gębowy duży, półgórny, głęboko wcięty poza przednią krawędzią oka. Dolna szczeka dłuższa od górnej, z trójkątnym wyrostkiem w środkowej części wchodzącym w górną szczękę. Szczeliny skrzelowe bardzo szerokie. Specyficzny kształt głowy wyklucza możliwość pomyłki ryby dorosłej z innymi rybami karpiowatymi. Na linii nabocznej ryba ma 73–78 łusek. Wyrostki filtracyjne na łukach skrzelowych bolenia są rzadkie i krótkie, w liczbie od 6 do 13 (najczęściej 8–12).

Boleń występuje w regionie biogeograficznym kontynentalnym i marginalnie w alpejskim. Traktowany jest w Polsce jako gatunek użytkowy i jego występowanie jest w dużej mierze zależne od zarybień prowadzonych przez użytkownika rybackiego. Gatunek w Polsce liczny.

Siedliska z Załącznika I Dyrektywy, w których często występuje to: 1130, 1150, 3150 oraz 3260.

W Polsce gatunek objęty okresem ochronnym od 1 stycznia do 30 kwietnia, wymiar ochronny to 40 cm. W międzynarodowych aktach prawnych figuruje na: Światowej Czerwonej Liście IUCN (kategoria DD), Dyrektywie Rady 92/43/EWG (Załącznik II) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik II).

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek objęty monitoringiem GIOŚ na lata 2009–2012. Jest to gatunek dużych rzek, a stanowiska na takich rzekach były słabo reprezentowane wśród badanych w roku 2009. Badania monitoringowe wykonane w 2009 obejmowały 1 obszar Natura 2000 położony w regionie kontynentalnym – Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie. Na badanym terenie stan zachowania oceniono jako zły (U2), przy parametrach: stan populacji (U2), stan siedliska (FV), perspektywy (U2). Ponieważ odłowiono tylko jednego młodocianego osobnika, wyników nie można odnosić do obszaru Rogalińskiej Doliny Warty, gdzie siedlisko gatunku jest inne niż na punkcie monitoringu. Natomiast według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, populacja FV, siedlisko FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia siedliska gatunku** – szacowana to około 300 ha

Występuje w Warcie.

**Stan zachowania w obszarze** – gatunek nie wymieniany w SDF; po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

#### **Zagrożenia**

Największe zagrożenia dla gatunku to: zabudowa rzek (konstrukcje do nawigacji i urządzenia hydroelektryczne bez przepławek), regulacja koryt rzecznych, melioracje dolin rzecznych, obniżanie poziomu wód gruntowych, eksploatacja żwiru. Potencjalnie - degradacja środowiska rzecznoego w wyniku zanieczyszczenia ściekami bytowymi i przemysłowymi.

### **1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus***

#### **Charakterystyka**

Słodkowodna ryba z rodziny karpiowatych. Różanka jest jedną z najmniejszych ryb karpiowatych Europy, gdyż jej maksymalna długość całkowita nie przekracza 9 cm. Ciało różanki jest silnie bocznie spłaszczone i wygrzbiecone. Całe pokryte jest stosunkowo dużą cykloidalną łuską nieznacznie zachodzącą na siebie dachówkowato. Linia boczna jest niepełna, bardzo krótka, położona ponad nasadą płetwy piersiowej. Kanał linii bocznej przechodzi tylko przez 5 do 6 łusek. Po bokach, od środka ciała do końca ogona, ciągnie się wyraźna zielononiebieska smuga z metalicznym połyskiem.

Wyraźne różnice między płciami widoczne są tylko w sezonie rozrodczym. Samce przyjmuje szatę godową. Płetwy stają się intensywnie czerwone, a na czubku głowy, w okolicach otworów nosowych, ponad otworem gębowym oraz nad oczami rozwija się wysypka perłowa.

Różanka jest jedynym krajowym przedstawicielem ryb ostrakofilnych, które wykorzystują do rozrodu małże z rodziny *Unionidae* (szczęzuja *Anodonta sp.* i skójka *Unio sp.*). Sezon rozrodczy trwa od końca kwietnia do początków lipca. Zapłodnienie i rozwój jaj odbywa się w jamie skrzelowej małży. Rozwój różanki od chwili zapłodnienia przebiega wewnątrz małża. Narybek opuszcza małża po 20–40 dniach.

Różanka jest gatunkiem o wyraźnie dziennej aktywności. Głównymi składnikami pokarmu różanki są detrytus, szczątki roślin naczyniowych oraz glony. Różanka uznawana jest za jeden z najbardziej wyspecjalizowanych gatunków o wąskim zakresie tolerancji zmian siedliska. Zaliczana do ryb limnetycznych preferuje wody stojące lub wolno płynące, zasiedlając jeziora, stawy, starorzecza i kanały. Występuje również w dolnym i środkowym biegu dużych rzek. W ciekach ryba ta wybiera miejsca zarośnięte roślinnością zanurzoną, o dnie mulistym, wyraźnie utrzymując się bliżej brzegów.

W Polsce różanka występuje na terenie całego kraju tworząc lokalne populacje o zróżnicowanej wielkości. Populacje różanki w jeziorach i dużych rzekach Polski można uznać za stabilne. Podstawowym zagrożeniem różanki jest postępująca degradacja środowiska wodnego, głównie zanieczyszczenia przemysłowe, które wpływają na eliminację małży z rodziny skójkowatych.

Siedliska z Załącznika I Dyrektywy, w których może występować na obszarze PLH300012 Rogalińska Dolina Warty to 3150.

W Polsce gatunek objęty ochroną (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Ponadto wymieniany w międzynarodowych aktach prawnych: Światowej Czerwonej Liście IUCN (kategoria DD), Dyrektywie Rady 92/43/EWG (Załącznik II) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik III).

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek objęty monitoringiem GIOŚ na lata 2009 – 2012. Badania monitoringowe wykonane w 2009 obejmowały 1 obszar Natura 2000 położony w regionie kontynentalnym PLH260016 Dolina Czarnej Nidy, gdzie ogólny stan zachowania gatunku określono jako zły (U2), o czym decydowały przede wszystkim niskie zagęszczenia (U2), przy bardzo dobrych parametrach stanu siedliska (FV) i perspektyw (FV). W oparciu o wyniki badań 1 stanowiska gatunku w 2009 r. nie można wnioskować o stanie zachowania gatunku na poziomie obszaru Natura 2000.

Ponieważ monitoring przeprowadzono tylko w zlewni Nidy, wyników nie można odnosić do obszaru Rogalińskiej Doliny Warty, gdzie siedlisko gatunku jest inaczej ukształtowane niż na punkcie monitoringu.

Natomiast według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, populacja FV, siedlisko FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia siedliska gatunku** – szacowana to ok. 200 ha.

**Stan zachowania w obszarze** – gatunek nie wymieniany w SDF; stopień po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

#### **Zagrożenia**

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i regulacja rzeki.

### **1145 Piskorz *Misgurnus fossilis***

#### **Charakterystyka**

Słodkowodna ryba z rodziny piskorzowatych (kozowatych) *Cobitidae* z podrodziny *Cobitinae*. Ciało piskorza jest wydłużone, lekko spłaszczone z boków, pokryte drobną łuską ukrytą w skórze. Otwór gębowy dolny, otoczony mięsistymi wargami i pięcioma parami wąsików: dwie pary znajdują się na górnej wardze, trzecia leży w kąciakach ust, a dwie najkrótsze wyrastają z dolnej wargi. Oczy małe, położone wysoko na głowie. Wysokość ciała mieści się od 6 do 9 razy w jego długości. Linia boczna nie jest widoczna. Ciało piskorza jest koloru żółtawego, oliwkowożółtego lub brunatnożółtego. Ze względu na dużą zmienność ubarwienia może być pomyłony ze ślizem (*Barbatula barbatula*). Dojrzewają w drugim roku życia. Osobniki przystępujące do rozrodu mają ciało jaskrawiej zabarwione. Tarło trwające od kwietnia do czerwca, zaczyna się, gdy woda osiągnie temperaturę około 16–20° C.

Piskorz preferuje siedliska właściwie mało dostępne dla innych ryb, żyje w pobliżu dna, w momencie zagrożenia może zagrzebywać się w mule. Jest rybą odporną na małą zawartość tlenu w wodzie. Zasiedla wody stojące i wolno płynące, płytkie, zanikające jeziora, drobne, muliste śródpolne zbiorniki, starorzecza, kanały, a nawet rowy melioracyjne. Występuje w szerokim spektrum środowiskowym.

Pomimo że występuje w zdecydowanej większości systemów rzek nizinnych Polski, to rzadko kiedy jest liczny. Zniszczenie środowiska życia poprzez obwałowanie i kanalizację rzek oraz odcięcie starorzeczy od koryt uniemożliwia kontakty między lokalnymi populacjami i możliwości naturalnej restytucji.

Siedliska z Załącznika I Dyrektywy, w których może występować na obszarze PLH300012 Rogalińska Dolina Warty to 3150.

W Polsce gatunek objęty ochroną (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Ponadto wymieniany w międzynarodowych aktach prawnych: Światowej Czerwonej Liście IUCN (kategoria DD), Dyrektywie Rady 92/43/EWG (Załącznik II) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik III).

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek objęty monitoringiem GIOŚ na lata 2009–2012. Badania monitoringowe wykonane w 2009 obejmowały 1 obszar Natura 2000 położony w regionie kontynentalnym PLH260013 Dolina Białej Nidy, gdzie ogólny stan zachowania gatunku określono jako zły (U2), o czym decydowały przede wszystkim niskie zagęszczenia. W oparciu o wyniki badań 1 stanowiska gatunku w 2009 r. nie można wnioskować o stanie zachowania gatunku na poziomie obszaru Natura 2000.

Na Seminarium Biogeograficznym (marzec 2010) wysunięto wniosek, że nie można jeszcze jednoznacznie określić stanu zachowania gatunku w sieci Natura 2000 – konieczne są dalsze weryfikacje danych.

Ponieważ monitoring przeprowadzono tylko w zlewni Nidy, wyników nie można odnosić do obszaru Rogalińskiej Doliny Warty, gdzie siedlisko gatunku jest inaczej ukształtowane niż na punkcie monitoringu.

Natomiast według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, populacja FV, siedlisko FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia siedliska gatunku** – szacowana na ok. 250 ha.

**Stan zachowania w obszarze** – gatunek nie wymieniany w SDF; po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

#### **Zagrożenia**

Do głównych zagrożeń dla tego gatunku zalicza się osuszanie terenu, zanik łączności ze starorzeczami, zanieczyszczenia wód a także umocnienia brzegów zmniejszające różnorodność siedlisk w korycie (zwłaszcza w strefie brzegowej).

### **1148 Koza *Cobitis taenia***

#### **Charakterystyka**

Słodkowodna ryba z rodziny piskorzowatych (kozowatych) *Cobitidae* z podrodziny *Cobitinae*. Ciało kozy jest wydłużone i bocznie spłaszczone. Głowa mała jej długość stanowi średnio 19% długości, jest wyraźnie bocznie spłaszczona. Mały dolny otwór gębowy otaczają 3 pary wąsików. Dwie pierwsze

pary wyrastają z wargi górnej, trzecia, najdłuższa, z kącików ust. Wargę dolną pozbawioną jest wąsików i podzieloną na dwa wyraźne płaty, które dzielą się na jeszcze mniejsze. Oczy średniej wielkości, położone wysoko na głowie. Pod okiem jest widoczny i wyraźnie wyczuwalny kolec, wyrostek kości sitowej bocznej, zakończony dwoma ostrymi wierzchołkami skierowanymi w stronę ogona. Ciało kozy jest kremowożółte, z licznymi ciemnobrązowymi plamami na grzbiecie i bokach. Brzuch jasny, lekko żółty. Układ plam pokrywających ciało kozy tworzy cztery wyraźne pasy, tak zwane strefy Gambetty. Na linii grzbietu występują duże, owalne plamy koloru ciemnobrązowego. Najczęściej jest 9 lub 10 plam przed płetwą grzbietową i 8 do 10 za płetwą grzbietową. Płetwy grzbietowa i ogonowa z 3–4 rzędami poprzecznych brązowych plamek.

Samice kozy mogą dorastać do 104–146 mm a samce mogą osiągać długość 64–75 mm. Najstarsze ryby oznaczone z terenu Polski to samce w wieku 5 lat i samice w wieku 6 lat. Samce kozy charakteryzuje obecność szczególnej płytki kostnej, tzw. płytki Canestriniego, wyrastającej u podstawy drugiego promienia płetwy piersiowej.

Koza jest gatunkiem o nocnym trybie życia. Przebywa w pobliżu dna i w chwilach zagrożenia zakopuje się w piasek, wystawiając jedynie wierzch głowy. Na podstawie składu pokarmu określono zasięg penetracji litoralu przez omawiany gatunek do głębokości 2 m. Młode osobniki kozy odżywiają się zooplanktonem. Starsze penetrują przydenne warstwy litoralu, zjadając organizmy zarówno typowo dennie, jak i naroślinne. W wielu miejscach zasięgu koza występuje w mieszanych populacjach, w których osobniki czystego gatunku współbytuja z mieszańcowymi, najczęściej poliploidalnymi formami *Cobitis*. Badania cytogenetyczne rodzaju *Cobitis* z 16 miejsc w Polsce wykazały, że tylko jeziora: Wigry, Klawój i Głębokie zamieszkiwane są przez „czyste” populacje kozy bez form poliploidalnych. Nie są znane żadne specyficzne przyczyny wymierania kozy, oprócz tych, które niekorzystnie oddziałują na całą ichtiofaunę (zanieczyszczenia wód, regulacje i zabudowa hydrotechniczna rzek).

W Polsce występuje na terenie całego kraju z wyjątkiem terenów górskich. Siedliska z Załącznika I Dyrektywy, w których może występować na obszarze PLH300012 Rogalińska Dolina Warty to 3150.

W Polsce gatunek objęty ochroną (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Ponadto wymieniany w międzynarodowych aktach prawnych: Światowej Czerwonej Liście IUCN (kategoria DD), Dyrektywie Rady 92/43/EWG (Załącznik II) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik III).

### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek objęty monitoringiem GIOŚ w latach 2009-2012. Badania monitoringowe wykonane w 2009 obejmowały 4 obszary Natura 2000 położone w regionie kontynentalnym – PLH260041 Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie, PLH260013 Dolina Białej Nidy, PLH260016 Dolina Czarnej Nidy oraz PLH260003 Ostoja Nidziańska. Generalnie, na większości stanowisk w regionie ogólny stan zachowania gatunku określono jako niezadowolający (U1), o czym decydowały przede wszystkim niskie zagęszczenia.

Ze względu na niewystarczającą liczbę stanowisk - po 1 stanowisku w obszarach Natura 2000 trudno oceniać stan zachowania na tym poziomie.

Ponieważ monitoring przeprowadzono tylko w zlewni Nidy, wyników nie można odnosić do obszaru Rogalińskiej Doliny Warty, gdzie siedlisko gatunku jest inaczej ukształtowane niż na punkcie monitoringu.

Natomiast według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, populacja FV, siedlisko FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Powierzchnia siedliska gatunku** – szacowana to ok. 200 ha.

**Stan zachowania w obszarze** – gatunek nie wymieniany w SDF; po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

## Zagrożenia

Najważniejsze zagrożenia dla gatunku to: przebudowa rzek i degradacja środowiska rzeczno-terenowego w wyniku zanieczyszczenia ściekami bytowymi i przemysłowymi.

### 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

## Charakterystyka

Płaz z rzędu płazów ogoniastych *Caudata*, rodziny salamandrowatych *Salamandridae*.

Traszki grzebieniaste mają głowę zaokrągloną, tułów lekko grzbieto-brzusznie spłaszczony, ogon spłaszczony bocznie, z reguły krótszy od tułowia i zakończony ostro. Dorosłe traszki grzebieniaste są dwukrotnie dłuższe od pozostałych krajowych traszek. Przeciętna długość samca mieści się w 11–12 cm od końca pyska do końca ogona. Grzbietowa oraz boczna powierzchnia ciała pokryta jest licznymi brodawkami, które są widoczne gołym okiem jako ziarnistości. Skóra brzusznej powierzchni ciała jest gładka. Brodawki znajdujące się na grzbiecie i po bokach ciała traszek grzebieniastych sprawiają, że skóra w dotyku jest chropowata, a nie gładka jak u innych gatunków rodzimych traszek. Brzuszna powierzchnia tułowia jest jaskrawo żółta lub pomarańczowa, pokryta czarnymi plamami o rozmaitej wielkości i nieregularnym kształcie.

Traszka grzebieniasta jest typowym gatunkiem ziemnowodnym, potrzebującym zarówno odpowiednich siedlisk lądowych jak i wodnych do prawidłowego rozwoju osobniczego i dla właściwego funkcjonowania populacji.

Gody traszek grzebieniastych odbywają się w połowie kwietnia, wyłącznie w wodzie i głównie nocą. Rozwój zapłodnionych jaj odbywa się w zbiornikach wodnych od marca do końca czerwca. Podobnie jak u innych rodzimych gatunków traszek, jaja traszek grzebieniastych składane są w sposób bardzo charakterystyczny: samica przykleja pojedyncze jajo do miękkich liści lub pędów roślin wodnych bądź zanurzonych i tylnymi kończynami zawija roślinę w taki sposób, aby jajo znalazło się po wewnętrznej stronie zgięcia, całkowicie nie widoczne od zewnątrz. Okres larwalny trwa przeciętnie około 3 miesiące, choć jego długość podlega wahaniom w zależności od warunków środowiskowych, w jakich żyją larwy. Larwy traszek grzebieniastych są drapieżnikami i polują na drobniejsze zwierzęta, głównie bezkręgowce, ale też larwy innych płazów oraz mniejsze osobniki własnego gatunku. Skład pokarmu dorosłych osobników zależy od jego dostępności, który bywa zmienny w zależności od siedliska i od pory roku. Typowe organizmy zjadane na lądzie to dżdżownice, bezskorupowe ślimaki oraz owady.

Traszka grzebieniasta jest zaliczana do gatunków o rozmieszczeniu nizinnym i wyżynnym.

Zbiorniki zasiedlone przez traszki grzebieniaste położone są najczęściej na skrajach lasów liściastych, na łąkach i w dolinach rzecznych. Najważniejszym elementem siedliska lądowego jest pas terenu szerokości około 50 m bezpośrednio otaczający zbiornik wodny. W tym pasie (często nazywanym strefą buforową) przebywa większość traszek po opuszczeniu zbiornika wodnego. Optymalne wydają się zbiorniki położone na łąkach z kępami traw i turzyc, albo te częściowo otoczone lasem liściastym, oferującym liczne miejsca, w których traszki mogą się schronić. Zasięg traszki grzebieniastej w Polsce obejmuje cały kraj z wyjątkiem najwyższych partii Tatr i Sudetów. Siedliska z Załącznika I Dyrektywy, w których często występują traszki grzebieniaste to: 3150, 91D0, 91E0 oraz 91F0. W Polsce objęty ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Umieszczony w czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (GŁOWAŃSKI 2002) z kategorią NT oraz w Polskiej czerwonej księdze zwierząt (GŁOWAŃSKI, NOWACKI 2004) z kategorią NT.

Ponadto umieszczono go w międzynarodowych aktach prawnych: Światowej Czerwonej Liście IUCN (kategoria LC), Dyrektywie Rady 92/43/EWG (Załącznik II i IV) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik II).

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek objęty monitoringiem GIOŚ. Badania monitoringowe wykonywano w latach 2007 – 2008 na 14 obszarach położonych wyłącznie w regionie kontynentalnym (433 stanowiska). Część stanowisk zlokalizowana była na 5 obszarach Natura 2000: Bagno Całowanie, Dolina Drwęcy, Ostoja Suwalska, Puszcza Romincka i Solecka Dolina Wisły. Na 3 z nich stan zachowania oceniono jako właściwy (FV), a na 2 jako zły (U2).

Natomiast według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg FV, populacja U1, siedlisko U1, perspektywy ochrony XX).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Liczba stanowisk** – 2

**Stan zachowania w obszarze** – gatunek nie wymieniany w SDF; po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

#### **Zagrożenia**

Ogólnie niekorzystne dla gatunku jest opadanie poziomu wód gruntowych i wysychanie małych zbiorników wodnych. Głównym zagrożeniem jest zanik miejsc odpowiednich do rozrodu m. in.: osuszanie mokradeł, likwidacja starorzeczy i regulacja rzek.

### **1188 Kumak nizinny *Bombina bombina***

#### **Charakterystyka**

Kumak należy do płazów typowo wodnych. Całe życie spędza w wodzie. Na lądzie spotkać go można jedynie wtedy, gdy wyschnie zbiornik wodny, w którym przebywał. Wówczas podejmuje wędrówkę w poszukiwaniu następnego zbiornika. Obie płcie są podobnych rozmiarów; dojrzałe płciowo samce mają długość 26 – 55 mm, samice 30 – 57 mm. Masa dojrzałych osobników w okresie godowym: samce 7,0 – 13,9 g, samice 2,2 – 8,8 g. Większa masa samców w tym okresie wynika z gromadzenia płynów ustrojowych w ciele. Zmiany te po godach znikają. Płazy te mogą się rozmnażać nawet w niewielkich zbiornikach wodnych, jeżeli nie są one pokryte rzęsą odcinającą dostęp światła, a presja drapieżników nie jest zbyt wielka.

Występuje na obszarze obejmującym Europę Środkową i Wschodnią, aż po Ural. Na północy granica jego zasięgu sięga południowych końców Półwyspu Skandynawskiego. W Polsce występuje na całym niżu. Jest pospolity, nigdzie jednak nie występuje w dużych skupiskach. Granica jego pionowego zasięgu wynosi 400 m n.p.m. Występuje na terenie 13 Parków Narodowych, w tym na terenie Wielkopolskiego PN. W niektórych Parkach jego populacje są duże, a nawet bardzo duże. Spotykany jest też na większości obszarów chronionych na niżu. Odżywia się głównie larwami i postaciami dorosłymi owadów wodnych, pajaków i skorupiaków. Jesienią, gdy temperatura wody spadnie poniżej ok. 10°C, kumaki opuszczają zbiorniki wodne i wychodzą na ląd w poszukiwaniu miejsca na zimowanie. W Polsce objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony w „Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (GŁOWAŃSKI 2002) z kategorią DD. Ponadto umieszczono go w międzynarodowych aktach prawnych: Światowej Czerwonej Liście IUCN (LR/cd), Dyrektywie Rady 92/43/EWG (Załącznik II i IV) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik II).

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek nie objęty monitoringiem GIOŚ. Według projektu raportu do Komisji Europejskiej, opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w



regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako niezadowalający (zasięg FV, populacja XX, siedlisko U1, perspektywy ochrony FV). Większość znanych stanowisk skupionych jest w środkowej części Polski, głównie wzdłuż większych dolin rzecznych. Na terenie PLH300012 Rogalińska Dolina Warty zlokalizowany został na 15 stanowiskach, głównie w części południowej obszaru, na wschód i północ od miejscowości Śrem.

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Liczba stanowisk** – 15

**Stan zachowania w obszarze** – gatunek nie wymieniany w SDF; po weryfikacji stopień reprezentatywności gatunku oceniono na „D”.

#### **Zagrożenia**

Ogólnie niekorzystne dla gatunku jest opadanie poziomu wód gruntowych i wysychanie małych zbiorników wodnych. Głównym zagrożeniem jest zanik miejsc odpowiednich do rozrodu m. in.: osuszanie mokradeł, likwidacja starorzeczy i regulacja rzek.

### **1337 Bóbr europejski *Castor fiber***

#### **Charakterystyka**

Największy europejski gryzoń o długości ciała dochodzącej do 140 cm i średniej wadze ciała ok. 20 kg. Futro od brązowego po czarne, spłaszczony masywny ogon pokryty pseudołuskami. Kończyny krótkie: tylne masywne i o palcach połączonych błoną pławną, przednie drobne o chwytnych palcach. Charakterystyczne są długie, brązowo-czerwone siekacze górne. Zwierzęta ziemnowodne, z gałęzi i mułu tworzą tamy, dzięki którym mogą bezpiecznie przemieszczać się po zalanych terenach w poszukiwaniu pokarmu (gałęzie, kora, kłocza i liście drzew i krzewów). Jako schronienia bobry wykorzystują kopane przez siebie nory lub budowane z gałęzi żeremia.

W Polsce gatunek objęty ochroną częściową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Ponadto umieszczono go w międzynarodowych aktach prawnych: Światowej Czerwonej Liście IUCN (kategoria LC), Dyrektywie Rady 92/43/EWG (Załącznik II i IV) i Konwencji Berneńskiej (Załącznik II).

#### **Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000**

Gatunek nie objęty monitoringiem GIOŚ. Na podstawie wniosków z Seminarium Biogeograficznego (marzec 2010) stan zachowania gatunku w sieci Natura 2000 uznano za właściwy, również według projektu raportu do Komisji Europejskiej (2007), opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, populacja FV, siedlisko FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Liczba stanowisk** – 82 stanowiska

**Stan zachowania w obszarze** – C (dane z SDF), C (po weryfikacji)

#### **Zagrożenia**

Nie zaobserwowano bezpośrednich zagrożeń dla gatunku i jego siedliska. Gatunek ekspansywny, nie wymagający ochrony czynnej.

## 1355 Wydra *Lutra lutra*

### Charakterystyka

Wydra *Lutra lutra* należąca do rodziny łasicowatych *Mustelidae* jest ssakiem drapieżnym wybitnie przystosowanym do ziemnowodnego trybu życia. Jej tułów i ogon są wydłużone, o niewielkim grzbietowobrzusznym spłaszczeniu, głowa natomiast jest wyraźnie spłaszczona. Krótki odcinek szyjny tego zwierzęcia cechuje się bardzo mocnym umięśnieniem oraz silnym połączeniem kręgów z częścią tułowiową i czaszką. Między palcami wszystkich kończyn wydra posiada błony pławne, co łącznie z małymi uszami i fałdami skórnymi zamakającymi otwory słuchowe i węchowe świadczy o jej ziemnowodnym trybie życia. (SIKORA 2004)

Ubarwienie wydry jest wyraźnie niejednolite i uzależnione wyłącznie od gęstych włosów ościstych. Grzbiet i boki ciała tego ssaka wykazują zabarwienie brązowe. Podgardle u wydr jest zdecydowanie jaśniejsze, srebrzystobiaławe, a brzuszna część tułowia srebrzysta. Przeważnie białe są natomiast brzożki grubych warg, podbródek oraz część włosów okalających małe uszy. Młode wychodzące z nor posiadają już typowe dla wydr zabarwienie grzbietu i boków ciała.

Dorosłe wydry cechują się wyraźnym dymorfizmem płciowym. Samce są zdecydowanie większe od samic. Masa ciała największego odłowionego w Wielkopolsce dorosłego samca wynosiła 12,6 kg. Obecność wydry w środowisku zdradzają pozostawiane na brzegach charakterystyczne zielonkawe odchody, w których znajdujemy przeważnie łuski i kości ryb, względnie pancerze hitynowe raków. Wydry przeważnie żyją samotnie i tylko samiec okresowo, głównie w czasie rui, zbliża się do samicy, która jest terytorialna.

Wydra jest zwierzęciem charakteryzującym się głównie nocnym trybem życia. Potrafi nocą pod lodem, nawet pokrytym grubą warstwą śniegu, łowić ryby, które są podstawowym jej pożywieniem. Wydry także bardzo chętnie łowią raki i duże owady wodne. W związku z tym, że w Polsce środowiska przyrodnicze nie są jeszcze zdewastowane, wydra jako gatunek stojący na końcu łańcucha troficznego występuje stosunkowo licznie (SIKORA 2004). Mimo że występuje, a nawet rozmnaża się w różnych środowiskach, to jednak najbardziej odpowiadają jej śródlądowe rzeki, w których obok ryb może łowić raki. W Polsce wydry są gatunkiem pospolitym, występują stale przy wszystkich śródlądowych rzekach o skarpach znacznie wyniesionych ponad poziom wody, zasiedlonych przez ryby łososiowate. Obok rzek często zasiedlają jeziora. Wśród nich preferują te, które łączą się z rzekami. Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że wydra jest gatunkiem o dużych zdolnościach adaptacyjnych i dlatego z pewnością tak często zasiedla nawet te stawy hodowlane, na których płoszona jest między innymi przez psy. W Polsce (poza stawami rybnymi uznanymi za obręby hodowlane) gatunek objęty ochroną częściową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237). W międzynarodowych aktach prawnych wydra figuruje na: „Światowej Czerwonej Liście IUCN” (NT), Dyrektywie Rady 92/43/EWG (Załącznik II i IV), „Konwencji Berneńskiej” (Załącznik II), „Konwencji Waszyngtońskiej” (załącznik I).

### Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000

Gatunek nie objęty monitoringiem GIOŚ. Na podstawie wniosków z Seminarium Biogeograficznego (marzec 2010) stan zachowania gatunku w sieci Natura 2000 uznano za właściwy, również według projektu raportu do Komisji Europejskiej (2007), opracowanego przez GIOŚ stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym oceniono jako właściwy (zasięg FV, populacja FV, siedlisko FV, perspektywy ochrony FV).

**Ranga w obszarze** – nieistotna

**Liczba stanowisk** – 1 stanowisko

Występuje wzdłuż koryta Warty i w starorzeczach.

Stan zachowania w obszarze – B (dane z SDF), C (po weryfikacji)

### Zagrożenia

Nie zaobserwowano bezpośrednich zagrożeń dla gatunku i jego siedliska. Gatunek ekspansywny, nie wymagający ochrony czynnej.

## Moduł B

### 3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

| Typ siedliska przyrodniczego   | Ocena ogólna | Parametr                    | Wskaźnik  | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi   |
|--|--------------|-----------------------------|---|---|---------------------|----------------------------|--|
| 3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i> | A            | Powierzchnia siedliska      |   |   | FV                  | U1                         | Niewłaściwy reżim wodny (starorzecza – brak wymiany wody z rzeką). Postępujące zarastanie. Eutorfizacja. |
|  |              | Struktura i funkcje         | Struktura roślinności (udział nympheidów i elodeidów) | U1  | U1                  |                            |  |
|  |              |                             | Udział roślinności pleustonowej (lemneidy)            | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Barwa wody  | U2  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Przewodnictwo elektrolityczne                         | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Przezroczystość                                       | U2  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Odczyn wody   | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Zooplankton   | U1  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Fitoplankton  | U1  |                     |                            |  |
|  |              | Szanse zachowania siedliska |   |   | U1                  |                            |  |
| 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.        | C            | Powierzchnia siedliska      |   |   | XX                  | U1                         | Ze względu na charakter rzeki w obszarze bardzo niewielka liczba potencjalnych siedlisk.                 |
|  |              | Struktura i                 | Gatunki charakterystyczne                             | FV  | U1                  |                            |  |

| Typ siedliska przyrodniczego  | Ocena ogólna | Parametr                    | Wskaźnik                                     | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi  |
|---|--------------|-----------------------------|--|---|---------------------|----------------------------|---|
|   |              | funkcje                     | Liczba reprezentatywnych zespołów roślinnych | XX  |                     |                            | Gatunki obce – uczepek amerykański <i>Bidens frondosa</i> , rzepień włoski <i>Xanthium albinum</i>  |
|   |              |                             | Obce gatunki inwazyjne                       | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Gatunki ekspansywne roślin zielnych          | U1  |                     |                            |   |
|   |              | Szanse zachowania siedliska |  |   | FV                  |                            |   |
| 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe ( <i>Koelerion glaucae</i> )   | B            | Powierzchnia siedliska      |  |   | U1                  | U1                         | Zarastanie przez trzcinnik piaskowy piaskowy. Ekspansja sosny. Gatunki obce: przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> i krzywoszczeń przywłoka <i>Campylopus introflexus</i> |
|   |              | Struktura i funkcje         | Gatunki charakterystyczne                    | FV  | U1                  |                            |   |
|   |              |                             | Obce gatunki inwazyjne                       | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Ekspansywne gatunki roślin zielnych          | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Udział gatunków krzewów i drzew              | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Struktura przestrzenna płatów                | FV  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Zachowanie strefy ekotonowej                 | U1  |                     |                            |   |
|   |              | Szanse zachowania siedliska |  |   | U1                  |                            |   |
| 6430 Ziołorośla górskie ( <i>Adenostylion alliariae</i> ) i ziołorośla nadrzeczne ( <i>Convolvuletalia sepium</i> ) | B            | Powierzchnia siedliska      |  |   | FV                  | U1                         | Wnikanie gatunków obcych tworzących zbiorowiska ksenospontaniczne – kolczurka klapowana <i>Echinocystis lobata</i>  |
|   |              | Struktura i funkcje         | Gatunki charakterystyczne                    | FV  | U1                  |                            |   |
|   |              |                             | Obce gatunki inwazyjne                       | U2  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Ekspansywne gatunki roślin zielnych          | U1  |                     |                            |   |

| Typ siedliska przyrodniczego  | Ocena ogólna | Parametr                    | Wskaźnik                            | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi   |
|---|--------------|-----------------------------|-------------------------------------|---|---------------------|----------------------------|--|
|   |              |                             | Udział gatunków krzewów i drzew     | FV  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Struktura przestrzenna płatów       | FV  |                     |                            |  |
|   |              | Szanse zachowania siedliska |                                     |   | U1                  |                            |  |
| 6440 Łąki selernicowe ( <i>Cnidion dubii</i> )  | B            | Powierzchnia siedliska      |                                     |   | U1                  | U2                         | Brak regularnych zalewów. Niewłaściwe użytkowanie – zbyt niskie i zbyt wczesne koszenie. |
|   |              | Struktura i funkcje         | Gatunki charakterystyczne           | FV  | U1                  |                            |  |
|   |              |                             | Obce gatunki inwazyjne              | FV  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Ekspansywne gatunki roślin zielnych | U1  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Gatunki dominujące                  | U1  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Udział gatunków krzewów i drzew     | FV  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Wojłok – martwa materia organiczna  | FV  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Cenne składniki flory               | U1  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Zachowanie płatów lokalnie typowych | FV  |                     |                            |  |
|   |              | Szanse zachowania siedliska |                                     |   | U2                  |                            |  |
| 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ( <i>Arrhenatherion elatioris</i> ) | B            | Powierzchnia siedliska      |                                     |   | FV                  | U1                         | Częściowy brak użytkowania. Nieprawidłowe użytkowanie: za niskie i zbyt częste koszenie. |
|   |              | Struktura i funkcje         | Gatunki charakterystyczne           | U1  | U1                  |                            |  |
|   |              |                             | Gatunki dominujące                  | U1  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Obce gatunki inwazyjne              | FV  |                     |                            |  |

| Typ siedliska przyrodniczego  | Ocena ogólna | Parametr                    | Wskaźnik   | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi                                      |
|---|--------------|-----------------------------|--|---|---------------------|----------------------------|---|
|   |              |                             | Ekspansywne gatunki roślin zielnych                      | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Ekspansja krzewów i podrostów drzew                      | FV  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Zachowanie płatów lokalnie typowych                      | FV  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Wojłok – martwa materia organiczna                       | FV  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Cenne składniki flory                                    | U2  |                     |                            |   |
|   |              | Szanse zachowania siedliska |  |   | FV                  |                            |   |
| 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ( <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> ) | B            | Powierzchnia siedliska      |  |   | FV                  | U1                         | Zły skład gatunkowy drzewostanów. Brak martwego drewna. |
|   |              | Struktura i funkcje         | Charakterystyczna kombinacja gatunków w warstwie runa    | U1  | U1                  |                            |   |
|   |              |                             | Różnorodność gatunkowa drzewostanu                       | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Udział graba, klonu, lipy                                | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Obce gatunki inwazyjne w warstwie zielnej                | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Obce gatunki inwazyjne w warstwie drzew i krzewów        | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie     | U1  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Ekspansywne gatunki roślin zielnych                      | FV  |                     |                            |   |
|   |              |                             | Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy | FV  |                     |                            |   |

| Typ siedliska przyrodniczego   | Ocena ogólna | Parametr                    | Wskaźnik   | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi                                  |
|--|--------------|-----------------------------|--|---|---------------------|----------------------------|---|
|  |              |                             | Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie               | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Gatunki obce geograficznie w drzewostanie              | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Martwe drewno  | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Martwe drewno wielkowymiarowe                          | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Wiek drzewostanu                                       | FV  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Struktura przestrzenna pionowa drzewostanu             | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Naturalne odnowienie drzewostanu                       | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna | U1  |                     |                            |   |
|  |              | Szanse zachowania siedliska |  |   | U1                  |                            |   |
| 9190 Pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy ( <i>Betulo-Quercetum</i> ) | C            | Powierzchnia siedliska      |  |   | FV                  | U2                         | Silna pinetyzacja i będące jej wynikiem borowienie. |
|  |              | Struktura i funkcje         | Charakterystyczna kombinacja gatunków w warstwie runa  | U1  | U2                  |                            |   |
|  |              |                             | Udział dębów w drzewostanie                            | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Gatunki inwazyjne w warstwie zielnej                   | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                             | Obce gatunki inwazyjne krzewów                         | U1  |                     |                            |   |

| Typ siedliska przyrodniczego  | Ocena ogólna | Parametr                    | Wskaźnik   | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi   |
|---|--------------|-----------------------------|--|---|---------------------|----------------------------|--|
|   |              |                             | Ekspansywne gatunki roślin zielnych                      | FV  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy | U1  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Gatunki obce geograficznie w drzewostanie                | U1  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Udział sosny w drzewostanie                              | U2  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie                 | FV  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Martwe drewno  | U1  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Martwe drewno wielkowymiarowe                            | U2  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Wiek drzewostanu   | U1  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Struktura przestrzenna pionowa drzewostanu               | U2  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Naturalne odnowienie drzewostanu                         | U2  |                     |                            |  |
|   |              |                             | Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna   | U1  |                     |                            |  |
|   |              | Szanse zachowania siedliska |  |   | U1                  |                            |  |
| 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , | B            | Powierzchnia siedliska      |  |   | U1                  | U2                         | Niewielka powierzchnia płatów, bardzo silna antropogeniczna fragmentacja |
|   |              | Struktura i                 | Gatunki charakterystyczne                                | FV  | U2                  |                            |  |



| Typ siedliska przyrodniczego   | Ocena ogólna | Parametr                    | Wskaźnik   | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi   |
|--|--------------|-----------------------------|--|---|---------------------|----------------------------|--|
| <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) |              | funkcje                     | Gatunki inwazyjne w podszybie i w runie                | U1  |                     |                            | siedliska. Odnowienie topoli i wierzb zagrożone przez bobra. Brak regularnych zalewów. |
|  |              |                             | Ekspansywne gatunki roślin zielnych                    | U1  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Gatunki dominujące                                     | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Gatunki obce geograficznie w drzewostanie              | U1  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie          | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Martwe drewno  | U2  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Martwe drewno wielkowymiarowe                          | U2  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Naturalność koryta rzecznoego                          | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Reżim wodny  | U1  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Wiek drzewostanu                                       | U1  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Pionowa struktura roślinności                          | U1  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Naturalne odnowienie drzewostanu                       | U1  |                     |                            |  |
|  |              |                             | Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna | FV  |                     |                            |  |
|  |              | Szanse zachowania siedliska |  |   | U1                  |                            |  |
| 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe ( <i>Ficario-Ulmetum</i> )           | B            | Powierzchnia siedliska      |  |   | U1                  | U1                         | Przesuszenie. Brak martwego drewna. Brak odnowienia dębu.                              |
|  |              | Struktura i funkcje         | Gatunki charakterystyczne runa                         | FV  | U1                  |                            |  |

| Typ siedliska przyrodniczego | Ocena ogólna | Parametr | Wskaźnik  | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi |
|------------------------------|--------------|----------|---|---|---------------------|----------------------------|--------------------|
|                              |              |          | Gatunki charakterystyczne drzewostanu                                     | U1  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Liczba gatunków z grupy 'wiązy, dąb, jesion' występujących w drzewostanie | FV  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów                                    | FV  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Gatunki inwazyjne w warstwie zielnej                                      | U1  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Ekspansywne gatunki roślin zielnych                                       | FV  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy                  | FV  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Gatunki obce geograficznie w drzewostanie                                 | U1  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie                                  | U1  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Martwe drewno   | U1  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Martwe drewno wielkowymiarowe   | U1  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Przejawy procesu grądowienia  | U1  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Stosunki wodno-wilgotnościowe   | U2  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Wiek drzewostanu  | FV  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu                              | U1  |                     |                            |                    |
|                              |              |          | Naturalne odnowienie  | U1  |                     |                            |                    |

| Typ siedliska przyrodniczego                     | Ocena ogólna | Parametr                    | Wskaźnik  | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi   |
|--|--------------|-----------------------------|---|---|---------------------|----------------------------|--|
|  |              |                             | drzewostanu   |   |                     |                            |  |
|  |              |                             | Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna                                    | FV  |                     |                            |  |
|  |              | Szanse zachowania siedliska |   |   | U1                  |                            |  |
| Gatunki roślin i zwierząt                        |              |                             |   |   |                     |                            |  |
| 1084 Pachnica dębowa<br><i>Osmoderma eremita</i> | A            | Populacja                   | liczba zasiedlonych drzew w przeliczeniu na 100 drzew dziuplastych                        | U1  | FV                  | FV                         | Populacja pachnicy w obszarze stosunkowo liczna, liczba zasiedlonych drzew zadawalająca. Duża baza pokarmowa w postaci grup starych dębów, z których znaczna część jest dziuplasta (część dziupli jest wysoko położona i niedostępna do obserwacji). Rosnące wzdłuż koryta Warty pojedyncze drzewa i ich szpalery zapewniają dobrą łączność pomiędzy metapopulacjami. Stan populacji i siedliska stwarza bardzo dobre perspektywy zachowania gatunku w obszarze. |
|  |              |                             | liczba zasiedlonych drzew w przeliczeniu na 100 drzew dziuplastych dostępnych do kontroli | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | liczba drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha  | FV  |                     |                            |  |
|  |              | Siedlisko                   | liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 100 drzew                                     | FV  | FV                  |                            |  |
|  |              |                             | liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha  | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | liczba grubych dziuplastych drzew w przeliczeniu na 100 drzew                             | FV  |                     |                            |  |
|  |              |                             | liczba grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha                                  | U1  |                     |                            |  |

| Typ siedliska przyrodniczego                  | Ocena ogólna | Parametr                  | Wskaźnik   | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi  |
|---|--------------|---------------------------|--|---|---------------------|----------------------------|---|
|   |              |                           | izolacja – brak ciągłości pomiędzy badanym stanowiskiem a innymi potencjalnymi lub aktualnymi stanowiskami w okolicy | FV  |                     |                            |   |
|   |              |                           | średnie zacienienie drzew  | FV  |                     |                            |   |
|   |              | Szanse zachowania gatunku |  |   | FV                  | FV                         |   |
| 1088 Kozioróg dębosz<br><i>Cerambyx cerdo</i> | A            | Populacja                 |  | FV  | FV                  | FV                         | <p>Populacja stabilna, liczna i silna - większość osobników osiąga maksymalne rozmiary ciała.</p> <p>Obecność dużej liczby odpowiednio nasłonecznionych dębów zabezpiecza niezbędną bazę pokarmową. Występowanie młodszego pokolenia drzew stwarza dobre warunki dla zachowania gatunku w obszarze.</p> |
|   |              | Siedlisko                 |  | FV  | FV                  |                            |   |
|   |              | Szanse zachowania gatunku |  | FV  | FV                  |                            |   |
| 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>      | C            | Populacja                 |  |   | FV                  | FV                         | <p>Dla gatunku nie ma zatwierdzonej metodyki badań. Gatunek ekspansywny, niezagrożony.</p>  |
|   |              | Siedlisko                 |  |   | FV                  |                            |   |
|   |              | Szanse zachowania gatunku |  |   | FV                  |                            |   |

| Typ siedliska przyrodniczego                   | Ocena ogólna | Parametr                  | Wskaźnik                                 | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi  |
|--|--------------|---------------------------|--|---|---------------------|----------------------------|---|
| 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>                  | C            | Populacja                 |  |   | FV                  | FV                         | Dla gatunku nie ma zatwierdzonej metodyki badań. Gatunek ekspansywny, niezagrożony.   |
|  |              | Siedlisko                 |  |   | FV                  |                            |   |
|  |              | Szanse zachowania gatunku |  |   | FV                  |                            |   |
| 1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i> | C            | Populacja                 | Liczba osobników                         | U2  | U2                  | U2                         | Gatunek notowany na trzech stanowiskach w Nadleśnictwie Konstantynowo, leśn. Grzybno. Na dwóch z nich reprezentowany przez pojedyncze okazy. Głównym powodem złego stanu ochrony jest bardzo niewielka liczebność gatunku w obszarze. |
|  |              |                           | Liczba osobników generatywnych           | U2  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Liczba osobników wegetatywnych           | U2  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Stan zdrowotny                           | FV  |                     |                            |   |
|  |              | Siedlisko                 | Powierzchnia potencjalnego siedliska     | FV  | U1                  |                            |   |
|  |              |                           | Powierzchnia zajętego siedliska          | U2  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Fragmentacja                             | FV  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Gatunki ekspansywne                      | FV  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Gatunki inwazyjne                        | FV  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Miejsca do kiełkowania                   | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Ocienienie                               | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Wojłok – martwa materia organiczna       | FV  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Zwarcie drzew i krzewów                  | U1  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Wysokość runi/runa                       | FV  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Stopień zarośnięcia przez wysokie byliny | FV  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Stopień zarośnięcia przez wysokie krzewy | FV  |                     |                            |   |
|  |              |                           | Zwarcie runi/runa                        | FV  |                     |                            |   |

| Typ siedliska przyrodniczego | Ocena ogólna | Parametr                  | Wskaźnik                             | Ocena stanu ochrony pod kątem poszczególnych wskaźników | Ocena stanu ochrony | Ogólna ocena stanu ochrony | Uzasadnienie/uwagi |
|------------------------------|--------------|---------------------------|--------------------------------------|---|---------------------|----------------------------|--------------------|
|                              |              |                           | Uwodnienie terenu/wilgotność podłoża | FV  |                     |                            |                    |
|                              |              | Szanse zachowania gatunku |                                      |   | XX                  |                            |                    |

#### 4. Analiza zagrożeń

| L.p. | Przedmiot ochrony  | Zagrożenia  |   |
|------|--|---|---|
|      |  | istniejące  | potencjalne   |
| 1.   | 3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Starorzecza – brak wymiany wód z rzeką</li> <li>Eutrofizacja (naturalna i antropogeniczna)</li> <li>Zarastanie</li> <li>Zlewnie rolnicze i brak stref buforowych</li> <li>Niszczanie roślinności litoralu</li> <li>Wędkarstwo (zakładanie „stanowisk”, palenie ognisk, zaśmiecanie, wycinanie szuwarów)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Regulacja rzeki Warty</li> <li>Zaspywanie</li> <li>Nieprawidłowa gospodarka rybacka (zarybianie obcymi gatunkami, nadmierny połów ryb)</li> <li>Cięcia rębne w bezpośredniej zlewni</li> </ul> |
| 2.   | 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Gatunki obce (uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>)</li> <li>Gatunki ekspansywne (mozga trzcinowata <i>Phalaris arundinacea</i>)</li> </ul>  | –   |
| 3.   | 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe ( <i>Koelerion glaucae</i> )                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Brak użytkowania</li> <li>Zarastanie</li> <li>Brak zalewów</li> <li>Gatunki inwazyjne (przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i>,</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nawożenie</li> <li>Przekształcenie w użytki rolne</li> </ul>   |

| L.p. | Przedmiot ochrony  | Zagrożenia   |  |
|------|--|--|--|
|      |  | istniejące   | potencjalne  |
|      |  | krzywoszczeć przywłoka <i>Campylopus introflexus</i> )   |  |
| 4.   | 6430 Ziołorośla górskie ( <i>Adenostylion alliariae</i> ) i ziołorośla nadrzeczne ( <i>Convolvuletalia sepium</i> )  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Gatunki obce (kolczurka klapowana <i>Echinocystis lobata</i>, astry <i>Aster div. sp.</i>)</li> <li>Koszenie</li> <li>Wędkarstwo</li> </ul>                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Niszczenie przez wędkarzy („stanowiska wędkarskie”)</li> </ul>  |
| 5.   | 6440 Łąki selernicowe ( <i>Cnidion dubii</i> )   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Brak zalewów</li> <li>Nieprawidłowe użytkowanie</li> <li>Uproszczenie struktury gatunkowej</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Brak użytkowania</li> </ul>   |
| 6.   | 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ( <i>Arrhenatherion elatioris</i> )  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Brak koszenia.</li> <li>Uproszczenie struktury gatunkowej.</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Złe użytkowanie (przenawożenie, zbyt niskie i/lub zbyt częste koszenie)</li> <li>Podsiewanie gatunkami obcymi</li> <li>Zalesianie</li> <li>Zamiana na pola uprawne</li> </ul>   |
| 7.   | 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ( <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> )  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Zubożała struktura gatunkowa drzewostanów</li> <li>Pinetyzacja</li> <li>Brak odnowienia (dęb szypułkowy)</li> <li>Brak martwego drewna</li> </ul>                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nadmierna populacja kopytnych roślinożerców</li> <li>Przesuszenie</li> <li>Nieprawidłowa gospodarka leśna (sadzenie buka zwyczajnego <i>Fagus sylvatica</i>)</li> </ul>   |
| 8.   | 9190 Pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy ( <i>Betulo-Quercetum</i> )   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Brak odnowienia (dęb)</li> <li>Brak martwego drewna</li> <li>Zbyt duży udział sosny w drzewostanie i wynikające stąd borowienie</li> </ul>                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nieprawidłowa gospodarka leśna (sadzenie dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i>)</li> <li>Nadmierna penetracja grzybiarzy</li> </ul>  |
| 9.   | 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fragmentacja</li> <li>Mała powierzchnia poszczególnych płątów</li> <li>Prześwietlenie boczne</li> <li>Zwiększona podatność na wnikanie gatunków obcych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Niewłaściwa gospodarka leśna (rębnie zupełne I, sadzenie olszy szarej <i>Alnus incana</i>)</li> <li>Melioracje</li> <li>Obce gatunki: topole (zwłaszcza z sekcji <i>Tacamahaca</i> – topole balsamiczne) i jesion pensylwański (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>)</li> </ul> |

| L.p. | Przedmiot ochrony  | Zagrożenia  |   |
|------|--|---|---|
|      |  | istniejące  | potencjalne   |
|      |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak odnowienia (topole, wierzby)</li> <li>• Brak martwego drewna</li> <li>• Wędkarstwo (wydeptywanie ścieżek, zakładanie „stanowisk”, palenie ognisk, zaśmiecanie)</li> <li>• Pozyskiwanie drewna</li> <li>• Nadmierna liczebność bobra</li> <li>• Reżim wodny – brak corocznych zalewów</li> <li>• Gatunki obce w runie (uczep amerykański)</li> <li>• Zamieranie jesionu wyniosłego</li> <li>• Obce gatunki – klon jesionolistny <i>Acer negundo</i>, uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Przekształcanie w użytki zielone</li> <li>• Regulacja rzek</li> <li>• Eutrofizacja rzek</li> <li>• Prawo wodne nakazujące usuwanie drzew i krzewów na międzywalu na obszarach zagrożonych powodzią</li> <li>• Przesuszenie</li> <li>• Ekspansja nitrofilnych apofitów w runie (pokrzywa zwyczajna <i>Utrica dioica</i>)</li> </ul> |
| 10.  | 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe ( <i>Ficario-Ulmetum</i> ) | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak martwego drewna</li> <li>• Grądowanie</li> <li>• Brak odnowienia (zwłaszcza dębu).</li> <li>• Niewłaściwy skład gatunkowy drzewostanu (nadmierny udział olszy czarnej)</li> <li>• Zamieranie jesionu wyniosłego</li> <li>• Wędkarstwo (wydeptywanie ścieżek, zakładanie „stanowisk”, palenie ognisk, zaśmiecanie)</li> <li>• Niskie zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów (brak wiązów <i>Ulmus div. sp.</i>)</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Regulacja rzek</li> <li>• Melioracje</li> <li>• Eutrofizacja rzek</li> <li>• Przesuszenie</li> <li>• Nadmierna populacja kopytnych roślinożerców</li> <li>• Nieprawidłowa gospodarka leśna</li> </ul>  |
| 11.  | 1084 Pachnica dębowa<br><i>Osmoderma eremita</i>                     | –   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kształtowanie poziomu wód</li> <li>• Wyschnięcie</li> <li>• Ewolucja biocenotyczna</li> </ul>  |



| L.p. | Przedmiot ochrony                              | Zagrożenia  |  |
|------|--|---|--|
|      |  | istniejące  | potencjalne  |
| 12.  | 1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>     | –   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Usuwanie martwych i umierających drzew</li> <li>• Usuwanie martwych i umierających drzew</li> <li>• Kształtowanie poziomu wód</li> <li>• Wyschnięcie</li> <li>• Ewolucja biocenotyczna</li> </ul> |
| 13.  | 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>       | –   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ingerencja w koryto rzeczne, szczególnie znaczna wycinka zadrzewień nadrzecznych</li> <li>• Kłusownictwo</li> <li>• Niszczenie żeremii, nor, spizarni</li> </ul>                                  |
| 14.  | 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>                  | –   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ingerencja w koryto rzeczne, szczególnie znaczna wycinka zadrzewień nadrzecznych</li> <li>• Kłusownictwo</li> </ul>   |
| 15.  | 1667 Starodub łukowy <i>Angelica palustris</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zacienienie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zaprzestanie użytkowania</li> <li>• Zmiana warunków wilgotnościowych podłoża</li> </ul>   |

### Uzasadnienie

**Usuwanie martwych i umierających drzew:** Poza obszarem objętym bezpośrednią ochroną (lasy produkcyjne) prowadzi się usuwanie osłabionych dębów, co znacznie uszczupla dostępną bazę pokarmową i zmniejsza możliwość migracji kozioroga lub pachnicy na sąsiednie tereny.

**Kształtowanie poziomu wód / Wyschnięcie:** Regulacja koryta Warty oraz budowa zbiornika retencyjnego w Jeziorsku doprowadziły do niemal całkowitego ustania wiosennych i letnich wylewów rzeki (rok 2010 był w tym zakresie wyjątkiem). Prowadzi to do obniżenia poziomu wód gruntowych, wysychania rowów i starorzeczy, a co za tym osłabienia kondycji dębów stanowiących bazę pokarmową pachnicy i kozioroga. Utrzymywanie się tej tendencji może doprowadzić do znacznego pogorszenia stanu środowiska, a w dalszej perspektywie do spadku wskaźników oceny obydwu populacji.

**Ewolucja biocenotyczna:** Widoczny miejscami silny wzrost krzewów (czarny bez, leszczyna) i młodych drzew (grab, klon, osika) prowadzi do stopniowego ocieniania pni i zmiany warunków termiczno-wilgotnościowych w ich obrębie. Może to w dłuższej perspektywie doprowadzić do wypierania pachnicy przez cienioznośne gatunki saproksylobiontyczne. Ocienienie pni powoduje w przypadku kozioroga stopniowe przesuwanie się jego żerowisk w wyższe partie koron, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do drastycznego zmniejszenia się bazy pokarmowej gatunku oraz jego wypierania przez inne ksyllobionty.

### 5. Cele działań ochronnych

Ogólnym celem działań ochronnych na ostoi Rogalińska Dolina Warty jest zachowanie fragmentu pradoliny Warty na południe od Poznania, z unikalnym krajobrazem zalewowych teras rzecznych, z licznymi starorzeczami i zastoiskami. Obszar charakteryzuje się zachowanymi płatami lasów łęgowych, a na wyższych terasach kompleksami lasów łąkowych. Do bardzo cennych należy obszar użytków rolnych (łąk i pastwisk) z grupą około 1000 okazałych, starych dębów, tworzących kompleks ekstensywnych obszarów rolnych z gospodarką pastewną, dopasowaną do naturalnych wylewów rzeki.

| Przedmiot ochronny   | Stan ochrony | Cele działań ochronnych                | Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony |
|--|--------------|--|--|
| 3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>   | U1           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat (docelowo kilkadziesiąt lat)              |
| 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.  | U1           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat   |
| 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe ( <i>Koelerion glaucae</i> )  | U1           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat   |
| 6430 Ziołorośla górskie ( <i>Adenostylion alliariae</i> ) i ziołorośla nadrzeczne ( <i>Convolvuletalia sepium</i> )  | U1           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 5 – 10 lat                                       |
| 6440 Łąki selernicowe ( <i>Cnidion dubii</i> )   | U2           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat   |
| 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ( <i>Arrhenatherion elatioris</i> )  | U1           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat   |
| 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ( <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> )  | U1           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat (docelowo kilkadziesiąt lat)              |
| 9190 Pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy ( <i>Betulo-Quercetum</i> )   | U2           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat (docelowo kilkadziesiąt lat)              |
| 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) | U2           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat (docelowo kilkadziesiąt lat)              |
| 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe ( <i>Ficario-Ulmetum</i> )   | U1           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony. | 10 lat (docelowo kilkadziesiąt lat)              |
| 1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>  | FV           | Utrzymanie właściwego stanu ochrony    | -  |
| 1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>   | FV           | Utrzymanie właściwego stanu ochrony    | -  |

| Przedmiot ochronny                             | Stan ochrony | Cele działań ochronnych               | Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony |
|--|--------------|---------------------------------------|--|
| 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>       | FV           | Utrzymanie właściwego stanu ochrony   | -  |
| 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>                  | FV           | Utrzymanie właściwego stanu ochrony   | -  |
| 1667 Starodub łukowy <i>Angelica palustris</i> | U2           | Przywrócenie właściwego stanu ochrony | 10 lat   |

W przypadku obszarów siedliskowych Natura 2000 cele ochrony wynikają wprost z art. 2(1) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 12 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – *zachowanie lub odtworzenie siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków dzikiej fauny i flory we właściwym stanie ochrony*. W przypadku stanu ochrony uznanego za właściwy (FV) celem ochrony jest utrzymanie tego stanu. Natomiast w przypadku stanu niezadowalającego (U1) lub złego (U2) celem ochrony jest przywrócenie stanu właściwego. W przypadku stanu nieznanego (XX) konieczne jest uzupełnienie stanu wiedzy. Uwzględniając sposób oceny stanu ochrony Uwzględniając sposób oceny stanu ochrony, określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 43, poz. 186).

### 5.1. Uszczegółowione cele działań ochronnych

Poniżej podano uszczegółowione cele ochrony w odniesieniu do każdego przedmiotu ochrony. W nawiasie po nazwie parametru podano częściowy stan ochrony, odnoszący się do poszczególnego parametru

#### **3150 Starorzeczka i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion* – stan niezadowalający**

- powierzchnia siedliska (FV) – utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na niezmnijającym się poziomie przy jednoczesnym braku antropogenicznej fragmentacji jego płatów;
- struktura i funkcje (U1) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „barwa wody”, „przezroczystość”, „zooplankton” i „fitoplankton”, odpowiedzialnych za ogólny niezadowalający stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (U1) – zapobieganie zagrożeniom pogarszającym stan siedliska i powodującym, że jego zachowanie w stanie nie pogorszone w perspektywie 10 – 20 lat nie jest pewne.

#### **3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p. – stan niezadowalający**

- powierzchnia siedliska (XX) – konieczność uzupełnienia stanu wiedzy – dalsze poszukiwanie stanowisk siedliska;
- struktura i funkcje (U1) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „gatunki inwazyjne” i „ekspansywne gatunki roślin zielnych”, odpowiedzialnych za ogólny niezadowalający stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (FV) – utrzymanie braku zagrożeń i negatywnych trendów, powodujących, że zachowanie siedliska w stanie nie pogorszone w perspektywie 10 – 20 lat jest niemal pewne.

#### **6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) – stan niezadowalający**

- powierzchnia siedliska (U1) – powstrzymanie powolnego trendu spadkowego powierzchni siedliska w obszarze;
- struktura i funkcje (U1) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „gatunki inwazyjne”, „udział gatunków krzewów i drzew”, „zachowanie strefy ekotonowej” i „ekspansywne gatunki roślin zielnych”, odpowiedzialnych za ogólny niezadowalający stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (U1) – zapobieganie zagrożeniom pogarszającym stan siedliska i powodującym, że jego zachowanie w stanie nie pogorszone w perspektywie 10 – 20 lat nie jest pewne.

#### **6430 Ziolorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziolorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – stan niezadowalający**

- powierzchnia siedliska (FV) – utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na niezmnijającym się poziomie przy jednoczesnym braku antropogenicznej fragmentacji jego płatów;
- struktura i funkcje (U2) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „obce gatunki inwazyjne” oraz ekspansywne gatunki roślin zielnych”, odpowiedzialnych za ogólny zły stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (U1) – zapobieganie zagrożeniom pogarszającym stan siedliska i powodującym, że jego zachowanie w stanie nie pogorszone w perspektywie 10 – 20 lat nie jest pewne.

#### **6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*) – stan zły**

- powierzchnia siedliska (U1) – powstrzymanie powolnego trendu spadkowego powierzchni siedliska w obszarze;
- struktura i funkcje (U1) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „gatunki dominujące”, „cenne składniki flory” oraz ekspansywne gatunki roślin zielnych”, odpowiedzialnych za ogólny niezadowalający stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (U2) – zapobieganie zagrożeniom pogarszającym stan siedliska i powodującym, że jego zachowanie w stanie nie pogorszone w perspektywie 10 – 20 lat będzie bardzo trudne.

#### **6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – stan niezadowalający**

- powierzchnia siedliska (FV) – utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na niezmnijającym się poziomie przy jednoczesnym braku antropogenicznej fragmentacji jego płatów;
- struktura i funkcje (U1) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „gatunki charakterystyczne”, „gatunki dominujące”, „ekspansywne gatunki roślin zielnych” oraz „cenne składniki flory” odpowiedzialnych za ogólny niezadowalający stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (FV) – utrzymanie braku zagrożeń i negatywnych trendów, powodujących, że zachowanie siedliska w stanie nie pogorszone w perspektywie 10 – 20 lat jest niemal pewne.

#### **9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) – stan niezadowalający**

- powierzchnia siedliska (FV) – utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na niezmnijającym się poziomie przy jednoczesnym braku antropogenicznej fragmentacji jego płatów;

- struktura i funkcje (U1) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „różnorodność gatunkowa drzewostanu”, „udział graba, klonu i lipy”, „gatunki obce ekologicznie w drzewostanie”, „martwe drewno”, „obce gatunki inwazyjne drzew i krzewów” oraz „struktura przestrzenna pionowa drzewostanu” odpowiedzialnych za ogólny niezadowalający stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (U1) – zapobieganie zagrożeniom pogarszającym stan siedliska i powodującym, że jego zachowanie w stanie niepogorszone w perspektywie 10 – 20 lat nie jest pewne.

#### **9190 Pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy (*Betulo-Quercetum*) – stan zły**

- powierzchnia siedliska (U1) – powstrzymanie powolnego trendu spadkowego powierzchni siedliska w obszarze;
- struktura i funkcje (U2) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „udział sosny w drzewostanie”, „martwe drewno wielkowymiarowe”, „udział dębów w drzewostanie”, „obce gatunki inwazyjne krzewów”, „gatunki inwazyjne w warstwie zielnej” oraz „naturalne odnowienie drzewostanu” odpowiedzialnych za ogólny zły stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (U1) – zapobieganie zagrożeniom pogarszającym stan siedliska i powodującym, że jego zachowanie w stanie niepogorszone w perspektywie 10 – 20 lat nie jest pewne.

#### **91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) – stan zły**

- powierzchnia siedliska (U1) – powstrzymanie powolnego trendu spadkowego powierzchni siedliska w obszarze;
- struktura i funkcje (U2) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „martwe drewno”, „martwe drewno wielkowymiarowe”, „pionowa struktura roślinności”, „gatunki obce geograficznie w drzewostanie” oraz „naturalne odnowienie drzewostanu”, odpowiedzialnych za ogólny zły stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (U1) – zapobieganie zagrożeniom pogarszającym stan siedliska i powodującym, że jego zachowanie w stanie niepogorszone w perspektywie 10 – 20 lat nie jest pewne.

#### **91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – stan niezadowalający**

- powierzchnia siedliska (U1) – powstrzymanie powolnego trendu spadkowego powierzchni siedliska w obszarze;
- struktura i funkcje (U1) – przywrócenie właściwej struktury i funkcji w zakresie wskaźników „gatunki charakterystyczne drzewostanu”, „gatunki inwazyjne w warstwie zielnej”, „martwe drewno”, „martwe drewno wielkowymiarowe”, „stosunki wodno-wilgotnościowe”, „gatunki obce ekologicznie w drzewostanie”, „struktura przestrzenna pionowa drzewostanu” oraz „naturalne odnowienie drzewostanu” odpowiedzialnych za ogólny niezadowalający stan ochrony siedliska w obszarze;
- szanse zachowania siedliska (U1) – zapobieganie zagrożeniom pogarszającym stan siedliska i powodującym, że jego zachowanie w stanie niepogorszone w perspektywie 10 – 20 lat nie jest pewne.

#### **1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* – stan właściwy**

- populacja (FV) – utrzymanie właściwej liczebności oraz struktury wiekowej, rozrodzności i śmiertelności nie odbiegających od normy;
- siedlisko (FV) – utrzymanie wystarczająco dużej wielkości i wystarczająco dobrej jakości dla długoterminowego przetrwania gatunku;

- szanse zachowania gatunku (FV) – utrzymanie braku istotnych oddziaływań powodujących, że zachowanie gatunku w perspektywie 10 – 20 lat jest niemal pewne.

**1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* – stan właściwy**

- populacja (FV) – utrzymanie właściwej liczebności oraz struktury wiekowej, rozrodczości i śmiertelności nie odbiegających od normy;
- siedlisko (FV) – utrzymanie wystarczająco dużej wielkości i wystarczająco dobrej jakości dla długoterminowego przetrwania gatunku;
- szanse zachowania gatunku (FV) – utrzymanie braku istotnych oddziaływań powodujących, że zachowanie gatunku w perspektywie 10 – 20 lat jest niemal pewne.

**1337 Bóbr europejski *Castor fiber* – stan właściwy**

- populacja (FV) – utrzymanie właściwej liczebności oraz struktury wiekowej, rozrodczości i śmiertelności nie odbiegających od normy;
- siedlisko (FV) – utrzymanie wystarczająco dużej wielkości i wystarczająco dobrej jakości dla długoterminowego przetrwania gatunku;
- szanse zachowania gatunku (FV) – utrzymanie braku istotnych oddziaływań powodujących, że zachowanie gatunku w perspektywie 10 – 20 lat jest niemal pewne.

**1355 Wydra *Lutra lutra* – stan właściwy**

- populacja (FV) – utrzymanie właściwej liczebności oraz struktury wiekowej, rozrodczości i śmiertelności nie odbiegających od normy;
- siedlisko (FV) – utrzymanie wystarczająco dużej wielkości i wystarczająco dobrej jakości dla długoterminowego przetrwania gatunku;
- szanse zachowania gatunku (FV) – utrzymanie braku istotnych oddziaływań powodujących, że zachowanie gatunku w perspektywie 10 – 20 lat jest niemal pewne.

**1667 Starodub łukowy *Angelica palustris* – stan zły**

- populacja (U2) – powstrzymanie silnego trendu spadkowego;
- siedlisko (FV) – utrzymanie wystarczająco dużej wielkości i wystarczająco dobrej jakości dla długoterminowego przetrwania gatunku;
- szanse zachowania gatunku (XX) – konieczność uzupełnienia wiedzy.

Realizacji tak określonych celów ochrony służą zaproponowane w pkt. 6 działania ochronne.

## **Moduł C**

### **6. Ustalenie działań ochronnych**

| Przedmiot ochrony   | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny                             | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne                                    | Źródło finansowania   |
|---|--------------------|--|---|---|--|------------------|---|---|
| 3150 Starorzeczka i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i> | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną  |   |   |  |                  |   |   |
|   | 1.                 | Likwidacja nadmiernej liczby pomostów wędkarskich poprzez rozebranie, wywiezienie i utylizację konstrukcji. Utrzymanie określonej ilości pomostów na poszczególnych zbiornikach w porozumieniu z PZW i RZGW Poznań   | Zgodnie z załączoną warstwą: obręb Krajkowo (dz. ew. 123/44); obręb Radzewice (dz. ew. 278/2, 322, 343, 344, 389, 391, 392, 438, 445, 447); obręb Rogalin (dz. ew. 173); obręb Sowiniec (dz. ew. 5/3, 5/6); obręb Dąbrowa (dz. ew. 381, 383, 384, 385, 386, 387); obręb Czmoniec (dz. ew. 496, 498/1, 498/6)  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych                 | Właściciel lub zarządca działki, PZW <sup>1)</sup> | 50 <sup>2)</sup> | RDOŚ <sup>1)</sup> , NFOŚiGW <sup>1)</sup> , RZGW <sup>1)</sup> , PZW <sup>1)</sup> , właściciel lub zarządca działki | NFOŚiGW <sup>1)</sup> , RZGW <sup>1)</sup> , program wodno-środowiskowy |
|   | 2.                 | Ograniczenie ruchu pojazdów w dolinie rzeki Warty obejmująca w szczególności ograniczenie dostępu pojazdów do starorzeczy i brzegu rzeki poprzez postawienie barier na drogach dojazdowych do jezior (ewent. przeoranie dróg dojazdowych). Oznaczyć znakami drogi dojazdowe (dla celów p.poż i drogi techniczne) oraz wyznaczyć parkingi | Zgodnie z załączoną warstwą (drogi najczęściej użytkowane przez wędkarzy): obręb Sowinki. (dz. ew. 116, 127, 191, 192/4, 193); obręb Rogalinek (dz. ew. 534/2); obręb Rogalin (dz. ew. 185, 187, droga między działkami ew. 202/203, 72); obręb Świątniki (dz. ew. 133); obręb Czmoniec (dz. ew. 176/2, 177/3, 255, 265/1, 270/1, 505/2); obręb Zbrudzewo (dz. ew. 232/1; 232/2); obręb Krajkowo (dz. ew. 2, 13, 173) | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych                 | Właściciel lub zarządca działki                    | 20 <sup>3)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, PZW, właściciel lub zarządca działki   | NFOŚiGW   |
|   | 3.                 | Uprzątnięcie śmieci z terenów nadbrzeżnych stanowisk wędkarskich (ręczne zebranie śmieci)  | Zgodnie z załączoną warstwą (rozpocząć od największych starorzeczy): obręb Sowiniec (dz. ew. 5/3; 5/6); obręb Radzewice (dz. ew. 278/2, 322, 343; 344, 389, 391, 392, 438, 447, 445); obręb Dąbrowa (dz. ew. 381; 383; 384; 385; 386; 387); obręb Czmoniec (dz. ew. 496, 498/1, 498/6); obręb Krajkowo (dz. ew. 2, 123/4);  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 3 | właściciel lub zarządca działki, PZW               | 10 <sup>4)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, PZW, właściciel lub zarządca działki   | NFOŚiGW, RZGW, program wodno-środowiskowy                               |

| Przedmiot ochrony  | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny               | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|--|--------------------|--|--|---|--------------------------------------|------------------|--|---------------------|
|  |                    |  | obręb Świątniki (dz. ew. nr 140, 145/2, 146/6, 147/2, 148/4); obręb Rogalin (dz. ew. 173); obręb Sowinki (192/3)   | lata  |                                      |                  |  |                     |
|  | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania  |  |   |                                      |                  |  |                     |
|  | 4.                 | Poprawa reżimu hydrologicznego doliny Warty poprzez modyfikację pozwolenia wodno-prawnego dla zbiornika Jeziorsko <sup>5)</sup>  | Zbiornik Jeziorsko   | Niezwłocznie po wydaniu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych                                       | Łódzki Urząd Wojewódzki, RZGW Poznań | 20 <sup>6)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Łódzki Urząd Wojewódzki, RZGW Poznań                                | NFOŚiGW, RZGW       |
|  | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony  |  |   |                                      |                  |  |                     |
|  |                    | –  | –  | –   | –                                    | –                | –  | –                   |
|  | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony   |  |   |                                      |                  |  |                     |
|  | 5.                 | Monitoring jakości wód obejmujący pomiary podstawowych parametrów biologicznych i fizyko-chemicznych (dwa razy w roku – wiosną i latem; dane odnosić do roku zerowego 2008) – na wybranych stanowiskach. Działanie polega na poborze próbek wody i ich analizie w laboratorium | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 10,40 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 123b, 139i; obręb ew. Świątniki (dz. ew. 207/6); obręb ew. Krajkowo (dz. ew. 188); 4 miejsca monitoringu (4 miejsca poboru próbek wody) | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat | RDOŚ                                 | 12               | RDOŚ, WIOŚ <sup>1)</sup>   | NFOŚiGW             |
| 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p. i <i>Bidenton</i> p.p. | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną  |  |   |                                      |                  |  |                     |
|  |                    | –  | –  | –   | –                                    | –                | –  | –                   |
|  | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania  |  |   |                                      |                  |  |                     |
|  |                    | –  | –  | –   | –                                    | –                | –  | –                   |
|  | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony  |  |   |                                      |                  |  |                     |
|  | 1.                 | Inwentaryzacja terenowa  | Zgodnie z załączoną warstwą na pow.  | W okresie 2 lat   | RDOŚ                                 | 10               | –  | RDOŚ                |



| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|-------------------|--------------------|---|--|---|------------------------|------------------|--|---------------------|
|                   |                    |   | 50,16 ha (wzdłuż rzeki Warty odcinek Śrem – Rogalinek): obręb Czmoniec (dz. ew. 579, 625, 624, 621, 627, 609, 608, 612, 625, 611); obręb Góra (dz. ew. 80/2, 96/3, 87/3, 89/1, 96/3, 96/1, 96/2); obręb Jaskowo (19, 22/1, 21, 12, 137/4, 2, 137/1, 1, 18, 137/6, 137/21, 72/1, 137/23, 136/27, 137/14, 137/19, 17, 295, 267, 268, 269, 264, 262, 261, 227/3, 259/1); obręb Krajkowo (dz. ew. 1/1, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 52, 123/8, 172/1, 123/1, 187, 316/1, 427, 316/1); obręb Niesłabin (dz. ew. 68/27, 68/24, 68/26, 73, 72/2, 77, 79/1, 5/1, 7/1); obręb Orkowo (dz. ew. 176, 176/1, 166, 183/1); obręb Psarskie (dz. ew. 56/3, 56/9, 56/11, 56/10, 56/3, 56/13, 56/15); obręb Radzewice (dz. ew. 123/6, 123/5, 339, 340, 439); obręb Rogalin (dz. ew. 171, 173, 179); obręb Rogalinek (dz. ew. 103, 415, 417, 428, 463, 445, 446, 922, 452, 454, 455, 458, 459, 462, 464, 467, 468, 472, 475, 479, 463, 438, 476); obręb Sowiniec (dz. ew. 1/12, 1/14, 10, 11, 13, 3, 4, 5/3, 5/5, 5/6, 6, 7, 8, 9); obręb Świątniki (dz. ew. 149/4, 178, 179, 180) | od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych |                        |                  |  |                     |
|                   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony            |  |   |                        |                  |  |                     |
|                   | 2.                 | Dokumentacja fitosocjologiczna płatów siedliska | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 159b; obręb ew. Czmoniec (dz. ew. 498/9); obręb ew. Radzewnice (dz. ew. 340)   | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie           | RDOŚ                   | 1,0              | -  | RDOŚ                |

| Przedmiot ochrony   | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny          | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|---|--------------------|---|--|---|---------------------------------|------------------|--|---------------------|
|   |                    |   |  | ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat   |                                 |                  |  |                     |
| 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe ( <i>Koelerion glaucae</i> ) | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną   |  |   |                                 |                  |  |                     |
|   | 1a.                | Usuwanie nalotów drzew i krzewów (preferowane wyrywanie z korzeniami lub wycinanie połączone z traktowaniem pieńków preparatami chemicznymi aktualnie dopuszczonymi do stosowania w lasach) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 0,10 ha: obręb miasto Puszczykowo (dz. ew. 2114); obręb Wiry (dz. ew. 641); obręb Świątniki (dz. ew. 181), obręb Młodzikowo (dz. ew. 9153) | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat | właściciel lub zarządca działki | 1,5              | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW             |
|   | 1b.                | Usuwanie nalotów drzew i krzewów (preferowane wyrywanie z korzeniami lub wycinanie połączone z traktowaniem pieńków preparatami chemicznymi aktualnie dopuszczonymi do stosowania w lasach) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 0,10 ha, N-ctwo Babki, obr. Kórnik oddz. 112c, 112f  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat | Nadleśnictwo Babki              | 1,5              | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Babki  | NFOŚiGW             |
|   | 2a.                | Wypas lub ręczne koszenie płatów zdegenerowanych w wyniku nadmiernego udziału trzcinnika piaskowego i/lub kostrzewy murawowej   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 0,10 ha; obręb miasto Puszczykowo (dz. ew. 2114); obręb Wiry (dz. ew. 641); obręb Świątniki (dz. ew. 181); obręb Młodzikowo (dz. ew. 9153) | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia  | właściciel lub zarządca działki | 1,5              | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW             |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|-------------------|--------------------|---|---|---|------------------------|------------------|--|---------------------|
| 6430 Ziołorośla   |                    |   |   | planu zadań ochronnych; następnie raz na 3 lata (w lata bezpowodziowe)  |                        |                  |  |                     |
|                   | 2b.                | Wypas lub ręczne koszenie płątów zdegenerowanych w wyniku nadmiernego udziału trzcinnika piaskowego i/lub kostrzewy murawowej | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 0,10 ha – N-ctwo Babki, obr. Kórnik oddz. 112c, 112f  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie raz na 3 lata (w lata bezpowodziowe) | Nadleśnictwo Babki     | 1,5              | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Babki  | NFOŚiGW             |
|                   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania   |   |   |                        |                  |  |                     |
|                   |                    | –   | –   | –   | –                      | –                | –  | –                   |
|                   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony   |   |   |                        |                  |  |                     |
|                   |                    | –   | –   | –   | –                      | –                | –  | –                   |
|                   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony  |   |   |                        |                  |  |                     |
|                   | 3.                 | Dokumentacja fitosocjologiczna płątów siedliska   | Zgodnie z załączoną warstwą: na powierzchniach wyznaczonych w ramach ogólnopolskiego monitoringu GIOŚ: obręb ew. Puszczykowo Niwka (dz.ew. 1201); obręb ew. Rogalinek (dw. ew. 543/4, 940); obręb ew. Wiórek (dz. ew. 292); obręb ew. Czmoniec arkusz 1 (dz. ew. 15/1) oraz obręb Wiry (dz. ew. 641); obręb Świątniki (dz. ew. 181) | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat                             | GIOŚ, RDOŚ             | 1,0              | RDOŚ, GIOŚ   | RDOŚ, GIOŚ          |
|                   | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną   |   |   |                        |                  |  |                     |
|                   |                    |   |   |   |                        |                  |  |                     |

| Przedmiot ochrony   | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny          | Koszty (tys. zł)     | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|---|--------------------|---|--|---|---------------------------------|----------------------|--|---------------------|
| górskie ( <i>Adenostylion alliariae</i> ) i ziołorośla nadrzeczne ( <i>Convolvuletalia sepium</i> ) | 1.                 | Mechaniczne usunięcie kolczurki klapowanej <i>Echinocystis lobata</i> przed owocowaniem | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 50,16 ha (wzdłuż rzeki Warty odcinek Śrem – Rogalinek): obręb Czmoniec (dz. ew. 579, 625, 624, 621, 627, 609, 608, 612, 625, 611); obręb Góra (dz. ew. 80/2, 96/3, 87/3, 89/1, 96/3, 96/1, 96/2); obręb Jaskowo (19, 22/1, 21, 12, 137/4, 2, 137/1, 1, 18, 137/6, 137/21, 72/1, 137/23, 136/27, 137/14, 137/19, 17, 295, 267, 268, 269, 264, 262, 261, 227/3, 259/1); obręb Krajkowo (dz. ew. 1/1, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 52, 123/8, 172/1, 123/1, 187, 316/1, 427, 316/1); obręb Niesłabin (dz. ew. 68/27, 68/24, 68/26, 73, 72/2, 77, 79/1, 5/1, 7/1); obręb Orkowo (dz. ew. 176, 176/1, 166, 183/1); obręb Psarskie (dz. ew. 56/3, 56/9, 56/11, 56/10, 56/3, 56/13, 56/15); obręb Radzewice (dz. ew. 123/6, 123/5, 339, 340, 439); obręb Rogalin (dz. ew. 171, 173, 179); obręb Rogalinek (dz. ew. 103, 415, 417, 428, 463, 445, 446, 922, 452, 454, 455, 458, 459, 462, 464, 467, 468, 472, 475, 479, 463, 438, 476); obręb Sowiniec (dz. ew. 1/12, 1/14, 10, 11, 13, 3, 4, 5/3, 5/5, 5/6, 6, 7, 8, 9); obręb Świątniki (dz. ew. 149/4, 178, 179, 180) | Corocznie w okresie obowiązywanie planu zadań ochronnych, w terminie maj – czerwiec | właściciel lub zarządca działki | 1003,2 <sup>7)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW             |
|   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania                   |  |   |                                 |                      |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                               | –                    | –  | –                   |
|   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony   |  |   |                                 |                      |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                               | –                    | –  | –                   |

| Przedmiot ochrony                                 | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny   | Koszty (tys. zł)    | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne  | Źródło finansowania |
|---|--------------------|--|---|---|--|---------------------|---|---------------------|
| 6440 Łąki selernicowe<br>( <i>Cnidion dubii</i> ) | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony   |   |   |  |                     |   |                     |
|   | 2.                 | Dokumentacja fitosocjologiczna płatów siedliska (3 zdjęcia fitosocjologiczne)  | Zgodnie z załączoną warstwą, na wybranych stanowiskach: obręb Krajkowo (dz. ew. 123/4); obręb Góra (dz. ew. 96/1); obręb Rogalinek (dz. ew. 479)  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat | RDOŚ   | 0,42 <sup>8)</sup>  | –   | RDOŚ                |
|   | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną  |   |   |  |                     |   |                     |
|   |                    | –  | –   | –   | –  | –                   | –   | –                   |
|   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania  |   |   |  |                     |   |                     |
|   | 1a.                | Wykaszenie ręczne lub kosiarką (w zależności od wielkości płatu siedliska i uwarunkowań ekonomicznych działania) na wysokość 10 – 15 cm, z pozostawieniem 10% powierzchni, naprzemiennie | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 7,60 ha: obręb miasto Mosina (dz. ew. 2666); obręb Rogalin (dz. ew. 169); obręb Sowinki (dz. ew. 192/4); obręb Świątniki (dz. ew. 207/10, 199); obręb Radzewice (dz. ew. nr 448, 449); obręb Jaszkowo (dz. ew. 222/1); obręb Góra (dz. ew. 119) | Corocznie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych; po 15 sierpnia  | właściciel lub zarządca działki                                      | 20,52 <sup>9)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                      | NFOŚiGW             |
|   | 1b.                | Wykaszenie ręczne lub kosiarką (w zależności od wielkości płatu siedliska i uwarunkowań ekonomicznych działania) na wysokość 10 – 15 cm, z pozostawieniem 10% powierzchni, naprzemiennie | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 1,65 ha, N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 122k, 126b, 168f, 127c, N-ctwo Babki, obr. Babki oddz. 162As, N-ctwo Jarocin, obr. Klęka oddz. 168f   | Corocznie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych; po 15 sierpnia  | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Jarocin | 4,455 <sup>9)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Jarocin | NFOŚiGW             |
|   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony  |   |   |  |                     |   |                     |
|   | 2.                 | Inwentaryzacja terenowa i  | Obszar ostoi Rogalińska Dolina Warty  | W okresie   | RDOŚ   | 10                  | –   | RDOŚ                |

| Przedmiot ochrony   | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny          | Koszty (tys. zł)     | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|---|--------------------|--|---|---|---------------------------------|----------------------|--|---------------------|
|   |                    | uzupełnienie stanu wiedzy  |   | pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat           |                                 |                      |  |                     |
|   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony   |   |   |                                 |                      |  |                     |
|   | 3.                 | Dokumentacja fitosocjologiczna płatów siedliska (3 zdjęcia fitosocjologiczne)  | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 2,65 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo127c, N-ctwo Babki, obr. Babki 162As; obręb ew. Jaskowo (dz. ew. 222/1)  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat | RDOŚ                            | 0,42 <sup>8)</sup>   | –  | RDOŚ                |
| 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ( <i>Arrhenatherion elatioris</i> ) | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną  |   |   |                                 |                      |  |                     |
|   |                    | –  | –   | –   | –                               | –                    | –  | –                   |
|   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania  |   |   |                                 |                      |  |                     |
|   | 1a.                | Mechaniczne koszenie na wysokość 5 – 10 cm z pozostawieniem 50% powierzchni z coroczną zmianą lokalizacji oraz zbior siana | Zgodnie z załączoną warstwą, na pow. 130,58 ha: obręb Baranówko (dz. ew. 111/1); obręb Czmoniec (dz. ew. 261, 217, 498/6, 259/1, 594, 15/1, 551/12); obręb Góra (dz. ew. 119, 58/1); obręb Jaskowo (dz. ew. 227/3); obręb Krajkowo (dz. ew. 329, 325/2, 316/2, 21, 27/1, 329, 330, 331, 123/4, 328, 181/2, 136/1, 175/2, 14, 126/2, 26, | Przynajmniej raz w roku w terminie 15 czerwca – 30 września w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych              | właściciel lub zarządca działki | 195,87 <sup>9)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW             |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji | Podmiot odpowiedzialny     | Koszty (tys. zł)     | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|-------------------|--------------------|--|--|----------------------------------|----------------------------|----------------------|--|---------------------|
|                   |                    |  | 22/1, 24, 27/1, 2, 7); obręb miasto Mosina (dz. ew. 2583, 2656, 2655, 2654, 2653, 2652); obręb Mechlin (dz. ew. 365, 366); obręb Nowinki (dz. ew. 367/5, 367/6, 367/7); obręb Radzewice (dz. ew. 189/3, 189/2, 189/3, 340, 31/4, 6, 3, 92, 55, 56); obręb Rogalin (dz. ew. 181/2, 173, 167, 203, 192, 185, 173, 202, 199, 188/1, 181/2, 173), obręb Rogalinek (dz. ew. 424, 425, 426, 430, 431, 432, 433, 343, 435, 436, 439, 440, 443, 424, 441, 428, 483, 482, 481, 480, 478, 477, 474, 466, 469, 473, 470, 466, 473, 470, 468, 469, 467, 466, 464, 460, 457, 456, 453, 456, 457, 460, 493, 465, 453, 452, 492, 491, 490, 489, 488, 486, 487, 493, 494, 496, 497, 489, 488, 498, 499, 501, 500, 444, 502, 447, 448, 498, 427, 495, 103, 381, 100/1, 454, 402, 409); obręb Sowiniec (dz. ew. 5/5, 5/6, 16/4, 27/4); obręb Sowinki (dz. ew. 163/1, 193, 6/6, 78/1, 6/6, 3/2, 193, 192/4, 192/3); obręb Świątniki (dz. ew. 170, 139, 119, 121, 207/19, 207/20, 200, 207/17, 207/10, 207/8, 207/9, 207/30, 207/4, 207/6, 207/5, 207/21, 207/15, 199, 207/31, 207/7, 207/2, 194/4, 159, 152, 148/5, 147/2, 140, 144, 124, 207/4, 207/8, 207/2, 124) |                                  |                            |                      |  |                     |
|                   | 1b.                | Mechaniczne koszenie na wysokość 5 – 10 cm z | Zgodnie z załączoną warstwą, na pow. 107,96 ha: N-ctwo Konstantynowo,  | Przynajmniej raz w roku w        | Nadleśnictwo Konstantynowo | 161,94 <sup>9)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW,   | NFOŚiGW             |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji   | Podmiot odpowiedzialny  | Koszty (tys. zł)   | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne        | Źródło finansowania |
|-------------------|--------------------|---|--|--|---|--------------------|---|---------------------|
|                   |                    | pozostawieniem 50% powierzchni z coroczną zmianą lokalizacji oraz zbior siana | obr. Konstantynowo oddz. 108d, 108k, 109a, 112i, 122d, 122k, 126~b, 126b, 126c, 127b, 127c, 139f, 139m, 139o, 146f, 147d, 149b, 153a, 156b, 159b, 163c, 167g, 169f, 169h, 170b, 170f, 170i, 171g, 172g, 173a, 173g, 175a, 178h, 178i, 181g, 190k, 191s, 192d, 192f, 192j, 193g, 194n, 195n, 195o, 197b, 198f, 200d, 204w, 47f, 48d, 52b, 56b, 56a, 56f, 56i, 56j, 56s, 56t, 7f, 98b, 98c); N-ctwo Babki obr. Babki oddz. 200d, 204w, obr. Kórnik oddz. 112i, 147d, 169f, 170 i, 171g, 172g, 173a, 173g, 175a, 181g, 190k, 191s, 192d, 192f, 192j, 193g, 194n, 195n, 195o, 197b, 198f; N-ctwo Piaski, obr. Książ oddz. 9Ba,b; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka oddz. 170b | terminie 15 czerwca – 30 września w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych | , Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Jarocin, Nadleśnictwo Piaski |                    | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Jarocin, Nadleśnictwo Piaski |                     |
|                   | 2.                 | Nie stosowanie podsiewania mieszanek traw                                     | Zgodnie z załączoną warstwą, na pow. 238,54 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska); lokalizacja jw.   | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo bezterminowo)    | właściciel lub zarządca działki, nadleśnictwa                   | –                  | RDOŚ, nadleśnictwa, właściciel lub zarządca działki                                       | –                   |
|                   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony                               |  |  |   |                    |   |                     |
|                   |                    | –   | –  | –  | –   | –                  | –   | –                   |
|                   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony  |  |  |   |                    |   |                     |
|                   | 4.                 | Dokumentacja fitosocjologiczna płątów siedliska (3 zdjęcia fitosocjologiczne) | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 139m; N-ctwo Babki, obr. Babki oddz. 192d; N-ctwo Piaski, obr. Książ oddz. 9Bb  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie                  | RDOŚ  | 0,42 <sup>8)</sup> | –   | RDOŚ                |



| Przedmiot ochrony   | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny                         | Koszty (tys. zł)     | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania                                     |
|---|--------------------|---|--|---|--|----------------------|--|---|
|   |                    |   |  | ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat   |  |                      |  |   |
| 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ( <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> ) | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną   |  |   |  |                      |  |   |
|   | 1.                 | Mechaniczne usuwanie czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> , robinii akacyjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> , modrzewi <i>Larix div. sp.</i> , świerku pospolitego <i>Picea abies</i> i dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> (w dwóch pierwszych przypadkach wycinanie połączone z traktowaniem pieńków preparatami chemicznymi aktualnie dopuszczonymi do stosowania w lasach) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 15,66 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 110m, 119c, 170i, 170j, 174a, 177j, 192d; N-ctwo Babki obr. Babki oddz. 198d, 198g | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki | 46,98 <sup>10)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki                      | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, NFOŚiGW |
|   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania   |  |   |  |                      |  |   |
|   | 2.                 | Wyłączenie z użytkowania rębego   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 7,85 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 126d, 149a, 179f  | Niezwłocznie po wydaniu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych                   | Nadleśnictwo Konstantynowo                     | –                    | RDOŚ, Nadleśnictwo Konstantynowo   | –   |
|   | 3.                 | Stopniowa przebudowa (cięcia przekształceniowe) drzewostanów: całkowite   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 15,30 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 110k, 111m,  | Przez cały okres obowiązywania planu zadań  | Nadleśnictwo Konstantynowo                     | 45,9 <sup>10)</sup>  | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo  | Nadleśnictwo Konstantynowo, NFOŚiGW                     |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne   | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji   | Podmiot odpowiedzialny                         | Koszty (tys. zł)      | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania                                     |
|-------------------|--|---|--|--|-----------------------|--|---|
|                   | usunięcie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> ; udział brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i> do 5%; tolerować udział buka zwyczajnego <i>Fagus sylvatica</i> do 5%   | 123i, 124a, 140k, 192d  | ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat)  |  |                       | Konstantynowo  |   |
| 4a.               | Stopniowa przebudowa drzewostanów w kierunku uzyskania składu zgodnego z siedliskiem. Promować udział następujących gatunków: lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> (10 – 60%), grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i> (30 – 70%), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (10 – 70%), klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> (do 10%) i jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> (do 5%) | Zgodnie z załączoną warstwą na powierzchni 1,22 ha – obręb ew. Sowiniec (dz. ew. 1/12)  | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych                              | właściciel lub zarządca działki                | 3,66 <sup>10)</sup>   | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW   |
| 4b.               | Stopniowa przebudowa drzewostanów w kierunku uzyskania składu zgodnego z siedliskiem. Promować udział następujących gatunków: lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> (10 – 60%), grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i> (30 – 70%), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (10 – 70%), klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> (do 10%) i jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> (do 5%) | Zgodnie z załączoną warstwą na powierzchni 34,43 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 119b, 119c, 192d, 110k, 110m, 111m, 123f, 123i, 124a, 140k, 140l, 163a, 170g, 170h, 170i, 170j, 170k, 170m, 174a, 176d, 177j; N-ctwo Babki, obr. Babki oddz. 198d, 198g; obr. Kórnik oddz. 121d, 122g | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki | 103,29 <sup>10)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki                      | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, NFOŚiGW |

| Przedmiot ochrony  | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny                         | Koszty (tys. zł)      | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania                     |
|--|--------------------|---|--|---|--|-----------------------|--|---|
|  | 5a.                | Pozostawianie w całości martwego drewna (do 10% miąższości drzewostanu)       | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 1,22 ha – obręb Sowiniec (dz. ew. 1/12)  | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat)                                      | właściciel lub zarządca działki                | –                     | RDOŚ, właściciel lub zarządca działki  | –                                       |
|  | 5b.                | Pozostawianie w całości martwego drewna (do 10% miąższości drzewostanu)       | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 42,27 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 119b, 119c, 192d, 110k, 110m, 111m, 123f, 123i, 124a, 126d, 140k,l, 149a, 163a, 170g, 170h, 170i, 170j, 170k, 170m, 174a, 176d, 177j, 179f; N-ctwo Babki, obr. Babki oddz. 198d, 198g; obr. Kórnik oddz. 121d, 122g | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat)                                      | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki | –                     | RDOŚ, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki                               | –                                       |
|  | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony                               |  |   |  |                       |  |   |
|  |                    | –   | –  | –   | –  | –                     | –  | –                                       |
|  | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony  |  |   |  |                       |  |   |
|  | 6.                 | Dokumentacja fitosocjologiczna płatów siedliska (5 zdjęć fitosocjologicznych) | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 124a, N-ctwo Babki, obr. Babki oddz. 198g; obr. Kórnik 122g  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat | RDOŚ   | 0,7 <sup>8)</sup>     | –  | RDOŚ                                    |
| 9190 Pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy ( <i>Betulo-Quercetum</i> ) | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną   |  |   |  |                       |  |   |
|  | 1.                 | Usuwanie czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> , robinii akacjowej    | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 54,96 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 117h; 120c;  | Przez cały okres obowiązywania planu zadań  | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo       | 164,88 <sup>10)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo  | Nadleśnictwo Konstantynowo Nadleśnictwo |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji   | Podmiot odpowiedzialny          | Koszty (tys. zł)     | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania                   |
|-------------------|--------------------|--|--|--|---------------------------------|----------------------|--|---------------------------------------|
|                   |                    | <i>Robinii pseudoacacia</i> , dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> , daglezi zielonej <i>Pseudotsuga menziesii</i> i świerku pospolitego <i>Picea abies</i> (w dwóch pierwszych przypadkach wycinanie połączone z traktowaniem pieńków preparatami chemicznymi aktualnie dopuszczonymi do stosowania w lasach) | 135b, 135 c, 135g, 136i; 137c; 144b; 146d; 156g; 163d; 164a; 186i; 196b; 197c, 197g; N-ctwo Piaski, obr. Książ oddz. 9Ab, 9Al; 9Bf; N-ctwo Jarocin obr. Kłęka oddz. 167w | ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat)  | Jarocin, Nadleśnictwo Piaski    |                      | Konstantynowo, Nadleśnictwo Jarocin, Nadleśnictwo Piaski                           | Jarocin, Nadleśnictwo Piaski, NFOŚiGW |
|                   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania  |  |  |                                 |                      |  |                                       |
|                   | 2.                 | Wyłączenie z użytkowania gospodarczego   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 4,12 ha: N-ctwo. Konstantynowo oddz. 120c; 136i; 137c; 162d  | Niezwłocznie po wydaniu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych  | Nadleśnictwo Konstantynowo      | –                    | RDOŚ, Nadleśnictwo Konstantynowo   | –                                     |
|                   | 3.                 | Przebudowa drzewostanów (cięcia przekształceniowe): usunięcie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> – maksymalny udział w drzewostanie do 10%; udział buka zwyczajnego <i>Fagus sylvatica</i> do 5%   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 9,11 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 146d; 161b; 163d; 197g  | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | Nadleśnictwo Konstantynowo      | 27,33 <sup>10)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo  | Nadleśnictwo Konstantynowo NFOŚiGW    |
|                   | 4a.                | Pozostawianie martwego drewna (do 10% miąższości drzewostanu)  | Zgodnie z załączoną warstwą na powierzchni 1,19 ha: obręb ew. Zwola (dz. ew. 7118/2, 7120/3, 7121/3)   | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych                              | właściciel lub zarządca działki | –                    | RDOŚ, właściciel lub zarządca działki  | –                                     |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji   | Podmiot odpowiedzialny  | Koszty (tys. zł)      | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania                |
|-------------------|--------------------|--|--|--|---|-----------------------|--|------------------------------------|
|                   |                    |  |  | (docelowo kilkadziesiąt lat)   |   |                       |  |                                    |
|                   | 4b.                | Pozostawianie w całości martwego drewna (do 10% miąższości drzewostanu)  | Zgodnie z załączoną warstwą na powierzchni 75,47 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 109b, 117h, 118h, 118j, 120c, 126g, 135b, 135c, 135g, 136i, 137c, 140k, 140l, 144b, 146a, 146d, 147d, 156g, 161b, 162d, 163d, 164a, 179b, 186i, 196b, 197c, 197g, 3a,~a, 98p, 99j, 149h; N-ctwo Babki, obr. Babki oddz. 200a; obr. Kórnik oddz. 171f; N-ctwo Piaski, obr. Książ oddz. 9Ab, 9Al, 9As, 9Bf, 9Bg, 9Bh | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Piaski | –                     | RDOŚ, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Piaski          | –                                  |
|                   | 5.                 | Wykonanie odnowień dębami w zmieszaniu: Dbs / Dbb – 70 / 30%, polegające na posadzeniu 2 – 3 letnich sadzonek z ich późniejszą pielęgnacją (ew. późniejszym uzupełnieniem) | Wszystkie wydzielania przewidziane w PUL do zabiegów rębnych na siedlisku LMśw – na pow. 3,89 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 135b, 135g  | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | Nadleśnictwo Konstantynowo  | 15,56 <sup>(10)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo  | Nadleśnictwo Konstantynowo NFOŚiGW |
|                   | 6.                 | Wykonanie odnowień dębami w zmieszaniu: Dbs / Dbb – 50 / 50%, polegające na posadzeniu 2 – 3 letnich sadzonek z ich późniejszą pielęgnacją (ew. późniejszym uzupełnieniem) | Wszystkie wydzielania przewidziane w PUL do zabiegów rębnych na siedlisku Lśw – na pow. 1,77 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 117h   | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | Nadleśnictwo Konstantynowo  | 7,08 <sup>(10)</sup>  | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo  | Nadleśnictwo Konstantynowo NFOŚiGW |
|                   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony  |  |  |   |                       |  |                                    |
|                   |                    | –  | –  | –  | –   | –                     | –  | –                                  |
|                   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony   |  |  |   |                       |  |                                    |
|                   | 7.                 | Dokumentacja   | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo  | W okresie  | RDOŚ  | 0,7 <sup>(8)</sup>    | –  | RDOŚ                               |

| Przedmiot ochrony  | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny                         | Koszty (tys. zł)     | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania  |
|--|--------------------|--|---|---|--|----------------------|--|--|
|  |                    | fitosocjologiczna płatów siedliska (5 zdjęć fitosocjologicznych)   | Konstantynowo, obr. Konstantynowo, oddz. 197c, N-ctwo Jarocin, obr. Klęka oddz. 167w; N-ctwo Piaski, obr. Książ 9Bf   | pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat |  |                      |  |  |
| 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną  |   |   |  |                      |  |  |
|  | 1a.                | Mechaniczne usunięcie klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> , jesionu pensylwańskiego <i>Fraxinus pennsylvanica</i> , czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> i sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> | Zgodnie z załączoną warstwą na powierzchni 3,30 ha: obręb Sowiniec (dz. ew. 5/6); obręb Krajkowo (dz. ew. 172/1)  | W ciągu dwóch pierwszych lat obowiązywania planu zadań ochronnych   | właściciel lub zarządca działki                | 9,9 <sup>10)</sup>   | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW  |
|  | 1b.                | Mechaniczne usunięcie klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> , jesionu pensylwańskiego <i>Fraxinus pennsylvanica</i> , czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> i sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 16,02 ha – N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 7a, 122j; N-ctwo Babki, obr. Babki oddz. 204k, 204p, 159Ac, 159Aj, 162Ad | W ciągu dwóch pierwszych lat obowiązywania planu zadań ochronnych   | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki | 48,06 <sup>10)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki                      | Nadleśnictwo Konstantynowo<br>Nadleśnictwo Babki,<br>NFOŚiGW |
|  | 2.                 | Ograniczenie ruchu pojazdów kołowych poprzez postawienie barier na drogach dojazdowych   | Zgodnie z załączoną warstwą: obręb Rogalin (dz. ew. 72); obręb Sowiniec (dz. ew. 13)  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia                                  | właściciel lub zarządca działki                | 5,0                  | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW  |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny   | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|-------------------|--------------------|---|--|---|--|------------------|--|---------------------|
|                   |                    |   |  | planu zadań ochronnych  |  |                  |  |                     |
|                   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania             |  |   |  |                  |  |                     |
|                   | 3a.                | Pozostawianie w całości martwego drewna (docelowo 5 – 10% miąższości drzewostanu) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 38,61 ha. Możliwa koncentracja w kilku miejscach: obręb Jaskowo (dz. ew. 127/3); obręb Czmoniec (dz. ew. 504/1); obręb Krajkowo (dz. ew. 327, 326, 443, 1/2, 158, 172/1, 2, 123/4); obręb Radzewice (dz. ew. 92, 93, 55, 90, 99, 111/1, 192, 132, 139, 140); obręb Rogalin (dz. ew. 171, 173, 175, 181/2, 169, 204); obręb Rogalinek (dz. ew. 395); obręb Sowiniec (dz. ew. 5/6, 13, 8, 5/4); obręb Sowinki (dz. ew. 192/3, 193, 4/2); obręb Świątniki (dz. ew. 179); obręb Wiórek (dz. ew. 182, 218, 213, 214, 211, 208, 212); obręb Zbrudzewo (dz. ew. 265, 267, 272, 275, 277, 278) | W okresie obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | właściciel lub zarządca działki                                      | –                | RDOŚ, właściciel lub zarządca działki  | –                   |
|                   | 3b.                | Pozostawianie w całości martwego drewna (docelowo 5 – 10% miąższości drzewostanu) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 62,45 ha. Możliwa koncentracja w kilku miejscach. N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 111m, 7a, 170d, 170f, 170h, 170g, 170k, 170i, 170j, 163b, 163c, 163h, 169f, 169h, 128c, 128g, 128~b, 122j, 120d, 117a, 178k, 211f, 4f, 141g, 126a, 10j, 10p, 56k, 188j, 188g, 188k; N-ctwo Babki, obr. Kórnik oddz. 174a, 174b, 174c, 174d, 174f, 174g, 172c, 172h, 119l, 194r, 191a, 115Ak; obr. Babki oddz. 162Ab, 162Ad, 162Af, 159Ac, 159Ad, 159Aj.   | W okresie obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Jarocin | –                | RDOŚ, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Jarocin         | –                   |



| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji   | Podmiot odpowiedzialny   | Koszty (tys. zł)  | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|-------------------|--------------------|--|---|--|--|-------------------|--|---------------------|
|                   |                    |  | 204i, 204j, 204h, 204k, 204l, 204m, 204n, 204p; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka oddz. 167d, 167l   |  |  |                   |  |                     |
|                   | 4a.                | Wyłączenie z użytkowania gospodarczego                   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 23,10 ha: obręb Czmoniec (dz. ew.504/1); obręb Krajkowo (dz. ew. 1/2, 2, 172/1, 158, 123/4); obręb Rogalin (dz. ew. 171, 169, 173, 175); obręb Sowiniec (dz. ew. 5/6, 13, 5/4); obręb Świątniki (dz. ew. 179)   | Niezwłocznie po wydaniu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych    | właściciel lub zarządca działki                                      | –                 | RDOŚ, właściciel lub zarządca działki  | –                   |
|                   | 4b.                | Wyłączenie z użytkowania gospodarczego                   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 62,45 ha (możliwa koncentracja w kilku miejscach): N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 111m, 7a, 170d, 170f, 170h, 170g, 170k, 170i, 170j, 163b, 163c, 163h, 169f, 169h, 128c, 128g, 128~b, 122j, 120d, 117a, 178k, 211f, 4f, 141g, 126a, 10j, 10p, 56k, 188j, 188g, 188k; N-ctwo Babki, obr. Kórnik oddz. 174a, 174b, 174c, 174d, 174f, 174g, 172c, 172h, 119l, 194r, 191a, 115Ak; obr. Babki oddz. 162Ab, 162Ad, 162Af, 159Ac, 159Ad, 159Aj, 204i, 204j, 204h, 204k, 204l, 204m, 204n, 204p; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka oddz. 167d, 167l | Niezwłocznie po wydaniu rozporządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Jarocin | –                 | RDOŚ, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, Nadleśnictwo Jarocin         | –                   |
|                   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony          |   |  |  |                   |  |                     |
|                   |                    | –  | –   | –  | –  | –                 | –  | –                   |
|                   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony                     |   |  |  |                   |  |                     |
|                   | 5.                 | Dokumentacja fitosocjologiczna płatów siedliska (5 zdjęć | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 10p, 126a; N-ctwo Babki, obr.  | W okresie pierwszego roku od daty wydania  | RDOŚ   | 0,7 <sup>8)</sup> | –  | RDOŚ                |



| Przedmiot ochrony  | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny                         | Koszty (tys. zł)      | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania                                     |
|--|--------------------|--|--|---|--|-----------------------|--|---|
|  |                    | fitosocjologicznych)   | Kórnik oddz. 194r  | zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat                       |  |                       |  |   |
| 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe ( <i>Ficario-Ulmetum</i> ) | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną  |  |   |  |                       |  |   |
|  | 1a.                | Mechaniczne usunięcie czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> , dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> , klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> i robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> | Zgodnie z załączoną warstwą na powierzchnia 0,73 ha: obręb Czmoniec (dz. ew. 498/9; obręb Krajkowo (dz. ew. 2); obręb Radzewice (340, 439, 504); obręb Rogalin (dz. ew. 181/2, 171); obręb Świątniki (149/4, 159)                                  | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | właściciel lub zarządca działki                | 2,19 <sup>10)</sup>   | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW   |
|  | 1b.                | Mechaniczne usunięcie czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> , dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> , klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> i robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 58,24 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. 47i; 58j, 58g; 159f; 139g, 139l, 159f; N-ctwo Babki obr. Babki oddz. 159Ad, 195d, 195o, 199c, 199d, 199g, obr. Kórnik oddz. 170d, 172b, 177i, 193h, 194b, 195a, 198a, 200h | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki | 174,72 <sup>10)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki                      | Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki, NFOŚiGW |
|  | 2.                 | Ograniczenie ruchu pojazdów kołowych poprzez postawienie barier na drogach dojazdowych   | Zgodnie z załączoną warstwą: obręb Sowinki (dz. ew. 116, 127, 191, 192/4, 193); obręb Rogalin (dz. ew. 185, 187); obręb Czmoniec (dz. ew. 505/2); obręb Krajkowo (2, 13)   | W okresie pierwszego roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | właściciel lub zarządca działki                | 5,0                   | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW   |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny                          | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|-------------------|--------------------|--|---|---|---|------------------|--|---------------------|
|                   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania        |   |   |   |                  |  |                     |
|                   | 3a.                | Pozostawianie w całości martwego drewna (docelowo 5% miąższości drzewostanu) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 97,23 ha (możliwa koncentracja w kilku miejscach): obręb Krajkowo (dz. ew. 1/2, 2, 328, 329, 330, 331, 380); obręb Jazdkowo (dz. ew. 111/3, 12, 2, 217, 22/1, 227/3, 259/1, 261, 136/28, 137/4, 137/6); obręb Rogalin (dz. ew. 173, 175, 177, 181/2, 184, 74, 171); obręb Radzewice (dz. ew. 340, 439, 504); obręb Czmoniec (dz. ew. 498/9); obręb Świątniki (dz. ew. 149/4, 159, 178, 207/12, 207/2, 207/30, 207/31, 207/5, 207/6, 207/7, 207/8); obręb Psarskie (dz. ew. 55/39, 55/4, 56/3, 57/1, 57/18, 57/21, 57/22, 57/25, 57/3, 58/1, 61/32); obręb Sowiniec (dz. ew. 5/3, 5/4, 5/5, 5/6); obręb Zbrudzewo (dz. ew. 113/21) | W okresie obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | właściciel lub zarządca działki                 | –                | RDOŚ, właściciel lub zarządca działki  | –                   |
|                   | 3b.                | Pozostawianie w całości martwego drewna (docelowo 5% miąższości drzewostanu) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 198,03 ha (możliwa koncentracja w kilku miejscach): N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 122b, 122f, 122h, 122i, 122o, 122p, 125f, 125h, 125i, 139~b, 139a, 139b, 139g, 139l, 139r, 139s, 140g, 140n, 140o, 140c, 140f, 160c, 167b, 167c, 167f, 167h, 167i, 167k, 176d, 46c, 47d, 47i, 48f, 58g, 58j; N-ctwo Babki, obr. Babki oddz. 159Ad, 195a, 195b, 195d, 195f, 195g, 195l, 195o, 199c, 199d, 199f, 199g, 204o, 204r, 204t, 204y; obr. Kórnik oddz. 170d, 170g, 172b, 174k, 175f, 176b, 177g, 177i,   | W okresie obowiązywania planu zadań ochronnych (docelowo kilkadziesiąt lat) | Nadleśnictwo Konstantynowo , Nadleśnictwo Babki | –                | RDOŚ, Nadleśnictwo Konstantynowo, Nadleśnictwo Babki                               | –                   |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |  | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji               | Podmiot odpowiedzialny          | Koszty (tys. zł)     | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania        |
|-------------------|--------------------|--|---|--|---------------------------------|----------------------|--|----------------------------|
|                   |                    |  | 178d, 192a, 192Ab, 193, 194b, 194g, 194k, 194t, 195a, 195f, 195i, 195k, 195m, 198a, 199a, 200d, 200f, 200g, 200h; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka oddz. 167m, 167n, 168b, 168i, 171d, 171f, 173g |  |                                 |                      |  |                            |
|                   | 4a.                | Stopniowa przebudowa drzewostanów: całkowite usunięcie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> , świerku pospolitego <i>Picea abies</i> , brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i> ; udział olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i> ograniczyć do 10%. Tolerować udział topoli białej <i>Populus alba</i> . Docelowy skład drzewostanów: jesion zwyczajny <i>Fraxinus excelsior</i> (20 – 50%), wiąz pospolity <i>Ulmus campestris</i> (20 – 60%), wiąz górski <i>Ulmus scabra</i> (do 10%), wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> (10 – 30%), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (30 – 50%), lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> (do 10%) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 1,94 ha: obręb Krajkowo (dz. ew. 330, 331); obręb Świątniki (dz. ew. 159)   | W okresie obowiązywania planu zadań ochronnych | właściciel lub zarządca działki | 5,82 <sup>10)</sup>  | RDOŚ, NFOŚiGW, właściciel lub zarządca działki                                     | NFOŚiGW                    |
|                   | 4b.                | Stopniowa przebudowa drzewostanów: całkowite usunięcie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> , świerku pospolitego <i>Picea abies</i> ,   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 5,57 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 125i  | W okresie obowiązywania planu zadań ochronnych | Nadleśnictwo Konstantynowo      | 16,71 <sup>10)</sup> | RDOŚ, NFOŚiGW, Nadleśnictwo Konstantynowo  | Nadleśnictwo Konstantynowo |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne  | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny          | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|-------------------|---|---|---|---------------------------------|------------------|--|---------------------|
|                   | brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i> ; udział olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i> ograniczyć do 10%. Tolerować udział topoli białej <i>Populus alba</i> . Docelowy skład drzewostanów: jesion zwyczajny <i>Fraxinus excelsior</i> (20 – 50%), wiąz pospolity <i>Ulmus campestris</i> (20 – 60%), wiąz górski <i>Ulmus scabra</i> (do 10%), wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> (10 – 30%), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (30 – 50%), lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> (do 10%) |   |   |                                 |                  |  |                     |
| 5a.               | Wyłączenie z użytkowania  | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 12,41 ha: obręb Krajkowo (dz. ew. 2); obręb Jaskowo (dz. ew. 2); obręb Rogalin (dz. ew. 184, 181/2) | Niezwłocznie po wydaniu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | właściciel lub zarządca działki | –                | RDOŚ, właściciel lub zarządca działki  | –                   |
| 5b.               | Wyłączenie z użytkowania  | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 0,61 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 140k  | Niezwłocznie po wydaniu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | Nadleśnictwo Konstantynowo      | –                | RDOŚ, Nadleśnictwo Konstantynowo   | –                   |
| Nr                | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony   |   |   |                                 |                  |  |                     |

| Przedmiot ochrony                             | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny | Koszty (tys. zł)  | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|---|--------------------|---|--|---|------------------------|-------------------|--|---------------------|
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                 | –  | –                   |
|   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony  |  |   |                        |                   |  |                     |
|   | 6.                 | Dokumentacja fitosocjologiczna płatów siedliska (5 zdjęć fitosocjologicznych) | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 122p; N-ctwo Babki, obr. Kórnik oddz. 194k, N-ctwo Jarocin, obr. Klęka oddz. 167k; obręb Jaszkowo (dz. ew. 227/3); obręb Krajkowo (dz. ew. 2) | W ciągu roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 5 lat                | RDOŚ                   | 0,7 <sup>8)</sup> | –  | RDOŚ                |
| 1084 <i>Osmoderma eremita</i> pachnica dębowa | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną   |  |   |                        |                   |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                 | –  | –                   |
|   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania         |  |   |                        |                   |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                 | –  | –                   |
|   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony                               |  |   |                        |                   |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                 | –  | –                   |
|   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony  |  |   |                        |                   |  |                     |
|   | 1.                 | Monitoring terenowy stanowisk gatunku   | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo, oddz. 135b; N-ctwo Babki, obr. Babki, oddz. 199a  | W okresie pierwszego ciągu roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 3 lata | RDOŚ                   | 3,0               | –  | RDOŚ                |
|   |                    |   |  |   |                        |                   |  |                     |
| 1088 <i>Cerambyx cerdo</i> kozioróg dębosz    | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną   |  |   |                        |                   |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                 | –  | –                   |
|   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania         |  |   |                        |                   |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                 | –  | –                   |

| Przedmiot ochrony                           | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|---|--------------------|---|--|---|------------------------|------------------|--|---------------------|
|   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony                       |  |   |                        |                  |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                | –  | –                   |
|   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony                                  |  |   |                        |                  |  |                     |
|   | 1.                 | Monitoring terenowy stanowisk gatunku                                 | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo, oddz. 30f; N-ctwo Babki, obr. Babki, oddz. 199c (11 stanowisk); obręb ew. Rogalin, dz. 74/3 (20 stanowisk), dz. 173 (62 stanowiska) | W okresie pierwszego ciągu roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 3 lata | RDOŚ                   | 6,0              | –  | RDOŚ                |
| 1337 <i>Castor fiber</i><br>bóbr europejski | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną                                   |  |   |                        |                  |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                | –  | –                   |
|   | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania |  |   |                        |                  |  |                     |
|   |                    | –   | –  | –   | –                      | –                | –  | –                   |
|   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony                       |  |   |                        |                  |  |                     |
|   | 1.                 | Inwentaryzacja terenowa stanowisk gatunku i stanu populacji           | Cały obszar Natura 2000  | W okresie pierwszego ciągu roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych                      | RDOŚ                   | 4,0              | –  | RDOŚ                |
|   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony                                  |  |   |                        |                  |  |                     |
|   | 2.                 | Monitoring terenowy stanowisk gatunku                                 | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo, oddz. 139a; N-ctwo Babki, obr. Babki, oddz. 67n, 195c   | W okresie pierwszego ciągu roku od wydania zarządzenia w  | RDOŚ                   | 1,0              | –  | RDOŚ                |

| Przedmiot ochrony                              | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji   | Terminy częstotliwość realizacji   | Podmiot odpowiedzialny          | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|--|--------------------|---|--|--|---------------------------------|------------------|--|---------------------|
|  |                    |   |  | sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych  |                                 |                  |  |                     |
| 1355 <i>Lutra lutra</i> wydra                  | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną                                   |  |  |                                 |                  |  |                     |
|  |                    | –   | –  | –  | –                               | –                | –  | –                   |
|  | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania |  |  |                                 |                  |  |                     |
|  |                    | –   | –  | –  | –                               | –                | –  | –                   |
|  | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony                       |  |  |                                 |                  |  |                     |
|  | 1.                 | Inwentaryzacja terenowa stanowisk gatunku i stanu populacji           | Cały obszar Natura 2000  | W okresie pierwszego ciągu roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | RDOŚ                            | 4,0              | –  | RDOŚ                |
|  | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony                                  |  |  |                                 |                  |  |                     |
|  | 2.                 | Monitoring terenowy stanowisk gatunku                                 | Zgodnie z załączoną warstwą, N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo, oddz. 139a; N-ctwo Babki, obr. Babki, oddz. 67n, 195c | W okresie pierwszego ciągu roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | RDOŚ                            | 1,0              | –  | RDOŚ                |
| 1617 <i>Angelica palustris</i> starodub łąkowy | Nr                 | Działania związane z ochroną czynną                                   |  |  |                                 |                  |  |                     |
|  |                    | –   | –  | –  | –                               | –                | –  | –                   |
|  | Nr                 | Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania |  |  |                                 |                  |  |                     |
|  | 1.                 | Opóźnienie terminu koszenia łąk (po 1 września)                       | Zgodnie z załączoną warstwą (w promieniu 100 m od stanowisk gatunku): N-ctwo Konstantynowo obr.                              | Corocznie przez okres obowiązywania  | właściciel lub zarządca działki | –                | RDOŚ, właściciel lub zarządca działki  | –                   |

| Przedmiot ochrony | Działania ochronne |   | Miejsca realizacji  | Terminy częstotliwość realizacji  | Podmiot odpowiedzialny | Koszty (tys. zł) | Podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne | Źródło finansowania |
|-------------------|--------------------|---|---|---|------------------------|------------------|--|---------------------|
|                   |                    |   | Konstantynowo oddz. 47f, 58j; obręb ew. Iłowiec Wielki (dz. ew. 55/3 – pomiędzy pododdziałami leśnymi 58i oraz 58j)   | a planu zadań ochronnych  |                        |                  |  |                     |
|                   | Nr                 | Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony |   |   |                        |                  |  |                     |
|                   |                    | –   | –   | –   | –                      | –                | –  | –                   |
|                   | Nr                 | Monitoring stanu przedmiotów ochrony            |   |   |                        |                  |  |                     |
|                   | 2.                 | Inwentaryzacja stanu populacji                  | Zgodnie z załączoną warstwą (w promieniu 100 m od stanowisk gatunku), N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo: 47f, 58j; obręb ew. Iłowiec Wielki dz. ew. 55/3 – pomiędzy wydz. leśnymi 58i oraz 58j) | Corocznie przez okres obowiązywania a planu zadań ochronnych; w sierpniu (przed skoszeniem łąk) | RDOŚ                   | 1,0              | –  | RDOŚ                |

<sup>1)</sup> Skróty nazw podmiotów odpowiedzialnych: NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu, RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, PZW – Polski Związek Wędkarski, ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

<sup>2)</sup> Koszt działania ochronnego obejmuje rozbiórkę pomostów, transport materiału i jego utylizację.

<sup>3)</sup> Zakres działania ochronnego obejmuje zakup (wykonanie) barier drogowych, transport na miejsce ustawienia, prace i materiały związane z zamocowaniem barier na drogach dojazdowych, ustanowienie osoby (instytucji) odpowiedzialnej za umożliwienie otwarcia barier; w przypadku przeorania dróg – koszt wykonania działania ochronnego; dodatkowo działanie obejmuje również koszty utworzenia miejsc postoju (parking).

<sup>4)</sup> Koszt działania ochronnego obejmuje opłacenie osób sprząających, zakup worków na śmieci, rękawic ochronnych, transport i utylizację zebranych odpadów.

<sup>5)</sup> Działanie ochronne zakłada możliwość większego zrzutu wody w okresie wiosennym, powodującym zalanie niżżej położonych terenów zalewowych w dolinie rzeki, w tym na terenie ostoji Rogalińska Dolina Warty (przywrócenie naturalnego cyklu zalewów przez rzekę). Dla uzyskania odpowiedniego efektu działania ochronnego należy zmienić zapisy w aktualnym pozwoleniu wodnoprawnym (obowiązującym od 28.10. 2008 r do 29.10.2028 r):

pkt II.2.

– dodać następujący zapis: 1 kwiecień – 30 kwiecień; odpływ wody równy dopływowi oraz dodatkowo krótkotrwały zrzut wody wywołujący efekt wiosennej powodzi (wiosennych podtopień).

Zmianę polegającą na zapisie w pozwoleniu wodnoprawnym zezwalającym na dodatkowy zrzut wody w celu wywołania powodzi wiosennej należy



wprowadzić w możliwie najszybszym terminie. W przypadku braku takiej możliwości, zapis należy uwzględnić w trakcie opacowywania nowego pozwolenia wodnoprawnego.

<sup>6)</sup> Koszt wykonania nowego operatu wodno-prawnego dla Zbiornika Jeziorsko z uwzględnieniem zwiększonego zrzutu wody w okresie wiosennym.

<sup>7)</sup> Przy założeniu, że koszt usunięcia kolczurki wynosi 2,0 tys zł/1 ha.

<sup>8)</sup> Przy założeniu, że koszt wykonania jednego zdjęcia fitosocjologicznego wynosi 0,07 tys. zł.

<sup>9)</sup> Koszt całkowity zabiegów wykaszania i zbioru biomasy oszacowany na 0,3 tys zł/ha na podstawie średnich danych z Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz na podstawie ofert cenowych dla podobnych zabiegów (dane: internet).

<sup>10)</sup> Koszt zabiegów określono na podstawie średnich przybliżonych kosztów zabiegów w RDLP Poznań: dla trzebieży (przebudowy drzewostanów) – 3 tys zł/ha, dla odnowień gatunkami liściastymi (dębem) – 4 tys. zł/ha, dla melioracji agrotechnicznych – 3 tys. zł/ha oraz dla usuwania nalotów i podszytów gatunków inwazyjnych – 0,5 tys. zł/ha.

### Zbiorcze rozliczenie kosztów

| Zakres prac   | Koszt<br>(w zł)        |
|---|------------------------|
| Nadl. Konstantynowo   | 106 500,00 zł          |
| Nadl. Babki   | 3 000,00 zł            |
| Nadl. Konstantynowo, Nadl. Babki                              | 373 050,00 zł          |
| Nadl. Konstantynowo, Nadl. Babki, Nadl. Jarocin               | 5 775,00 zł            |
| Nadl. Konstantynowo, Nadl. Jarocin, Nadl. Piaski              | 164 880,00 zł          |
| Nadl. Konstantynowo, Nadl. Babki, Nadl. Jarocin, Nadl. Piaski | 161 940,00 zł          |
| <b>Lasy Państwowe - razem</b>                                 | <b>815 145,00 zł</b>   |
| RDOS  | 48 060,00 zł           |
| GIOŚ, RDOS  | 1 000,00 zł            |
| Łódzki Urząd Wojewódzki, RZGW Łódź                            | 20 000,00 zł           |
| właściciel lub zarządca działki                               | 1 272 920,00 zł        |
| właściciel lub zarządca działki, PZW                          | 60 000,00 zł           |
| <b>RAZEM</b>  | <b>2 223 205,00 zł</b> |

### 6.1. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony (monitoring przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony)

| Nr działania | Zakres prac   | Terminy częstotliwość                         | Miejsce   | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł) |
|--------------|---|---|---|------------------------|-------------------|
| 3150/1       | Kontrola likwidacja nielegalnych pomostów i stanowisk wędkarskich | Po roku od daty wydania zarządzenia w sprawie | Zgodnie z załączoną warstwą: obręb Krajkowo (dz. ew. 123/44), obręb Radzewice (dz. ew. 278/2, 322, 343, 344, 389, 391, 392, 438, 445, 447), obręb | RDOS                   | 2,0               |

| <b>Nr działania</b> | <b>Zakres prac</b>   | <b>Terminy częstotliwość</b>  | <b>Miejsce</b>  | <b>Podmiot odpowiedzialny</b> | <b>Koszt (w tys. zł)</b> |
|---------------------|--|---|---|-------------------------------|--------------------------|
|                     |  | ustanowienia planu zadań ochronnych   | Rogalin (dz. ew. 173), Sowiniec (dz. ew. 5/3, 5/6), obręb Dąbrowa (dz. ew. 381, 383, 384, 385, 386, 387), obręb Czmoniec (dz. ew. 496, 498/1, 498/6)  |                               |                          |
| 3150/2              | Kontrola utrudnienia ruchu w dolinie rzeki Warty obejmująca w szczególności ograniczenie dostępu pojazdami do starorzeczy i brzegu rzeki (kontrola postawienie barier na drogach dojazdowych do jezior, ewent. przeoranie dróg dojazdowych). Kontrola oznaczenia dróg dojazdowych i wyznaczenia miejsc postojowych dla turystów – wędkarzy | W okresie pierwszego roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych                      | Zgodnie z załączoną warstwą (drogi najczęściej użytkowane przez wędkarzy): obręb Sowinki. (dz. ew. 127), obręb Rogalinek (dz. ew. 534/2), obręb Rogalin (dz. ew. 187; droga między działkami ew. 202/203, 72), obręb Świątniki (dz. ew. 133); obręb Czmoniec (dz. ew. 505/2, 270/1), obręb Zbrudzewo (dz. ew. 232/1; 232/2), obręb Krajkowo (dz. ew. 173)   | RDOŚ                          | 2,0                      |
| 3150/3              | Sprawdzenie stanu czystości wzdłuż rzeki i starorzeczy (uprzątnięcie śmieci z terenów nadbrzeżnych stanowisk wędkarskich)  | Po roku od daty wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych; następnie co 3 lata              | Zgodnie z załączoną warstwą (rozpocząć od największych starorzeczy): obręb Sowiniec (dz. ew. 5/3; 5/6), obręb Radzewice (dz. ew. 278/2, 322, 343; 344, 389, 391, 392, 438, 447, 445), obręb Dąbrowa (dz. ew. 381; 383; 384; 385; 386; 387), obręb Czmoniec (dz. ew. 496, 498/1, 498/6), obręb Krajkowo (dz. ew. 2, 123/4), obręb Świątniki (dz. ew. nr 140, 145/2, 146/6, 147/2, 148/4), obręb Rogalin (dz. ew. 173), obręb Sowinki (192/3) | RDOŚ                          | 4,0                      |
| 3150/4              | Obserwacja funkcjonowania nowego reżimu hydrologicznego rzeki Warty  | W pierwszym roku funkcjonowania nowego operatu wodnoprawnego dla zbiornika – w okresie wiosennym w roku przeciętnym | Zbiornik Jeziorsko, dolina zalewowa rzeki Warty   | RDOŚ                          | 4,0                      |
| 6120/1              | Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych płatów siedliska, z uwzględnieniem nalotów drzew i krzewów – na 1/3 powierzchni siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych (siedlisko monitorowane także przez GIOŚ)  | W okresie roku po wykonaniu zabiegu; następnie co 5 lat   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 0,30 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska): obręb miasto Puszczykowo (dz. ew. 2114), obręb Wiry (dz. ew. 641), obręb Świątniki (dz. ew. 181), obręb Młodzikowo (dz. ew. 9153), N-ctwo Babki, obr. Kórnik 112c, 112f   | RDOŚ                          | 0,5                      |

| Nr działania | Zakres prac   | Terminy częstotliwość  | Miejsce   | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł) |
|--------------|---|--|---|------------------------|-------------------|
|              | Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę skuteczności wykonanego zabiegu.   |  |   |                        |                   |
| 6120/2       | Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych płatów zdegenerowanych w wyniku nadmiernego udziału trzcinnika piaskowego <i>Calamagrostis epigejos</i> i/lub kostrzewy murawowej <i>Festuca trachyphylla</i> – na 1/3 powierzchni siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych (siedlisko monitorowane także przez GIOŚ).<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę skuteczności wykonanego zabiegu | Raz na 3 lata po wykonaniu zabiegu wykaszania lub wypasania (w lata bezpowodziowe) | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 0,30 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska): obręb miasto Puszczykowo (dz. ew. 2114), obręb Wiry (dz. ew. 641), obręb Świątniki (dz. ew. 181), obręb Młodzikowo (dz. ew. 9153), N-ctwo Babki, obr. Kórnik oddz. 112c, 112f   | RDOŚ                   | 0,75              |
| 6430/1       | Inwentaryzacja rozmieszczenia kolczurki klapowanej <i>Echinocystis lobata</i> w płatach siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych na powierzchni siedliska.<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę skuteczności wykonanego zabiegu   | Jeden raz przed wykonaniem pierwszego zabiegu; następnie co 3 lata                 | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 50,16 ha (wzdłuż rzeki Warty na odcinku Śrem – Rogalinek): obręb Czmoniec (dz. ew. 579, 625, 624, 621, 627, 609, 608, 612, 625, 611); obręb Góra (dz. ew. 80/2, 96/3, 87/3, 89/1, 96/3, 96/1, 96/2); obręb Jaskowo (19, 22/1, 21, 12, 137/4, 2, 137/1, 1, 18, 137/6, 137/21, 72/1, 137/23, 136/27, 137/14, 137/19, 17, 295, 267, 268, 269, 264, 262, 261, 227/3, 259/1); obręb Krajkowo (dz. ew. 1/1, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 52, 123/8, 172/1, 123/1, 187, 316/1, 427, 316/1); obręb Niesłabin (dz. ew. 68/27, 68/24, 68/26, 73, 72/2, 77, 79/1, 5/1, 7/1); obręb Orkowo (dz. ew. 176, 176/1, 166, 183/1); obręb Psarskie (dz. ew. 56/3, 56/9, 56/11, 56/10, 56/3, 56/13, 56/15); obręb Radzewice (dz. ew. 123/6, 123/5, 339, 340, 439); obręb Rogalin (dz. ew. 171, 173, 179); obręb Rogalinek (dz. ew. 103, 415, 417, 428, 463, 445, 446, 922, 452, 454, 455, 458, 459, 462, 464, 467, 468, 472, 475, 479, 463, 438, 476); obręb Sowiniec (dz. ew. 1/12, 1/14, 10, 11, 13, 3, 4, 5/3, 5/5, 5/6, 6, 7, 8, 9); obręb Świątniki (dz. ew. 149/4, 178, 179, 180) | RDOŚ                   | 1,0               |
| 6440/1       | Kontrola i monitoring wykoszenia łąk na   | Corocznie po 15  | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 9,25 ha   | RDOŚ                   | 3,5 (1,0 –        |

| Nr działania     | Zakres prac   | Terminy częstotliwość  | Miejsce  | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł)                              |
|------------------|---|--|--|------------------------|--|
|                  | wysokość 10 – 15 cm (z pozostawieniem 10% powierzchni, naprzemiennie) oraz monitoring na 1/3 powierzchni siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych.<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę zmiany stanu siedliska i zasadność zabiegu  | września kontrola wykonania zabiegu, corocznie po 15 czerwca monitoring powierzchni  | (wszystkie stanowiska siedliska): obręb miasto Mosina (dz. ew. 2668); obręb Rogalin (dz. ew. 169); obręb Sowinki (dz. ew. 192/4); obręb Świątniki (dz. ew. 207/10, 199); obręb Radzewice (dz. ew. nr 448, 449); obręb Jaskowo (dz. ew. 222/1); obręb Góra (dz. ew. 119); N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo 122k, 126b, 168f, 127c; N-ctwo Babki, obr. Babki 162as; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka 168f  |                        | kontrola zabiegu; 2,5 monitoring)              |
| 6510/1<br>6510/2 | Kontrola i monitoring wykoszenia łąk na wysokość 5 – 10 cm z pozostawieniem 50% powierzchni z coroczną zmianą lokalizacji oraz zbioru siana do 2 tygodni po koszeniu. Monitoring na wybranych powierzchniach siedliska – 10 zdjęć fitosocjologicznych.<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę zmiany stanu siedliska i zasadność zabiegu | Corocznie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 tygodnie po wykonaniu zabiegu – kontrola wykonania zabiegu (po 30 czerwca); corocznie monitoring powierzchni do 15 czerwca | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 238,54 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska): obręb Baranówko (dz. ew. 111/1); obręb Czmoniec (dz. ew. 261, 217, 498/6, 259/1, 594, 15/1, 551/12); obręb Góra (dz. ew. 119, 58/1); obręb Jaskowo (dz. ew. 227/3); obręb Krajkowo (dz. ew. 329, 325/2, 316/2, 21, 27/1, 329, 330, 331, 123/4, 328, 181/2, 136/1, 175/2, 14, 126/2, 26, 22/1, 24, 27/1, 2, 7); obręb miasto Mosina (dz. ew. 2583, 2656, 2655, 2654, 2653, 2652); obręb Mechlin (dz. ew. 365, 366); obręb Nowinki (dz. ew. 367/5, 367/6, 367/7); obręb Radzewice ( dz. ew. 189/3, 189/2, 189/3, 340, 31/4, 6, 3, 92, 55, 56); obręb Rogalin (dz. ew. 181/2, 173, 167, 203, 192, 185, 173, 202, 199, 188/1, 181/2, 173); obręb Rogalinek (dz. ew. 424, 425, 426, 430, 431, 432, 433, 343, 435, 436, 439, 440, 443, 424, 441, 428, 483, 482, 481, 480, 478, 477, 474, 466, 469, 473, 470, 466, 473, 470, 468, 469, 467, 466, 464, 460, 457, 456, 453, 456, 457, 460, 493, 465, 453, 452, 492, 491, 490, 489, 488, 486, 487, 493, 494, 496, 497, 489, 488, 498, 499, 501, 500, 444, 502, 447, 448, 498, 427, 495, 103, 381, 100/1, 454, 402, 409); obręb Sowiniec (dz. ew. 5/5, 5/6, 16/4, 27/4); obręb Sowinki (dz. ew. 163/1, 193, 6/6, 78/1, 6/6, 3/2, 193, 192/4, 192/3); obręb Świątniki (dz. ew. 170, 139, 119, 121, 207/19, | RDOŚ                   | 6,0 (1,0 – kontrola zabiegu; 5,0 - monitoring) |

| Nr działania | Zakres prac  | Terminy częstotliwość   | Miejsce  | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł) |
|--------------|--|---|--|------------------------|-------------------|
|              |  |   | 207/20, 200, 207/17, 207/10, 207/8, 207/9, 207/30, 207/4, 207/6, 207/5, 207/21, 207/15, 199, 207/31, 207/7, 207/2, 194/4, 159, 152, 148/5, 147/2, 140, 144, 124, 207/4, 207/8, 207/2, 124); N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo 108d, 108k, 109a, 112i, 122d, 122k, 126~b, 126b, 126c, 127b, 127c, 139f, 139m, 139o, 146f, 147d, 149b, 153a, 156b, 159b, 163c, 167g, 169f, 169h, 170b, 170f, 170i, 171g, 172g, 173a, 173g, 175a, 178h, 178i, 181g, 190k, 191s, 192d, 192f, 192j, 193g, 194n, 195n, 195o, 197b, 198f, 200d, 204w, 47f, 48d, 52b, 56b, 56a, 56f, 56i, 56j, 56s, 56t, 7f, 98b, 98c; N-ctwo Babki obr. Babki 200d, 204w; obr. Kórnik 112i, 147d, 169f, 170 i, 171g, 172g, 173a, 173g, 175a, 181g, 190k, 191s, 192d, 192f, 192j, 193g, 194n, 195n, 195o, 197b, 198f; N-ctwo Piaski, obr. Książ 9Ba, 9Bb; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka 170b |                        |                   |
| 6510/3       | Kontrola nie stosowania podsiewu mieszanek traw  | Przy okazji kontroli wykaszania łąk i usunięcia siana                               | Zgodnie z załączoną warstwą, na pow. 238,54 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska); lokalizacja jw.   | RDOŚ                   | –                 |
| 91E0/1       | Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych płatów siedliska, ze szczególnym uwzględnieniem usunięcia klonu jesionolistnego, jesionu pensylwańskiego, czeremchy amerykańskiej i sosny zwyczajnej – na wybranych powierzchniach siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych.<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę zmiany stanu siedliska i zasadność zabiegu | W okresie roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 19,32 ha N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo 7a, 122j; N-ctwo Babki, obr. Babki 204k, 204p, 159Ac, 159Aj, 162Ad, obręb ew. Sowiniec (dz. ew. 5/6); obręb ew. Krajkowo (dz. ew. 172/1)  | RDOŚ                   | 0,25              |
| 91E0/2       | Kontrola ograniczenia ruchu pojazdów kołowych (postawienie barier na drogach dojazdowych, ewent. przeoranie dróg dojazdowych)  | W okresie roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | Zgodnie z załączoną warstwą: obręb Rogalin (dz. ew. 72); obręb Sowiniec ( dz. ew. 13)  | RDOŚ                   | 0,5               |

| Nr działania | Zakres prac   | Terminy częstotliwość  | Miejsce   | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł) |
|--------------|---|--|---|------------------------|-------------------|
| 91E0/3       | Dokumentacja ilości występowania martwego drewna (docelowo 5 – 10% miąższości drzewostanu) – na wybranych powierzchniach siedliska – 10 zdjęć fitosocjologicznych | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 101,06 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska; możliwa koncentracja w kilku miejscach): N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo 111m, 7a, 170d, 170f, 170h, 170g, 170k, 170i, 170j, 163b, 163c, 163h, 169f, 169h, 128c, 128g, 128~b, 122j, 120d, 117a, 178k, 211f, 4f, 141g, 126a, 10j, 10p, 56k, 188j, 188g, 188k; N-ctwo Babki, obr. Kórnik 174a, 174b, 174c, 174d, 174f, 174g, 172c, 172h, 119l, 194r, 191a, 115Ak; obr. Babki 162Ab, 162Ad, 162Af, 159Ac, 159Ad, 159Aj, 204i, 204j, 204h, 204k, 204l, 204m, 204n, 204p; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka 167d, 167l; obręb ew. Jaszkowo (dz. ew. 127/3); obręb ew. Czmoniec (dz. ew. 504/1); obręb ew. Krajkowo (dz. ew. 327, 326, 443, 1/2, 158, 172/1, 2, 123/4); obręb ew. Radzewice (dz. ew. 92, 93, 55, 90, 99, 111/1, 192, 132, 139, 140); obręb ew. Rogalin (dz. ew. 171, 173, 175, 181/2, 169, 204); obręb ew. Rogalinek (dz. ew. 395); obręb ew. Sowiniec (dz. ew. 5/6, 13, 8, 5/4); obręb ew. Sowinki (dz. ew. 192/3, 193, 4/2); obręb ew. Świątniki (dz. ew. 179); obręb ew. Wiórek (dz. ew. 182, 218, 213, 214, 211, 208, 212); obręb ew. Zbrudzewo (dz. ew. 265, 267, 272, 275, 277, 278) | RDOŚ                   | 0,5               |
| 91E0/4       | Kontrola wyłączenia z użytkowania gospodarczego (niewykonywanie zabiegów gospodarczych)   | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych; najbliższa rewizja planu urządzania lasu | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 85,55 ha: N-ctwo Konstantynowo 117a, 120d, 188g, 188j, 188k, 10j, 10p, 4f, 56k, 7a, 122j, 126a, ~b, 128c, 128g, 141g, 162h, 163b, 163c, 169f, 170d, 170f, 170g, 170h, 170i, 170j, 170k, 211f, 111m; N-ctwo Babki, obr. Babki 204h, 204i, 204j, 204k, 204l, 204m, 204n, 204p, 159Ab, 159Ac, 159Aj, 162Ab, 162Ad, 162Af; obr. Kórnik 115Ak, 172c, 172h, 174a, 174b, 174c, 174d, 174f, 174g, 191a, 194r, 119l; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka 167l, 169d; obręb ew. Czmoniec (dz. ew. 504/1); obręb ew. Krajkowo (dz. ew. 1/2, 2, 172/1, 158, 123/4); obręb ew. Rogalin (dz. ew. 171, 169,   | RDOŚ                   | 2,0               |

| Nr działania | Zakres prac  | Terminy częstotliwość   | Miejsce  | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł) |
|--------------|--|---|--|------------------------|-------------------|
|              |  |   | 173, 175); obręb ew. Sowiniec (dz. ew. 5/6, 13, 5/4); obręb ew. Świątniki (dz. ew. 179)  |                        |                   |
| 91F0/1       | Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych płatów siedliska, ze szczególnym uwzględnieniem usunięcia czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego, klonu jesionolistnego i robinii akacjowej – na wybranych powierzchniach siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych.<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę skuteczności wykonanego zabiegu | W okresie roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 58,97 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo 47i; 58j, 58g; 159f; 139g, 139l, 159f; N-ctwo Babki obr. Babki: 159Ad, 195d, 195o, 199c, 199d, 199g; obr. Kórnik 170d, 172b, 177i, 193h, 194b, 195a, 198a, 200h; obręb ew. Czmoniec (dz. ew. 498/9); obręb ew. Krajkowo (dz. ew. 2); obręb ew. Radzewice (340, 439, 504); obręb ew. Rogalin (dz. ew. 181/2, 171); obręb ew. Świątniki (149/4, 159)   | RDOŚ                   | 0,25              |
| 91F0/2       | Kontrola ograniczenia ruchu pojazdów kołowych (postawienie barier na drogach dojazdowych, ewent. przeoranie dróg dojazdowych)  | W okresie roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych | Zgodnie z załączoną warstwą: obręb Sowinki (dz. ew. 127); obręb Rogalin (dz. ew. 187); obręb Czmoniec (dz. ew. 505/2)  | RDOŚ                   | 0,5               |
| 91F0/3       | Dokumentacja ilości występowania martwego drewna (docelowo 5% miąższości drzewostanu) – na wybranych powierzchniach siedliska – 10 zdjęć fitosocjologicznych   | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych                                | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 295,26 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska; możliwa koncentracja w kilku miejscach): N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo 122b, 122f, 122h, 122i, 122o, 122p, 125f, 125h, 125i, 139~b, 139a, 139b, 139g, 139l, 139r, 139s, 140g, 140n, 140o, 140c, 140f, 160c, 167b, 167c, 167f, 167h, 167i, 167k, 176d, 46c, 47d, 47i, 48f, 58g, 58j; N-ctwo Babki, obr. Babki 159Ad, 195a, 195b, 195d, 195f, 195g, 195l, 195o, 199c, 199d, 199f, 199g, 204o, 204r, 204t, 204y; obr. Kórnik 170d, 170g, 172b, 174k, 175f, 176b, 177g, 177i, 178d, 192a, 192Ab, 193, 194b, 194g, 194k, 194t, 195a, 195f, 195i, 195k, 195m, 198a, 199a, 200d, 200f, 200g, 200h; N-ctwo Jarocin, obr. Klęka 167m, 167n, 168b, 168i, 171d, 171f, 173g; obręb ew. Krajkowo (dz. ew. 1/2, 2, 328, 329, 330, 331, 380); obręb ew. Jaskowo (dz. ew. 111/3, 12, 2, 217, 22/1, 227/3, 259/1, 261, 136/28, 137/4, 137/6); obręb ew. Rogalin (dz. ew. 173, 175, 177, 181/2, 184, 74, 171); | RDOŚ                   | 0,5               |



| Nr działania | Zakres prac  | Terminy częstotliwość  | Miejsce   | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł) |
|--------------|--|--|---|------------------------|-------------------|
|              |  |  | obręb ew. Radzewice (dz. ew. 340, 439, 504); obręb ew. Czmoniec (dz. ew. 498/9); obręb ew. Świątniki (dz. ew. 149/4, 159, 178, 207/12, 207/2, 207/30, 207/31, 207/5, 207/6, 207/7, 207/8); obręb ew. Psarskie (dz. ew. 55/39, 55/4, 56/3, 57/1, 57/18, 57/21, 57/22, 57/25, 57/3, 58/1, 61/32); obręb ew. Sowiniec (dz. ew. 5/3, 5/4, 5/5, 5/6); obręb ew. Zbrudzewo (dz. ew. 113/21) |                        |                   |
| 91F0/4       | Kontrola przebudowy drzewostanów: całkowite usunięcie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> , świerku pospolitego <i>Picea abies</i> , brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i> ; udział olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i> max. 10%. Tolerować udział topoli białej <i>Populus alba</i> . Docelowy skład drzewostanów: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (20 – 50%), wiąz pospolity <i>Ulmus campestris</i> (20 – 60%), wiąz górski <i>Ulmus sabra</i> (max. 10%), wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> (10 – 30%), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (30 – 50%), lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> (max. 10%) | Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych  | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 7,51 ha: N-ctwo. Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 125i; obręb ew. Krajkowo (dz. ew. 330, 331); obręb ew. Świątniki (dz. ew. 159)   | RDOŚ                   | 0,5               |
| 91F0/5       | Kontrola wyłączenia z użytkowania gospodarczego (niewykonywanie zabiegów gospodarczych)  | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych; najbliższa rewizja planu urządzania lasu | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 13,02 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo oddz. 140k; obręb ew. Krajkowo (dz. ew. 2); obręb ew. Jazdkowo (dz. ew. 2); obręb ew. Rogalin (dz. ew. 184, 181/2)   | RDOŚ                   | 0,5               |
| 9170/1       | Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych płątów siedliska, ze szczególnym uwzględnieniem wycięcia czeremchy amerykańskiej, robinii akacjowej, modrzewi, świerka pospolitego i dębu czerwonego (w dwóch pierwszych przypadkach wycinanie połączone z traktowaniem pieńków preparatami  | W okresie roku od wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych            | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 15,66 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 110m, 119c, 170i, 170j, 174a, 177j, 192d; N-ctwo Babki obr. Babki oddz. 198d, 198g  | RDOŚ                   | 0,25              |



| Nr działania | Zakres prac  | Terminy częstotliwość  | Miejsce   | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł) |
|--------------|--|--|---|------------------------|-------------------|
|              | chemicznymi) – na wybranych powierzchniach siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych.<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę skuteczności wykonanego zabiegu  |  |   |                        |                   |
| 9170/2       | Kontrola wyłączenia z użytkowania gospodarczego (niewykonywanie zabiegów gospodarczych)  | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych; najbliższa rewizja planu urządzania lasu | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 7,85 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 126d, 149a, 179f   | RDOŚ                   | 0,5               |
| 9170/3       | Kontrola przebudowy drzewostanów (cięć przekształceniowych): całkowite usunięcie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> , udział brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i> do 5%; tolerować udział buka zwyczajnego <i>Fagus sylvatica</i> do 5%  | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 15,30 ha: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 110k, 111m, 123i, 124a, 140k, 192d  | RDOŚ                   | 0,5               |
| 9170/4       | Kontrola przebudowy drzewostanów drzewostanów w kierunku uzyskania docelowego składu. Szczególny nacisk na udział następujących gatunków: lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> (10 – 60%), grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i> (30 – 70%), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (10 – 70%), klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> (do 10%) i jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> (do 5%) | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 32,73 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska z wyjątkiem wyłączonych z użytkowania gospodarczego); N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo 119b, 119c, 192d, 110k, 110m, 111m, 123f, 123i, 124a, 140k, 140l, 163a, 170g, 170h, 170i, 170j, 170k, 170m, 174a, 176d, 177j, N-ctwo Babki, br. Babki 198d,g, obr. Kórnik 121d, 122g; obręb ew. Sowiniec (dz. ew. 1/12) | RDOŚ                   | 1,0               |
| 9170/5       | Dokumentacja ilości występowania martwego drewna (docelowo do 10% miąższości drzewostanu) – na wybranych powierzchniach siedliska – 10 zdjęć   | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 40,58 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska); N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo, 119b, 119c, 192d, 110k, 110m, 111m, 123f, 123i, 124a, 126d, 140k, 140l, 149a, 163a, 170g, 170h, 170i, 170j, 170k, 170m, 174a, 176d, 177j, 179f; N-ctwo Babki, br. Babki 198d, 198g; obr. Kórnik 121d, 122g; obręb ew. Sowiniec (dz. ew. 1/12)                              | RDOŚ                   | 0,5               |
| 9190/1       | Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych  | W okresie roku od  | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 54,96 ha: N-  | RDOŚ                   | 0,25              |

| Nr działania | Zakres prac   | Terminy częstotliwość  | Miejsce  | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł) |
|--------------|---|--|--|------------------------|-------------------|
|              | płatów siedliska, ze szczególnym uwzględnieniem wycięcia czeremchy amerykańskiej, robinii akacjowej, dębu czerwonego, daglezi zielonej i świerku pospolitego (w dwóch pierwszych przypadkach wycinanie połączone z traktowaniem pieńków preparatami chemicznymi) – na wybranych powierzchniach siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych.<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę skuteczności wykonanego zabiegu | wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych                              | ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 117h; 120c; 135b, 135c, 135g, 136i; 137c; 144b; 146d; 156g; 163d; 164a; 186i; 196b; 197c, 197g; N-ctwo Piaski, obr. Książ oddz. 9Ab,9Al, 9Bf; N-ctwo Jarocin obr. Klęka oddz. 167w   |                        |                   |
| 9190/2       | Kontrola wyłączenia z użytkowania gospodarczego (niewykonywanie zabiegów gospodarczych)   | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych; najbliższa rewizja planu urządzania lasu | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 9,11 ha N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 120c; 136i; 137c; 162d   | RDOŚ                   | 0,5               |
| 9190/3       | Kontrola przebudowy drzewostanów (cięż przekształceniowych): usunięcie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> (maksymalny udział w drzewostanie 10%); udział buka zwyczajnego <i>Fagus sylvatica</i> do 5%  | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych   | Zgodnie z załączoną warstwą: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo: 146d; 161b; 163d; 197g   | RDOŚ                   | 0,5               |
| 9190/4       | Dokumentacja ilości występowania martwego drewna (docelowo do 10% miąższości drzewostanu) – na wybranych powierzchniach siedliska – 10 zdjęć  | W ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych   | Zgodnie z załączoną warstwą na pow. 67,00 ha (na wszystkich stanowiskach siedliska): N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo 109b, 117h, 118h, 118j, 120c, 126g, 135b, 135c, 135g, 136i, 137c, 140k, 140l, 144b, 146a, 146d, 147d, 156g, 161b, 162d, 163d, 164a, 179b, 186i, 196b, 197c, 197g, 3a, 3~a, 98p, 99j, 149h; N-ctwo Babki, obr. Babki 200a; obr. Kórnik 171f; N-ctwo Piaski, obr. Książ 9Ab, 9Al, 9As, 9Bf, 9Bg, 9Bh; obręb ew. Zwola (dz. ew. 7118/2, 7120/3, 7121/3) | RDOŚ                   | 0,5               |
| 9190/5       | Kontrola wykonania odnowień dębami w zmieszaniu: Dbs / Dbb – 70 / 30%   | W ciągu 5 lat po zabiegu   | Wszystkie wydzielania przewidziane w planie urządzania lasu do zabiegów rębnych na siedlisku LMśw – na pow. 3,89 ha: N-ctwo Konstantynowo,   | RDOŚ                   | 0,5               |

| Nr działania | Zakres prac  | Terminy częstotliwość   | Miejsce  | Podmiot odpowiedzialny | Koszt (w tys. zł)                              |
|--------------|--|---|--|------------------------|--|
|              |  |   | obr. Konstantynowo 135b, 135g  |                        |  |
| 9190/6       | Kontrola wykonania odnowień dębami w zmieszaniu: Dbs / Dbb – 50 / 50%  | W ciągu 5 lat po zabiegu  | Wszystkie wydzielania przewidziane w planie urządzania lasu do zabiegów rębných na siedlisku Lśw – na pow. 1,77 ha: N-ctwo Konstantynowo, obr. Konstantynowo 117h  | RDOŚ                   | 0,5  |
| 1617/1       | Kontrola wykonywania zabiegu opóźnionego koszenia (w terminie po 1 września) oraz monitoring wybranych powierzchni siedliska – 5 zdjęć fitosocjologicznych.<br>Uzasadnienie: działanie pozwoli na ocenę skuteczności wykonanego zabiegu. | Corocznie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych, po 15 września kontrola wykonania zabiegu; corocznie po 15 czerwca monitoring powierzchni | Zgodnie z załączoną warstwą (w promieniu 100 m od stanowisk gatunku: N-ctwo Konstantynowo obr. Konstantynowo oddz. 47f, 48d; obręb ew. Iłowiec Wielki (dz. ew. 55/3 – pomiędzy pododdziałami leśnymi 58i oraz 58j) | RDOŚ                   | 3,5 (1,0 – kontrola zabiegu; 2,5 – monitoring) |

### 7. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

W świetle zebranych materiałów, dokumentacji i ekspertyz przedmiotów ochrony, nie ma konieczności wnioskowania o sporządzenie planu ochrony. Pojawia się jedynie konieczność większego rozpoznania siedliska 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p. z powodu bardzo wysokiego poziomu wód w Warcie w roku 2010 – powierzchnia siedliska oraz liczba zespołów reprezentatywnych zostały ocenione jako nieznane.

### 8. Wskazania do dokumentów planistycznych

| Dokumentacja planistyczna                           | Wskazania   |
|---|---|
| Plan Inwestycyjny AQUANET SA – uchwała nr 1/II/2009 | Plan inwestycyjny zakłada rozbudowę ujęcia wody w Mosinie dla aglomeracji poznańskiej. Duży pobór wody będzie powodował powstawanie leja depresyjnego. W celu minimalizowania oddziaływania leja depresyjnego należałoby ujęcie zlokalizować możliwie blisko rzeki Warty. Zawrzeć zapisy o strefie ochronnej przed ujęciem wody dla m. Poznania (możliwe przedostanie się zanieczyszczeń – nawozów z użytkowanego pola golfowego – w przypadku jego powstania). |

| Dokumentacja planistyczna   | Wskazania   |
|---|---|
| Projektowane Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brodnica oraz plany zagospodarowania przestrzennego (2009) | W projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Esterpole mają powstać działki rezydencjonalne. Należy zamieścić zapisy zapewniające ochronę położonych w niedalekim sąsiedztwie stanowiska siedlisk 9170, 9190, 91E0, 91F0 i 6510   |
| Strategia Rozwoju Gminy Mosina na lata 2003 – 2013  | Planuje się wykonanie projektu obwodnicy Mosiny. Na etapie projektowania konieczna jest konsultacja z nadzorem przyrodniczym i wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko planowanej inwestycji.  |
| Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mosina. Urbanika. Mosina. 2008.   | <p>W przypadku poszerzenia obszaru wydobycia złóż piasków kwarcowych do produkcji silikatów w Żabinku, należy zawrzeć zapis o konieczności rekultywacji terenów po zakończonej eksploatacji złóż oraz o zalesieniu zrehabilitowanych terenów.</p> <p>Nie zmieniać zapisów planu zagospodarowania przestrzennego w celu umożliwienia powstania pola golfowego w tej lokalizacji. Zawrzeć zapisy o strefie ochronnej przed ujęciem wody dla m. Poznania (możliwe przedostanie się zanieczyszczeń-nawozów z użytkowanego pola golfowego). Zaleca się dla instytucji samorządowych dokonania zmian zapisu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uniemożliwiających powstanie pola golfowego na terenach cennych przyrodniczo. Na cele rekreacyjne zaleca się wykorzystanie nieużytków zlokalizowanych na terenach poza zasięgiem obszaru Natura 2000.</p> |
| Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Babki na lata 2009 – 2018   | <p>W planie urządzenia lasu należy uwzględnić na obszarze ostoi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– zaplanowanie wyłączenia z powierzchni leśnej użytkowania (dotyczy siedliska 91E0),</li> <li>– przebudowę drzewostanów w celu osiągnięcia właściwej struktury gatunkowej siedlisk (dotyczy siedliska 9170),</li> <li>– pozostawianie martwego drewna – do 5 lub do 10% – w zależności od siedliska leśnego (dotyczy siedlisk 9190, 9170, 91E0, 91F0).</li> </ul>   |

| Dokumentacja planistyczna   | Wskazania   |
|---|---|
| Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Konstantynowo na lata 2008 – 2017 | W planie urządzenia lasu należy uwzględnić na obszarze ostoi:<br>– zaplanowanie wyłączenia z powierzchni leśnej użytkowania (dotyczy siedlisk 9190, 9170, 91E0, 91F0),<br>– przebudowę drzewostanów w celu osiągnięcia właściwej struktury gatunkowej siedlisk (dotyczy siedlisk 9190, 9170, 91F0),<br>– pozostawianie martwego drewna – do 5 lub do 10% – w zależności od siedliska leśnego (dotyczy siedlisk 9190, 9170, 91E0, 91E0),<br>– wykonanie odpowiednich odnowień dla wskazanych przyrodniczych siedlisk leśnych (9190). |
| Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jarocin na lata 2009 – 2018       | W planie urządzenia lasu należy uwzględnić na obszarze ostoi:<br>– zaplanowanie wyłączenia z powierzchni leśnej użytkowania (dotyczy siedliska 91E0),<br>– pozostawianie martwego drewna 5 – 10% (dotyczy siedliska 91E0)   |
| Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Piaski na lata 2008 – 2017        | W planie urządzenia lasu należy uwzględnić na obszarze ostoi:<br>– pozostawianie martwego drewna – do 10% (dotyczy siedliska 9190)  |

### 9. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF   | Proponowany zapis do zmian w SDF  | Uzasadnienie do zmiany  |
|------|---------------|---|---|---|
| 1.   | 3.1a          | 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi<br>% pokrycia 0,1   | 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napisakowymi ( <i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i> )<br>% pokrycia <0,01   | Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z prac terenowych w roku 2010 r. Przedmiot ochrony występuje na bardzo małej powierzchni |
| 2.   | 3.1a          | –   | 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i><br>% pokrycia: 0,06<br>Stopień reprezent.: D | Siedlisko nie wymieniane w SDF, stwierdzone w obszarze w wyniku przeprowadzonych prac terenowych w roku 2010 r.   |
| 3.   | 3.1a          | 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i> | 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>   | Zmiana powierzchni nastąpiła w wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w  |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF  | Proponowany zapis do zmian w SDF   | Uzasadnienie do zmiany  |
|------|---------------|--|--|---|
|      |               | % pokrycia: 1,00   | % pokrycia: 1,09   | obszarze po pracach terenowych w 2010 r.  |
| 4.   | 3.1a          | 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p i <i>Bidention</i> p.p<br>% pokrycia: 0.10<br>Stopień reprezent: A<br>Ocena ogólna: B | 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p i <i>Bidention</i> p.p<br>% pokrycia: <0,01<br>Stopień reprezent: B<br>Ocena ogólna: C          | Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z prac terenowych w roku 2010 r. Przedmiot ochrony występuje na bardzo małej powierzchni |
| 5.   | 3.1a          | –  | 4030 Suche wrzosowiska ( <i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i> )<br>% pokrycia: 0,03<br>Stopień reprezent: D                     | Siedlisko nie wymieniane w SDF, stwierdzone w obszarze w wyniku przeprowadzonych prac terenowych w roku 2010 r.   |
| 6.   | 3.1a          | 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe ( <i>Koelerion glaucae</i> )<br>% pokrycia: 0,14<br>Stopień reprezent.: B   | 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe ( <i>Koelerion glaucae</i> )<br>% pokrycia: <0,01<br>Stopień reprezent.: C  | Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z prac terenowych w roku 2010 r. Przedmiot ochrony występuje na bardzo małej powierzchni |
| 7.   | 3.1a          | –  | 6210 Murawy kserotermiczne ( <i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenio septentrinalis-Festucion pallentis</i> )<br>% pokrycia: <0,01<br>Stopień reprezent.: D | Siedlisko nie wymieniane w SDF, stwierdzone w obszarze w wyniku przeprowadzonych prac terenowych w roku 2010 r.   |
| 8.   | 3.1a          | 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe ( <i>Molinion</i> )<br>% pokrycia: 0,01<br>Ocena ogólna: D   | 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe ( <i>Molinion</i> )<br>% pokrycia: 0,02<br>Ocena ogólna: D   | Zmiana powierzchni nastąpiła w wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze po pracach terenowych w 2010 r.                           |
| 9.   | 3.1a          | 6430 Ziołorośla górskie ( <i>Adenostylion alliariae</i> ) i ziołorośla nadrzeczne ( <i>Convolvuletalia sepium</i> )<br>% pokrycia: 0,14                              | 6430 Ziołorośla górskie ( <i>Adenostylion alliariae</i> ) i ziołorośla nadrzeczne ( <i>Convolvuletalia sepium</i> )<br>% pokrycia: 0,01  | Zmiana powierzchni nastąpiła w wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze po pracach terenowych w                                   |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF  | Proponowany zapis do zmian w SDF   | Uzasadnienie do zmiany   |
|------|---------------|--|--|--|
|      |               |  |  | 2010 r.  |
| 10.  | 3.1a          | 6440 Łąki selernicowe ( <i>Cnidion dubii</i> )<br>% pokrycia: 1,00<br>Stan zachow.: B<br>Ocena ogólna: A   | 6440 Łąki selernicowe ( <i>Cnidion dubii</i> )<br>% pokrycia: 0,06<br>Stan zachow.: A<br>Ocena ogólna: B   | Zmiana powierzchni, stanu zachowania i oceny ogólnej nastąpiła w wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze po pracach terenowych w 2010 r.      |
| 11.  | 3.1a          | 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ( <i>Arrhenatherion elatioris</i> )<br>% pokrycia: 0,35<br>Ocena ogólna: C   | 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ( <i>Arrhenatherion elatioris</i> )<br>% pokrycia: 1,64<br>Ocena ogólna: B   | Zmiana powierzchni i oceny ogólnej nastąpiła w wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze po pracach terenowych w 2010 r.                        |
| 12.  | 3.1a          | 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ( <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> )<br>% pokrycia: 2,75  | 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ( <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> )<br>% pokrycia: 0,35  | Zmiana powierzchni nastąpiła w wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze po pracach terenowych w 2010 r.  |
| 13.  | 3.1a          | 9190 pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy ( <i>Betulo-Quercetum</i> )<br>% pokrycia: 2,10<br>Stopień reprezent.: B<br>Względna powierzch.: C<br>Stan zachow.: B<br>Ocena ogólna: A  | 9190 pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy ( <i>Betulo-Quercetum</i> )<br>% pokrycia: 0,75<br>Stopień reprezent.: B<br>Względna powierzch.: C<br>Stan zachow.: B<br>Ocena ogólna: C  | Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z prac terenowych w roku 2010 r.  |
| 14.  | 3.1a          | 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)<br>% pokrycia: 1,72<br>Stopień reprezent.: B<br>Ocena ogólna: C | 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)<br>% pokrycia: 2,17<br>Stopień reprezent.: A<br>Ocena ogólna: B | Zmiana powierzchni, stopnia reprezentacji i oceny ogólnej nastąpiła w wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze po pracach terenowych w 2010 r. |
| 15.  | 3.1a          | 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-   | 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-   | Zmiana powierzchni i oceny ogólnej   |



| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF   | Proponowany zapis do zmian w SDF  | Uzasadnienie do zmiany   |
|------|---------------|---|---|--|
|      |               | jesionowe ( <i>Ficario-Ulmetum</i> )<br>% pokrycia: 2,75<br>Ocena ogólna: A | jesionowe ( <i>Ficario-Ulmetum</i> )<br>% pokrycia: 2,09<br>Ocena ogólna: C   | nastąpiła w wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze po pracach terenowych w 2010 r. |
| 16.  | 3.1a          | –   | 9110 Ciepłolubne dąbrowy ( <i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i> )<br>% pokrycia: <0,01<br>Stopień reprezent.: D             | Siedlisko nie wymieniane w SDF, stwierdzone w obszarze w wyniku przeprowadzonych prac terenowych w roku 2010 r.              |
| 17.  | 3.2d          | –   | 1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i><br>Populacja:<br>– osiadła<br>Ocena znaczenia obszaru:<br>– populacja: D | Gatunek nie wymieniony w SDF. Obecność w obszarze wykazano na podstawie analizy zebranych danych                             |
| 18.  | 3.2d          | –   | 1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i><br>Populacja:<br>– osiadła<br>Ocena znaczenia obszaru:<br>– populacja: D            | Gatunek nie wymieniony w SDF. Obecność w obszarze wykazano na podstawie analizy zebranych danych                             |
| 19.  | 3.2e          | –   | 1130 boleń <i>Aspius aspius</i><br>Populacja:<br>– osiadła<br>Ocena znaczenia obszaru:<br>– populacja: D                      | Gatunek nie wymieniony w SDF. Obecność w obszarze wykazano na podstawie analizy zebranych danych                             |
| 20.  | 3.2e          | –   | 1134 różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i><br>Populacja:<br>– osiadła<br>Ocena znaczenia obszaru:<br>– populacja: D          | Gatunek nie wymieniony w SDF. Obecność w obszarze wykazano na podstawie analizy zebranych danych                             |
| 21.  | 3.2e          | –   | 1145 piskorz <i>Misgurnus fossilis</i><br>Populacja:<br>– osiadła<br>Ocena znaczenia obszaru:                                 | Gatunek nie wymieniony w SDF. Obecność w obszarze wykazano na podstawie analizy zebranych danych                             |



| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF  | Proponowany zapis do zmian w SDF   | Uzasadnienie do zmiany  |
|------|---------------|--|--|---|
|      |               |  | – populacja: D   |   |
| 22.  | 3.2e          | –  | 1149 koza <i>Cobitis taenia</i><br>Populacja:<br>– osiadła<br>Ocena znaczenia obszaru:<br>– populacja: D   | Gatunek nie wymieniony w SDF. Obecność w obszarze wykazano na podstawie analizy zebranych danych            |
| 23.  | 3.2f          | –  | 1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i><br>Populacja:<br>– osiadła<br>Ocena znaczenia obszaru:<br>– populacja: D   | Gatunek nie wymieniony w SDF. Obecność w obszarze wykazano na podstawie analizy zebranych danych            |
| 24.  | 3.2f          | 1014 poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>  | 1016 poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>   | Błędnie wpisana nazwa gatunku   |
| 25.  | 3.2f          | 1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i><br>– ogólnie: B  | 1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i><br>– ogólnie: A  | Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z analizy zebranych danych |
| 26.  | 3.2f          | 1088 kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i><br>Ocena znaczenia obszaru:<br>– populacja: C   | 1088 kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i><br>Ocena znaczenia obszaru:<br>– populacja: A   | Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z analizy zebranych danych |
| 27.  | 4.1           | <b>Opis obszaru:</b><br>Obszar obejmuje fragment pradoliny Warty na południe od Poznania, z unikalnym krajobrazem, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza i zastoiska. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy łągów. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży | <b>Opis obszaru:</b><br>Obszar obejmuje fragment pradoliny Warty na południe od Poznania. Charakteryzuje się unikalnym krajobrazem, powstałym przez meandrującą rzekę. Na terasach zalewowych występują liczne starorzecza, oczka wodne, zastoiska i drobne ciek, otoczone łąkami i bagnami. Starorzecza, wraz z sąsiadującymi z rzeką terenami – łąkami i licznymi łąkami, są regularnie okresowo zalewane. Lasy skupione | Rozszerzenie opisu w wyniku lepszego rozpoznania obszaru  |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF   | Proponowany zapis do zmian w SDF   | Uzasadnienie do zmiany  |
|------|---------------|---|--|---|
|      |               | jest też udział gruntów ornych.<br>Charakterystyczną cechą obszaru jest grupa ponad 1000 okazałych starych dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze liczą kilkaset lat (w tym 3 okazy liczą ponad 500 lat każdy - w parku w Rogalinie).   | są głównie w środkowej części doliny. Wśród nich spotyka się bardzo dobrze wykształcone zbiorowiska kwaśnych dąbrów, łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych i grądów środkowoeuropejskich. Największe skupiska starych okazałych dębów ostoi znajdują się w Rogalińskim Parku Krajobrazowymi. Bardzo cenne dla obszaru są owady zasiedlające stare, często zamierające drzewa liściaste (głównie dęby rogańskie) – kozioróg dębosz, pachnica dębowa oraz jelonek rogacz. Spośród cennych roślin wyróżnia się rzadki gatunek – starodub łąkowy.   |   |
| 28.  | 4.2           | W obszarze nagromadzone są liczne, dobrze zachowane i silnie zróżnicowane starorzecza, łąki, łęgi i inne naturalne formy fluwialne związane z działalnością rzeki Warty. Stwierdzono tu 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar obejmuje największe skupisko pomnikowych dębów w Europie. Występuje tu 5 gatunków z Załącznika II Dyrektywy, szczególne znaczenie ma ta ostoja dla ochrony rzadkich bezkręgowców: kozioroga dębosza <i>Cerambyx cerdo</i> i pachnicy dębowej <i>Osmoderma eremita</i> .<br>Bogata jest flora roślin naczyniowych z gatunkami chronionymi i zagrożonymi w skali kraju i lokalnie, m. in. goździka siniego <i>Dianthus gratianopolitanus</i> (= <i>D. caesius</i> ). | Największą wartość przyrodniczą obszaru stanowią liczne, dobrze zachowane i mocno zróżnicowane starorzecza, łęgi i inne naturalne formy fluwialne związane z działalnością rzeki. Poza starorzeczami (siedlisko 3150) wyróżniono jeszcze 15 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W obszarze występuje 13 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy oraz 1 gatunek rośliny. Szczególną wartość obszaru stanowią grupa starych dębów w okolicach Rogalina oraz występujące tam cenne ksylofagi. Bogata jest flora roślin naczyniowych. Znaczenie ostoi jest istotne w skali kraju ze względu na zachowanie, poprawę stanu i szeroko rozumianą ochronę wymienionych powyżej wartości przyrodniczych | Rozszerzenie zmiany opisu w wyniku lepszego rozpoznania obszaru |
| 29.  | 4.3           | Zmiana stosunków wodnych,   | Największym zagrożeniem dla zachowania   | Rozszerzenie opisu w wyniku lepszego                            |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF   | Proponowany zapis do zmian w SDF   | Uzasadnienie do zmiany  |
|------|---------------|---|--|---|
|      |               | zanieczyszczenie wód, wycinanie lasów łęgowych. Wśród pomnikowych dębów 40 drzew jest martwych (efekt żerowania kozioroga dębosza).   | walorów przyrodniczych obszaru jest zmiana stosunków wodnych obszaru, ze względu na cenne siedliska hydrogeniczne występujące w ostoi. Kolejne problemy stanowią zanieczyszczenie i eutrofizacja wód oraz wycinanie lasów łęgowych (dotyczy lasów prywatnych). Pozostałe zagrożenia to m. in. zaniechanie lub intensyfikacja użytkowania łąk oraz stopniowe zamieranie pomnikowych dębów, na których żerują cenne ksylofagi  | rozpoznania obszaru   |
| 30.  | 4.4           | Obszar w większości położony na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (12 760,0 ha; 1997) z rezerwatami przyrody: Krajkowo (160,46 ha; 1958) i Goździk Siny w Grzybnie (3,54 ha; 1964). Projektuje się utworzenie rezerwatu przyrody Starorzecza Warty koło Dąbrowy (184 ha) | Obszar w większości położony na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (12 760,0 ha). W granicach ostoi znajdują się dwa rezerwaty przyrody: „Krajkowo” (160,46 ha; 1958 r.) i „Goździk Siny w Grzybnie” (3,54 ha; 1964 r.)  | Projektowany rezerwat nie powstał. Nie planuje się w najbliższym jego czasie powołania  |
| 31.  | 4.5           | Okolo 50% powierzchni obszaru stanowi własność prywatną, reszta – własność Skarbu Państwa   | Skarb Państwa – 7 452,19 ha (50,51%)<br>Własność prywatna – 7 084,51 ha (48,02%)<br>Własność komunalna – 216,90 ha (1,47%)   | Dane zmienione w wyniku dokładnej analizy struktury własności w obszarze  |
| 32.  | 4.6           |   | BORYSIAK J. 2004. Zalewane, muliste brzegi rzek. [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Wody słodkie i torfowiska, t. 2: 109 – 114. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.<br>BRZEG A., WOJTERSKA M. 2001. Zespoły roślinne Wielkopolski, ich stan poznania i zagrożenie. [W:] WOJTERSKA M. (red.). Szata roślinna Wielkopolski i Pojezierza Południowopomorskiego, Przewodnik sesji terenowych 52. Zjazdu PTB, 24 – 28 września 2001: 39 – 110. Bogucki Wyd. Nauk. Poznań. | Uzupełnienie istniejącej dokumentacji – źródła danych o wymienione pozycje, wykorzystane do sporządzania planu zadań ochronnych |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF | Proponowany zapis do zmian w SDF   | Uzasadnienie do zmiany |
|------|---------------|-----------|--|------------------------|
|      |               |           | <p>BUNALSKI M. 1999. Die Blatthornkäfer (Coleoptera). Bestimmung – Verbreitung – Ökologie. Ss. 80. F. SLAMKA. Bratislava.</p> <p>CZARNA A., ZAŁUSKI T. 2001. [W:] KAŻMIERCZAKOWA R., ZARZYCKI K. (red.). Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe: 277 – 279. Polska Akademia Nauk. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Instytut Ochrony Przyrody. Kraków.</p> <p>FARAT R. (red.). 2004. Atlas klimatu województwa wielkopolskiego. Ss. 139. IMiGW. Poznań.</p> <p>GDLP. 2007. Inwentaryzacja siedlisk w ramach programu realizowanego we wszystkich nadleśnictwach Lasów Państwowych.</p> <p>Interpretation Manual of European Union Habitats – EUR27. European Commission DG Environment. Nature and Biodiversity. July 2007. Ss. 142.</p> <p>JACKOWIAK B., CELKA Z., CHMIEL J., LATOWSKI K. &amp; ŻUKOWSKI W. 2007. Red list of vascular flora of Wielkopolska (Poland). Biodiv. Res. Conserv. 5 – 8: 95 – 127.</p> <p>JANYSEK S. i in. 2008. Projekt Planu ochrony Rogalińskiego Parku Krajobrazowego – BIOTOPE. Poznań (mskr.).</p> <p>JĘDRZEJEWSKI W., NOWAK S., STACHURA K., SKIERCZYŃSKI M., MYŚLAJEK R. W., NIEDZIAŁKOWSKI K., JĘDRZEJEWSKA B., WÓJCIK J. M., ZALEWSKA H. &amp; PILOT M. 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków Polska.</p> <p>Plan ochrony rezerwatu przyrody „Krajkowo”. 2007. PTOP Salamandra. Ss. 88. Wielkopolski</p> |                        |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF | Proponowany zapis do zmian w SDF   | Uzasadnienie do zmiany |
|------|---------------|-----------|--|------------------------|
|      |               |           | <p>Urząd Wojewódzki.</p> <p>KAŹMIERCZAK T. 1992. <i>Lucanus cervus</i> (Linné, 1758) – Jelonek rogacz. [W:] GŁOWACIŃSKI Z. (red.) Polska czerwona księga zwierząt: 285 – 286. PWRiL. Warszawa.</p> <p>KONDRACKI J. 2009. Geografia regionalna Polski. Wyd. Nauk. PWN. Ss. 468. Warszawa.</p> <p>KUJAWA-PAWLACZYK J. 2004. *Ciepolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>). [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla, t. 3: 80 – 88. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.</p> <p>LIRO A. 1998. Strategia wdrażania krajowej sieci ECONET – POLSKA. Ss. 272. Fundacja IUCN. Warszawa.</p> <p>MATUSZKIEWICZ J. M. 1993. Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. PAN, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Prace Geogr. 158. Ss. 107.</p> <p>PERZANOWSKA J. 2004. Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie). [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla, t. 3: 140 – 158. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.</p> <p>PUCHALSKI W. 2004. Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników. [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Wody i słodkie i torfowiska, t. 2: 96 – 108. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.</p> |                        |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF | Proponowany zapis do zmian w SDF  | Uzasadnienie do zmiany |
|------|---------------|-----------|---|------------------------|
|      |               |           | <p>RATYŃSKA H., SZWED W. 1995. Waloryzacja przyrodnicza oraz wskazania ochronne dla terasy zalewowej Warty w parkach krajobrazowych środkowej Wielkopolski. Biul. Park. Kraj. Wlkp., 4: 1 – 115.</p> <p>RATYŃSKA H., SZWED W. 1999. Struktura roślinności starorzeczy jako wyraz dynamiki warunków siedliskowych. Przegl. Przynr., 3/4: 33 – 48.</p> <p>RATYŃSKA H., WOJTERSKA M., BRZEG A. (opracowanie merytoryczne), KOŁACZ M. (opracowanie techniczne i dydaktyczne). 2010. Multimedialna encyklopedia zbiorowisk roślinnych Polski. NFOSiGW, UKW, IETI.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – Dz. U. Nr 220, poz. 2237.</p> <p>SIKORA S. 2004. Wydra. [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ssaki, t. 6: 412 – 416. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.</p> <p>SŁUŻEWSKI Z. 1972. Program zabezpieczenia i hydrologicznej aktywacji starorzeczy rzeki Warty na odcinku Rogalinek – Śrem (mskr.).</p> <p>WOŚ A. 1999. Klimat Niziny Wielkopolskiej. Ss. 192. Wyd. Nauk. UAM. Poznań.</p> <p>ZAŁUSKI T. 1995. Łąki selernicowe (związek <i>Cnidion dubii</i> Bal.-Tul. 1966) w Polsce. Monogr. Bot. 77: 1 – 142.</p> <p>ZAŁUSKI T., KAČKI Z. 2004. Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>). [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Murawy, łąki,</p> |                        |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF |     |              |              | Proponowany zapis do zmian w SDF   |  |     |              | Uzasadnienie do zmiany |       |  |  |
|------|---------------|-----------|-----|--------------|--------------|--|--|-----|--------------|------------------------|-------|--|--|
|      |               |           |     |              |              | <p>ziolorośla, wrzosowiska, zarośla, t. 3: 185 – 191. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.</p> <p>Zakład Usług Ekologicznych i Urzędzeniowo – Leśnych. 1992. Operat glebowo-siedliskowy Nadleśnictwa Konstantynowo.</p> <p>ZARZYCKI K., SZELAĞ Z. 2006. Red list of the vascular plants in Poland. [W:] MIREK Z., ZARZYCKI K., WOJEWODA W. &amp; SZELAĞ Z. Red list of plants and fungi in Poland: 11 – 20. W. Szafer Institute of Botany. Polish Academy of Sciences. Kraków.</p> <p>ŻUKOWSKI W., CELKA Z., CHMIEL J., JACKOWIAK B., LATOWSKI K. &amp; SZKUDLARZ P. 2001. Rozmieszczenie wybranych gatunków roślin ginących w Wielkopolsce. Prace Zakł. Taks. Roślin UAM, Poznań. 12: 1 – 68.</p> |  |     |              |                        |       |  |  |
| 33.  | 6.1           |           | KOD | INTENSYWNOŚĆ | %<br>OBSZARU | WPŁYW  |  | KOD | INTENSYWNOŚĆ | %<br>OBSZARU           | WPŁYW | Rozszerzenie opisu w wyniku lepszego rozpoznania obszaru |  |
|      |               |           | 100 | A            |              | +  |  | 100 | A            |                        | +     |  |  |
|      |               |           | 102 | B            |              | +  |  | 101 | B            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 120 | B            |              | –  |  | 102 | B            |                        | +     |  |  |
|      |               |           | 140 | B            |              | +  |  | 120 | B            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 141 | B            |              | –  |  | 140 | B            |                        | +     |  |  |
|      |               |           | 160 | B            |              | 0  |  | 141 | B            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 421 | B            |              | –  |  | 160 | B            |                        | 0     |  |  |
|      |               |           | 500 | C            |              | 0  |  | 162 | C            |                        | -     |  |  |
|      |               |           | 600 | A            |              | 0  |  | 180 | C            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 620 | A            |              | 0  |  | 220 | A            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 701 | B            |              | –  |  | 403 | C            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 702 | B            |              | –  |  | 421 | B            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 850 | C            |              | –  |  | 530 | A            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 970 | B            |              | –  |  | 601 | C            |                        | –     |  |  |
|      |               |           | 990 | B            |              | –  |  | 620 | A            |                        | 0     |  |  |

| L.p. | Miejsce w SDF | Zapis SDF  | Proponowany zapis do zmian w SDF  |   |  |   | Uzasadnienie do zmiany  |
|------|---------------|--|---|---|--|---|---|
|      |               |  | 701   | B |  | - |   |
|      |               |  | 720   | B |  | - |   |
|      |               |  | 850   | C |  | - |   |
| 34.  | 6.2           | Zespół PK Woj. Wielkopolskiego, 61-713 Poznań, Al. Niepodległości 16/18, tel. (0-61) 854-13-98; RDLP w Poznaniu, 60-959 Poznań, ul. Gajowa 10, tel. (0-61) 866-82-41 | Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu<br>28 Czerwca 1956 223/229<br>61-485 Poznań |   |  |   | Powstanie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i regionalnych dyrekcji ochrony środowiska |

*W odniesieniu do granic obszaru.*

Po przeanalizowaniu granic obszaru ostoi „Rogalińska Dolina Warty” nie zachodzą przesłanki do weryfikacji i zmiany granic obszaru. Granice obszaru są opisane w załączniku nr 1 „Opis granic obszaru Natura 2000” zamieszczonym w projekcie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Rogalińska Dolina Warty”.

#### 10. Zestawienie uwag i wniosków

| L.p.           | Uwagi i wnioski  | Podmiot zgłaszający<br>Data  | Sposób rozpatrzenia   |
|----------------|--|--|---|
| <b>Moduł A</b> |  |  |   |
| 1.             | <p>Uwagi do PZO:</p> <p>a) PZO powinno zostać opracowane na podstawie „Planu lokalnej współpracy na rzecz obszaru Natura 2000 (...) opracowanego w 2007 r.</p> <p>b) uwzględnić dane z monitoringu siedlisk realizowanego przez GIOŚ i Instytut Ochrony Przyrody,</p> <p>c) konieczność określenia zabiegów dla siedlisk nieleśnych,</p> | Klub Przyrodników<br>ul. 1 Maja 22,<br>66-200 Świebodzin<br>1.02.2010 r. | <p>a) wykonawca planu przeanalizował wszystkie dostępne materiały dotyczące lokalizacji siedlisk i gatunków udostępnione przez RDOŚ, PGL LP i inne podmioty oraz poddał je krytycznej analizie</p> <p>b) wykonawca prac uwzględnił w opracowaniu obserwacje wykonane w obszarze w latach 2006 – 2009 w ramach monitoringu obszarów prowadzonego przez GIOŚ i Instytut Ochrony Przyrody</p> <p>c) siedliska nieleśne są traktowane w obszarze priorytetowo – jako najważniejsze. Określenie pilności działań dla tych siedlisk uzależniona jest od stanu siedliska. Do wszystkich siedlisk nieleśnych zaprojektowano zabiegi ochronne.</p> <p>d) analizę występowania i znaczenia pachnący dębowej i kozioroga dębosza dla obszaru wykonał dr Marek Bunalski</p> |



|    |   |  |  |
|----|---|--|--|
|    | <p>d) mieć na uwadze, że jest to obszar o szczególnym znaczeniu dla pachnicy dębowej i kozioroga dębosza,</p> <p>e) negatywne zmiany w przyrodzie potraktować, jako znak do odtworzenia siedlisk nie rezygnacji ze stanowisk,</p> <p>f) jako jedno z zadań wpisać utworzenie nowych form ochrony m.in. planowanych. rezerwatów</p> <p>g) zadania ochronne powinny dotyczyć sterowania reżimem Warty, odnosząc się do funkcjonowania zbiornika Jeziorsko.</p> <p>h) prośba o zaproszenie do zespołu lokalnej współpracy.</p> |  | <p>e) pogorszenie się stanu siedliska było znakiem do zaplanowania pilnych działań ochronnych, jednak całkowity brak siedliska w obszarze po weryfikacji terenowej (wynikający z błędów przy tworzeniu obszaru) uniemożliwił zaplanowanie jakiegokolwiek zadania, a tym bardziej odtwarzania siedliska</p> <p>f) po konsultacjach ze zleceniodawcą zdecydowano, że nie ma sensu, aby mnożyć formy ochrony na jednym obszarze,</p> <p>g) uwaga została uwzględniona przy analizowaniu zagrożeń dla siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru. Jako jeden z zabiegów ochronnych wprowadzono zapis o modyfikacji pozwolenia wodnoprawnego dla „Jeziorska”</p> <p>h) instytucja została zaproszona do zespołu lokalnej współpracy</p> |
| 2. | Instytucja przekazała informacje, że na terenie obszaru znajdują się następujące gatunki ryb: boleń, koza, piskorz, różanka.  | Polski Związek Wędkarski<br>Okręg w Poznaniu<br>ul. Znanińskiego 9,<br>60-682 Poznań<br>1.02.2010 r. | Informacje zostały zweryfikowane i wykorzystane przy tworzeniu PZO. Konsultantem wykonawcy był pan dr Janusz Golski z Zakładu Rybactwa Śródlądowego i Akwakultury Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.  |
| 3. | <p>Wnioski i uwagi do PZO:</p> <p>a) lokalizacja nowej zabudowy po wcześniej analizie dalszego rozwoju terenu – jeśli konieczne wprowadzenie ograniczeń,</p> <p>b) ochrona krawędzi i wyniesień wysoczyzn,</p> <p>c) upowszechnienie wiedzy na temat programów rolno-środowiskowych,</p> <p>d) przeanalizowanie problemu wykorzystania rekreacyjnego obszaru,</p>   | Radosław Łucka<br>Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków<br>5.02.2010 r.                           | <p>a) po analizie zostaną sformułowane odpowiednie zapisy do miejscowych planów zagospodarowania,</p> <p>b) uwaga dotyczy raczej planu ochrony a nie planu zadań ochronnych. W aktualnych formularzach nie ma miejsca na takie zapisy,</p> <p>c) edukacja w zakresie programów rolno-środowiskowych nie jest zadaniem PZO. W planie zadań ochronnych programy będą proponowane jako formy „rekompensat” za ochronę siedlisk przyrodniczych,</p> <p>d) problem został przeanalizowany pod względem wpływu na przedmioty ochrony i ich stan. Odpowiednie zapisy zostały</p>  |

|    |  |   |  |
|----|--|---|--|
|    | <p>e) utrzymanie naturalnych wylewów Warty,</p> <p>f) określenie kierunków i zakresu preferowanej gospodarki rolnej i leśnej.</p>  |   | <p>sformułowane do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innych dokumentów planistycznych,</p> <p>e) w chwili obecnej nie ma możliwości utrzymania naturalnych wylewów rzeki bez ingerencji ludzkiej, ponieważ na rzece Warcie znajduje się zbiornik retencyjny „Jeziorsko”, który reguluje gospodarkę wodną poniżej zbiornika. Sam zbiornik to także obszar naturowy. Problem został przeanalizowany podczas prac nad planem, Zaproponowano zmianę pozwolenia wodno-prawnego dla zbiornika Jeziorsko.</p> <p>f) problem został przeanalizowany w trakcie prac nad planem. Przewiduje się nie zmienianie aktualnych form i sposobów gospodarowania. W planie znalazły się zapisy odnoszące się do miejscowych planów zagospodarowania dotyczące nie zmieniania aktualnych klas gruntu</p> |
| 4. | <p>Wnioski i uwagi do PZO:</p> <p>a) deklaracja udziału w tworzeniu PZO,</p> <p>b) wniosek o kontynuację prowadzenia tradycyjnej gospodarki rolnej na Łęgach Rogalińskich,</p> <p>c) wniosek o kontynuację działalności gorzelni rolnej w Rogalinie,</p> <p>d) protest przeciwko powstaniu pola golfowego,</p> | <p>„Majątek Rogalin”<br/>sp. z o.o.<br/>Rogalin, ul. Nowa 3,<br/>62-022 Świątniki<br/>4.02.2010 r.</p>  | <p>a) podmiot został zaproszony do Zespołu Lokalnej Współpracy,</p> <p>b) wykonawca planu zgadza się z wnioskodawcą i takie formy działalności preferuje przy planowaniu zadań ochronnych,</p> <p>c) nie dotyczy pzo,</p> <p>d) wykonawca planu zgadza się z wnioskodawcą i jest przeciwny polu golfowemu, co zostało zapisane we wnioskach do planów miejscowych i strategii rozwoju gminy.</p>   |
| 5. | <p>Wnioski i uwagi:</p> <p>a) deklaracja udziału w tworzeniu PZO,</p> <p>b) zastrzeżenia do projektu stworzenia pola golfowego.</p>  | <p>Muzeum Narodowe<br/>w Poznaniu<br/>al. Marcinkowskiego<br/>9,<br/>61-745 Poznań<br/>5.02.2010 r.</p> | <p>a) podmiot został zaproszony do zespołu lokalnej współpracy,</p> <p>b) wykonawca planu zgadza się z wnioskodawcą i jest przeciwny polu golfowemu, co zostało zapisane we wnioskach do planów miejscowych i strategii rozwoju gminy.</p>   |
| 6. | <p>Informacja dotycząca posiadania sieci gazowej na terenie obszaru, zaznaczonych na dołączonej mapie.</p>   | <p>Wielkopolska<br/>Spółka<br/>Gazownictwa<br/>Sp. z o.o.</p>   | <p>Informacje zostały wykorzystane przy tworzeniu PZO. Zgodnie z prawem wszystkie inwestycje na terenie obszaru Natura 2000 muszą podlegać ocenie strategicznej i takiej będą podlegać w chwili przystąpienia do procesu inwestycyjnego.</p>   |

|    |   |  |  |
|----|---|--|--|
|    |   | Oddział – Zarząd<br>Przedsiębiorstwa<br>z siedzibą w<br>Poznaniu<br>ul. Grobla 15,<br>61-859 Poznań<br>15.02.2010 r. |  |
| 7. | Informacja dotycząca istniejących obiektów na terenie obszaru (ujęcie Mosina-Krajkowo, sieć wodno-kanalizacyjna, przepompownie i inne obiekty)  | Aquanet SA<br>ul. Dolna Wilda 126,<br>61-492 Poznań<br>1.03.2010 r.  | Informacje zostały wykorzystane przy tworzeniu PZO. Zgodnie z prawem wszystkie inwestycje na terenie obszaru Natura 2000 muszą podlegać ocenie strategicznej i takiej będą podlegać w chwili przystąpienia do procesu inwestycyjnego.  |
| 8. | Prośba o zaproszenie do Zespołu Lokalnej Współpracy oraz poinformowanie o przystąpieniu do tworzenia PZO.   | Polski Związek<br>Producentów<br>Kruszyw<br>ul. Sienkiewicza<br>48/50, 25-501 Kielce<br>3.09.2010 r.                 | Instytucja została powiadomiona o przystąpieniu do sporządzania PZO oraz zaproszona do udziału w Zespole Lokalnej Współpracy i w spotkaniach dyskusyjnych.   |
| 9. | W nawiązaniu do pierwszego spotkania:<br>a) PZO powinno zostać opracowane na podstawie „Planu lokalnej współpracy na rzecz obszaru Natura 2000(...) opracowanego w 2007 r.<br>b) opóźnienie w przystąpieniu do sporządzania PZO powinno być powodem przesunięcia o rok terminu zakończenia projektu, w celu wykonania inwentaryzacji terenowej,<br>c) ”przypominamy, że obowiązkiem wykonawcy jest zapewnienie sobie udziału specjalistów, do czego nie wystarcza sam fakt zaproszenia do zespołu lokalnej współpracy.<br>d) postulat Aquanetu o wyłączenie ujęcia wody w Krajkowie z obszaru opiniujemy negatywnie,<br>e) główne zagrożenia obszaru to zdanie KP: projekty urbanizacyjne, infrastruktury drogowej oraz projekt pola golfowego w Mosinie, także masowa penetracja | Klub Przyrodników<br>ul. 1 Maja 22,<br>66-200 Świebodzin<br>3.09.2010 r.   | a) w trakcie opracowania PZO zostanie wykorzystany „Plan lokalnej współpracy na rzecz obszaru Natura 2000 (...)” opracowany w 2007 r.<br>b) wykonawcę obowiązuje termin zakończenia prac zgodny z umową zawartą z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Poznaniu, która decyduje o terminach wykonania prac<br>c) wykonawca nie może nikogo zmusić do współpracy. Do współpracy i konsultacji zostali zaproszeni specjaliści z UAM w Poznaniu i innych poznańskich uczelni, m. in. dr U. Walczak, dr. R. Bernard, dr. M. Bunalski, dr J. Golski i inni<br>d) w PZO nie znalazły się zapisy dotyczące zmiany granic obszaru, ani wyłączenia jakiegokolwiek terenu z obszaru<br>e) wykonawca zgadza się z uwagą KP i przeanalizował wszystkie wymienione zagrożenia w trakcie prac nad planem. Poczynione zostały odpowiednie zapisy w stosunku do miejscowych planów |

|  |  |   |
|--|--|---|
| <p>terenu,</p> <p>f) przeanalizować stan wód, zwłaszcza, że uważa się go za bardzo zły dla siedlisk hydrogenicznych,</p> <p>g) podjąć skuteczną ochronę łąk selernicowych,</p> <p>h) do łągów 91F0 proponuje się, aby uznać dzięcioła średniego jako gatunek typowy,</p> <p>i) wyjaśnić status gatunków nie ujętych w SDF, albo ujętych z oceną „D”, a wymienionych w programie lokalnej współpracy,</p> <p>j) jako jedno z zadań wpisać utworzenie nowych form ochrony np. rezerwatów, użytków ekologicznych,</p> <p>k) ochrona ksylobiontów, zagwarantowana poprzez zapis zapewniający ochronę potencjalnych biotopów,</p> <p>l) za siedlisko 9190 – uznać wszystkie siedliska kwaśnych dąbrów</p> <p>ł) rozwiązać problem braku starych dębów i martwego drewna w lesie</p> <p>m) rozwiązać problem neofityzacji podczas projektowania zadań ochronnych</p> |  | <p>zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>f) wykonawca przeanalizował stan wód szczególnie w starorzeczach oraz odniósł się do wyników monitoringu GIOŚ, którego wyniki zamieścił przy odpowiednich siedliskach</p> <p>g) konkretne zadania ochronne zostały przedstawione na trzecim spotkaniu, wśród nich znajdują się zapisy dotyczące ochrony łąk selernicowych,</p> <p>h) uwaga nie odnosi się do siedliska</p> <p>i) wszystkie gatunki zostały przeanalizowane i opisane</p> <p>j) po konsultacjach ze zlecniodawcą zdecydowano, że nie ma sensu, aby mnożyć form ochrony na jednym obszarze,</p> <p>k) konkretne zadania ochronne zostały przedstawione na trzecim spotkaniu, m.in. planuje się zadania ochronne dla pachnicy i kozioroga, mimo określenie ich stanu jako FV (po konsultacjach z dr. Bunalskim)</p> <p>l) zgodnie z ustaleniami seminarium Biogeograficznego z marca 2010 r. kwaśne dąbrowy <i>Calamagrostio-Quercetum</i> występujące w obszarze zaliczono do siedliska 9190</p> <p>ł) konkretne zadania ochronne dotyczące ilości martwego drewna zostały przedstawione na trzecim spotkaniu dyskusyjnym, na którym zaprezentowano i omówiono projektowane zabiegi ochronne. Przeanalizowano problem braku starych dębów w obszarze. W celu uzyskania większej ilości starych dębów w drzewostanach na terenie obszaru zaproponowano w planie zadań ochronnych wyłączenie części drzewostanów z użytkowania</p> <p>m) w trakcie prac nad planem zadań ochronnych zlokalizowano płaty siedlisk z neofityzacją, a następnie zaplanowano do poszczególnych wydzieleń konkretne zadania ochronne polegające na eliminacji gatunków obcych</p> |
|--|--|---|

|                |  |   |  |
|----------------|--|---|--|
| 11.            | <p>Klub Przyrodników składa wniosek o:</p> <p>a) uznanie, jako jednego z celów działań ochronnych, „potrzeb wodnych” przedmiotów ochrony (na podst. Ramowej Dyrektywy Wodnej)</p> <p>b) sporządzenie zadania ochrony czynnej dot. „potrzeb wodnych” przedmiotów ochrony powinny zapewnić osiągnięcie odpowiedniego stanu wód do roku 2015.</p> <p>c) działanie zgodne z ww. w przypadku sporządzania planów ochrony dla: obszarów Natura 2000, rezerwatów w granicach obszarów naturowych oraz parków krajobrazowych.</p>  | <p>Klub Przyrodników<br/>ul. 1 Maja 22,<br/>66-200 Świebodzin<br/>15.09.2010 r.</p> | <p>a) i b) w trakcie prac przeanalizowano aktualny stan siedlisk, w tym zagrożenia ze strony braku wody, a tym samym „potrzeb wodnych” przedmiotów ochrony. Wśród istniejących zagrożeń nie stwierdzono zagrożenia dla siedlisk w postaci przesuszenia. Zagrożenie takie wyróżniono jedynie jako potencjalne</p> <p>c) uwaga ogólna, nie dotyczy planu zadań ochronnych</p>  |
| <b>Moduł B</b> |  |   |  |
|                | <p>W nawiązaniu do drugiego spotkania:</p> <p>a) przedstawione na spotkaniu stany siedlisk, nie są zgodne z stanami określonymi w monitoringu GIOŚ i IOP,</p> <p>b) ustosunkować się do występowania gatunków zwierząt, nie wymienionych w SDF,</p> <p>c) uznanie, jako jednego z celów działań ochronnych, „potrzeb wodnych” przedmiotów ochrony.(na podst. Ramowej Dyrektywy Wodnej)</p> <p>d) przeanalizowanie stanu ksylobiontów i ich stanowisk w perspektywie 10 lat</p> <p>e) PZO ma za zadanie polepszać stan siedlisk, zatem wskazówki zawarte w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko nie są wystarczające,</p> <p>f) wpisanie do PZO zakazu tworzenia plantacji wierzby eneretycznej na użytkach zielonych.</p> | <p>Klub Przyrodników<br/>ul. 1 Maja 22,<br/>66-200 Świebodzin<br/>23.10.2010 r.</p> | <p>a) wykonawca prac uwzględnił w opracowaniu obserwacje wykonane w obszarze w latach 2006 – 2009 w ramach monitoringu obszarów prowadzonego przez GIOŚ i Instytut Ochrony Przyrody,</p> <p>b) wykonawca uwzględnił wszystkie znane mu lokalizacje gatunków, gatunki były przeanalizowane pod kątem potencjalnych przedmiotów ochrony,</p> <p>c) w trakcie prac przeanalizowano aktualny stan siedlisk, w tym zagrożenia ze strony braku wody, a tym samym „potrzeb wodnych” przedmiotów ochrony. W razie konieczności zaprojektowano działania ochronne</p> <p>d) stan ochrony znanych gatunków ksylobiontów został przeanalizowany. W chwili obecnej nie ma zagrożeń dla populacji na najbliższe 10 lat</p> <p>e) w PZO zostały zaplanowane zabiegi mające na celu polepszenie stanu siedlisk. Wskazówki w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko dotyczą tylko terenów administrowanych przez dane nadleśnictwo.</p> <p>f) uwagę została wpisana jako wniosek do miejscowych planów zagospodarowania i strategii rozwoju gminy</p> |
| <b>Moduł C</b> |  |   |  |
| 1.             | Prośba o udostępnienie przedstawianej na spotkaniu   | Klub Przyrodników   | Wszystkie materiały w formie elektronicznej pozostają w  |

|    |  |   |  |
|----|--|---|--|
|    | propozycji zadań ochronnych oraz map rozmieszczenie gatunków.  | ul. 1 Maja 22,<br>66-200 Świebodzin<br>12.11.2010 r.                      | dyspozycji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu. Decyzja o udostępnieniu leży w gestii zlecniodawcy. Materiały są do wglądu w siedzibach wykonawcy i zlecniodawcy.   |
| 2. | <p>W nawiązaniu do trzeciego spotkania:</p> <p>a) w stosunku do starorzeczy należy część z nich wyłączyć z wędkowania lub ograniczyć dostęp np. położonych wewnątrz PGL LP,</p> <p>b) należy uzupełnić zapis dotyczący reżimu hydrologicznego Warty o konkretne zalecenia,</p> <p>c) przeanalizować pod względem prawnym problem rozwiązania leja depresyjnego Warty w nawiązaniu do wypowiedzi prof. Przybyłka,</p> <p>d) przeanalizować zaniżony wg KP udział łąk selernicowych w obszarze,</p> <p>e) przeanalizować sposób szacowania kosztów zabiegów dla różnych grup własności. PGL LP jest zobowiązane do ochrony ustawa, poza tym często poza kosztami czerpie też korzyści z zabiegów,</p> <p>f) zamiast „automatyzmu” należy podać konkretną listę wydzieleń, które podlegałyby wyłączeniu – nie należy kierować się tylko inwentaryzacją PGL LP z 2007 r. Zaznaczyć, że wyłączenie z użytkowania obejmuje wszystkie zabiegi, nie tylko cięcia rębne,</p> <p>g) uzasadnić jaki jest sens podawania docelowych składów gatunkowych dla drzewostanów,</p> <p>h) ponowienie wniosku o utworzenie rezerwatów przyrody w obszarze,</p> <p>i) należy wyjaśnić czego dotyczy wielkość 5 – 10% martwego drewna i zmienić zapis na min. 10%,</p> <p>j) KP wyraża wątpliwość co do określeniu stanu wszystkich gat. zwierząt jako FV (zadowolający), zwłaszcza w stosunku do pachnicy dębowej,</p> | Klub Przyrodników<br>ul. 1 Maja 22,<br>66-200 Świebodzin<br>12.11.2010 r. | <p>a) zabiegi ograniczające dostęp do starorzeczy zostały zaplanowane jako zabiegi ochronne,</p> <p>b) wykonawca proponuje modyfikację pozwolenia wodno-prawnego dla zbiornika „Jeziorsko”,</p> <p>c) problem jest związany z pozwoleniem wodno-prawnym dla zbiornika „Jeziorsko” wykonawca uważa, że należy problem rozwiązać poza PZO, przy tworzeniu Planu Ochrony.</p> <p>d) wg specjalisty przyrodnika udział łąk selernicowych nie jest zaniżony</p> <p>e) wykonawca podał pod tabelami 6 i 6.1 sposób szacowanie kosztów.</p> <p>f) wszystkie zaplanowane zabiegi mają konkretny adres: podano adres leśny (PGL LP) lub nr działki ewidencyjnej (inne własności)</p> <p>g) składy gatunkowe podano w celu ukierunkowania prac nad przebudową, a jest to jeden z warunków doprowadzenia siedliska do właściwego stanu ochrony.</p> <p>h) decyzja o utworzeniu rezerwatów przyrody leży w gestii RDOŚ</p> <p>i) ilość martwego drewna dotyczy całości zasobów (tak leżaniny jak i drewna stojącego)</p> <p>j) inwentaryzację gatunków zwierząt wykonywali specjaliści, a pachnicy dębowej w obszarze wykonał dr Marek Bunalski wraz z zespołem. Wykonawca nie ma podstaw sądzić, że dane od pana doktora Bujalskiego wykonującego monitoring dla GIOŚ są złe.</p> <p>k) plany zadań ochronnych będą jeszcze konsultowane.</p> |

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  | k) zdanie KP nie wyczerpano wszystkich elementów projektu planu, czy zagadnienia PZO będą jeszcze przedmiotem konsultacji społecznych. |  |  |
|--|--|--|--|

## 11. Literatura

- BORYSIK J. 2004. Zalewane, muliste brzegi rzek. [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Wody słodkie i torfowiska, t. 2: 109–114. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.
- BRZEG A., WOJTERSKA M. 2001. Zespoły roślinne Wielkopolski, ich stan poznania i zagrożenie. [W:] WOJTERSKA M. (red.). Szata roślinna Wielkopolski i Pojezierza Południowopomorskiego, Przewodnik sesji terenowych 52. Zjazdu PTB, 24–28 września 2001: 39–110. Bogucki Wyd. Nauk. Poznań.
- BUNALSKI M. 1999. Die Blatthornkäfer (*Coleoptera*). Bestimmung – Verbreitung – Ökologie. Ss. 80. F. SLAMKA. Bratislava.
- CZARNA A., ZAŁUSKI T. 2001. [W:] KAŻMIERCZAKOWA R., ZARZYCKI K. (red.). Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe: 277–279. Polska Akademia Nauk. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Instytut Ochrony Przyrody. Kraków.
- FARAT R. (red.). 2004. Atlas klimatu województwa wielkopolskiego. Ss. 139. IMiGW. Poznań.
- GŁOWACIŃSKI Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Ss. 155. Polska Akademia Nauk. Instytut Ochrony Przyrody. Kraków.
- GŁOWACIŃSKI Z., NOWACKI J. 2004. Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce. Ss. 447. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego. Kraków – Poznań.
- Interpretation Manual of European Union Habitats – EUR27. European Commission DG Environment. Nature and Biodiversity. July 2007. Ss. 142.
- JACKOWIAK B., CELKA Z., CHMIEL J., LATOWSKI K. & ŻUKOWSKI W. 2007. Red list of vascular flora of Wielkopolska (Poland). Biodiv. Res. Conserv. 5–8: 95–127.
- JĘDRZEJEWSKI W., NOWAK S., STACHURA K., SKIERCZYŃSKI M., MYŚLAJEK R. W., NIEDZIAŁKOWSKI K., JĘDRZEJEWSKA B., WÓJCIK J., ZALEWSKA H. & PILOT M. 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska, Program Phare PL0105 02. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża.
- KAŻMIERCZAK T. 1992. *Lucanus cervus* (Linné, 1758) – Jelonek rogacz. [W:] GŁOWACIŃSKI Z. (red.) Polska czerwona księga zwierząt: 285–286. PWRiL. Warszawa.
- KONDRACKI J. 2009. Geografia regionalna Polski. Wyd. Nauk. PWN. Ss. 468. Warszawa.
- KUJAWA-PAWLACZYK J. 2004. \*Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*). [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla, t. 3: 80–88. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.
- LIRO A. 1998. Strategia wdrażania krajowej sieci ECONET – POLSKA. Ss. 272. Fundacja IUCN. Warszawa.
- MATUSZKIEWICZ J. M. 1993. Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. PAN, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Prace Geogr. 158. Ss. 107.
- PERZANOWSKA J. 2004. Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie). [W:] HERBICH J. (red.)

- Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla, t. 3: 140–158. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.
- PUCHALSKI W. 2004. Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników. [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Wody i słodkie i torfowiska, t. 2: 96–108. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.
- RATYŃSKA H., WOJTERSKA M., BRZEG A. (opracowanie merytoryczne), KOŁACZ M. (opracowanie techniczne i dydaktyczne). 2010. Multimedialna encyklopedia zbiorowisk roślinnych Polski. NFOSiGW, UKW, IETI.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237).
- SIKORA S. 2004. *Lutra lutra* (L., 1758). Wydra. [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ssaki, t. 6: 412–416. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.
- SZAFER W. 1972. Podstawy geobotanicznego podziału Polski. [W:] SZAFER W., ZARZYCKI K. (red.). Szata roślinna Polski, II: s. 17–188. PWN. Warszawa.
- TRAMPLER T., KLICKOWSKA A., DMYTERKO E. & SIERPIŃSKA A. 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. Ss. 133. PWRiL. Warszawa.
- WOŚ A. 1999. Klimat Niziny Wielkopolskiej. Ss. 192. Wyd. Nauk. UAM. Poznań.
- ZALUSKI T. 1995. Łąki selernicowe (związek *Cnidion dubii* Bal.-Tul. 1966) w Polsce. Monogr. Bot. 77: 1–142.
- ZALUSKI T., KĄCKI Z. 2004. Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*). [W:] HERBICH J. (red.) Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla, t. 3: 185–191. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.
- ZARZYCKI K., SZELĄG Z. 2006. Red list of the vascular plants in Poland. [W:] MIREK Z., ZARZYCKI K., WOJEWODA W. & SZELĄG Z. Red list of plants and fungi in Poland: 11–20. W. Szafer Institute of Botany. Polish Academy of Sciences. Kraków.
- ŻUKOWSKI W., CELKA Z., CHMIEL J., JACKOWIAK B., LATOWSKI K. & SZKUDLARZ P. 2001. Rozmieszczenie wybranych gatunków roślin ginących w Wielkopolsce. Prace Zakł. Taks. Roślin UAM, Poznań. 12: 1–68.